

LONDEN

✦ KLEINE ATLAS VOOR HEDONISTEN ✦

LONDEN

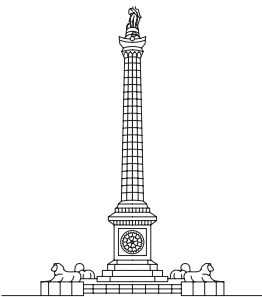
VALENTINE BENOIST | LAURA JALBERT

INLEIDING

P. 7

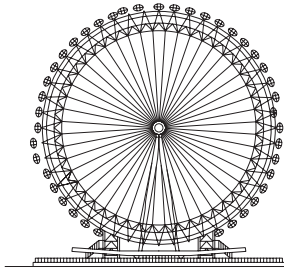
EAST CENTRAL

P. 9

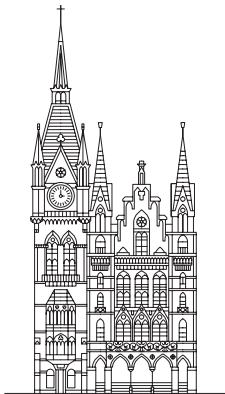
WEST CENTRAL

P. 41

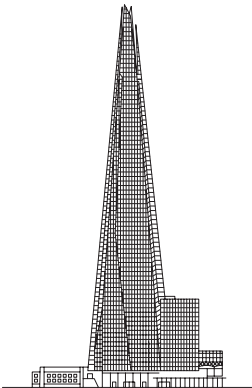
RIVER BANKS

P. 69

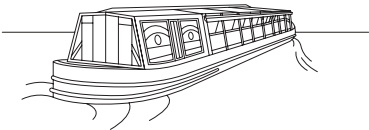
NORTH

P. 101

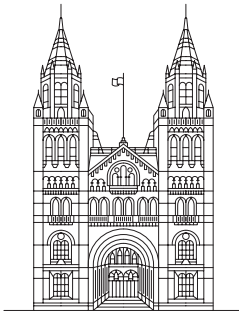
SOUTH

P. 135

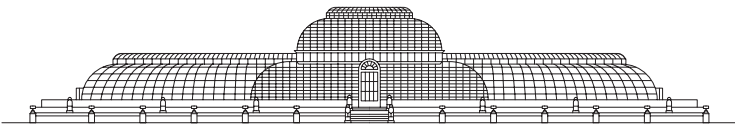
EAST

P. 167

WEST

P. 195

GREATER LONDON

P. 225

I N L E I D I N G

Tired of London, tired of life. Deze woorden van Samuel Johnson, een intellectueel uit de 18e eeuw, hebben niets aan relevantie verloren. Als bruisende, hedonistische stad biedt Londen een ongeëvenaarde speeltuin voor de echte ontdekkingsreiziger.

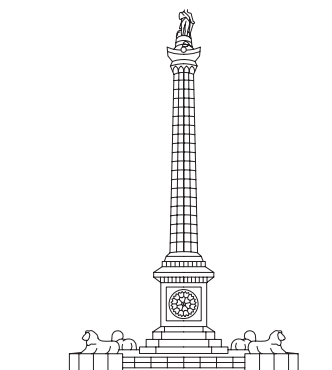
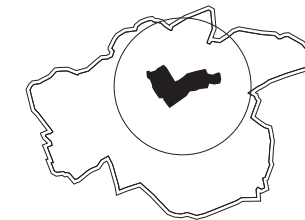
Door de geschiedenis heen heeft Londen beproevingen altijd met veerkracht weerstaan: nadat de stad verwoest was door de Grote Brand van 1666, werd die onder leiding van de architect Christopher Wren herbouwd. En na de vernietigende bombardementen tijdens de Tweede Wereldoorlog vond de stad zichzelf opnieuw uit. Door deze historische achtergrond wisselen middeleeuwse bouwwerken en futuristische wolkenkrabbers, huizen in georgiaanse stijl en gerestaureerde pakhuizen, victoriaanse pubs en blinkende daken elkaar af.

Op de plek van de huidige stad werd in de eerste eeuw door de Romeinen de stad Londinium gesticht. In de perioden daarna werd de stad beïnvloed door de Saksen en de Noormannen. Londen was al in de middeleeuwen een handelscentrum en onder de Tudors (1485-1603) bloeide dankzij de maritieme handel de economische bedrijvigheid op. Ook nu is de stad nog steeds een belangrijk internationaal commercieel, politiek en cultureel centrum.

Als gevolg van deze opeenvolgende ontwikkelingen beslaat Greater London nu 1572 vierkante kilometer, dat is daarmee 15 keer zo groot als Parijs. Met bijna 9 miljoen inwoners is het een van de dichtstbevolkte steden van Europa. Maar in veel van de 32 *boroughs* (administratieve districten) heerst een dorpsgevoel. Je voelt je op Hampstead Heath alsof je op het Engelse platteland bent, ervaart Britse elegantie van dichtbij in de straten van Mayfair, om vervolgens in Hackney terug te keren naar het tijdperk van de industriële revolutie.

Maar de diversiteit is vooral cultureel. Met meer dan 300 gesproken talen is kosmopolitisme, ondanks de Brexit, nog steeds het levenselixer van de stad. Van de underground scene tot avant-garde galerieën, van Camden tot Notting Hill en Brixton, is de stad een echte culturele smeltkroes, met mensen uit alle windstreken. Londen is een paradijs voor liefhebbers van kunst, muziek, architectuur, mode, design en gastronomie, maar laat op het eerste gezicht weinig van zichzelf zien en straalt een typisch Britse gereserveerdheid uit.

En *last but not least* is de natuur er alomtegenwoordig. In (heel) Greater London zijn zo'n 3000 parken en tuinen die 47 procent van het gebied beslaan. Het zijn goed toegankelijke groene rustpunten die een welkom alternatief bieden voor de drukte van de Britse hoofdstad.

BLOOMSBURY, CHINATOWN, CLERKENWELL, CITY,
COVENT GARDEN, HOLBORN, SOHO

EAST CENTRAL

Van het literaire verleden van Bloomsbury tot de wolkenkrabbers
van de City, de theaters van Covent Garden, de levendige avonden in Soho,
de designscene van Clerkenwell: de wijken ten oosten van Regent Street
vormen het hart van de Londense dynamiek.

P. 8

De monumentale kerk All Souls ten noorden van Regent Street wordt door de naburige BBC regelmatig als uitzendlocatie gebruikt.

RECHTS

Deze gespecialiseerde kringloopwinkel naast Neal's Yard verkoopt alleen vintage Burberry-kleding en accessoires. So British.

Op de noordoostelijke oever van de Theems ligt de City, het historische financiële centrum van de stad. De City staat ook wel bekend als de 'Square Mile' vanwege de oppervlakte van ongeveer 1 vierkante mijl (2,9 km²) en deze hoofdstedelijke lappendeken heeft het voorrecht onafhankelijk te zijn. Het wordt bestuurd door de City of London Corporation en heeft zelfs een eigen burgemeester. Het is nu een bolwerk van wolkenkrabbers en financiële instellingen, maar op deze plek stichtten de Romeinen Londinium. Hoewel de City internationaal en kosmopolitisch is, verdwijnt deze energie hier zodra het donker wordt.

Ten noordwesten van de City zijn nog steeds resten van de London Wall, de Romeinse ommuring, te zien tussen de Tower of London en Barbican, een brutalistisch symbool op de drempel van Clerkenwell. Ook op de grens van dit voormalige horloge- en drukkerijdistrict vind je Smithfield Market, een historische vleesmarkt die tot 2028 in bedrijf blijft. Vanaf 2026 zal de metalen structuur van dit beeldbepalende victoriaanse gebouw deels onderdak bieden aan het London Museum. Clerkenwell is ook de thuisbasis van voormalige pakhuizen, designer showrooms en niet te missen eetgelegenheden, zoals Exmouth Market.

Voortdurende drukte, neonlichten en een onophoudelijk ballet van dubbeldekkerbussen en *black cabs*. Dit is het epicentrum van het culturele, commerciële en toeristische centrum. Er heerst een enorme drukte in dit oostelijke deel van het West End, helemaal tot aan Piccadilly Circus. Het nachtleven in Soho lijkt nooit te stoppen en de toneelstukken en musicals in Theatreland, rond Covent Garden, doen dat evenmin.

Aan de grens van het hectische centrum liggen Holborn en Bloomsbury, die administratief deel uit maken van de wijk Camden. De sfeer van de eerste is meer juridisch en historisch, terwijl de laatste het intellectuele en academische kloppend hart van Londen is. Aan het begin van de 20e eeuw vestigde de Bloomsbury Group haar hoofdkwartier in Londen. De sociale en esthetische principes van deze progressieve kring van Britse schrijvers, intellectuelen, filosofen en kunstenaars (waaronder Virginia Woolf en John Maynard Keynes) hadden een grote invloed op de cultuur van Groot-Brittannië. De lommerrijke straten, elegante gevels en georgiaanse pleinen, zoals Russell Square, maken het een kalm rustpunt op kleine afstand van de drukte.

EAST CENTRAL

HOOGTEPUNTEN

01

BRITISH MUSEUM

's Werelds eerste nationale museum en de meest bezochte trekpleister van het land. Je vindt hier culturele schatten zoals de Steen van Rosetta.

02

BLOOMSBURY SQUARE

Deze tuin is het groene middelpunt van Bloomsbury en wordt omringd door prachtige victoriaanse woningen waar mensen als Gertrude Stein en Benjamin Disraeli woonden.

03

COVENT GARDEN

Het autovrije plein Covent Garden in het West End is de locatie van een groot aantal bij toeristen populaire winkels en restaurants.

04

LONDON WALL

Deze verdedigingsmuur werd rond 200 voor Christus door de Romeinen gebouwd en omsloot de stad Londinium. Sommige resten zijn nu nog te zien.

05

OXFORD STREET

Deze beroemde straat in het hart van Londen is een paradijs voor shoppers, met verspreid over 2,4 kilometer meer dan 300 winkels.

06

LEICESTER SQUARE

Het standbeeld van Shakespeare, met vlak bij Beertje Paddington en Laurel en Hardy, kijkt neer op de toeristen die in groten getale naar het beroemde plein komen.

07

LIBERTY

Dit legendarische warenhuis opende in 1924 in drie atriums de deuren. Zowel de architectuur als de dessins van de stoffen zijn wereldberoemd.

08

ROYAL OPERA HOUSE

De bekroonde *Bridge of Aspiration*, ontworpen door WilkinsonEyre, zweeft boven Floral Street. Hij verbindt het Royal Opera House met de Royal Ballet School.

09

NATIONAL GALLERY

In 1824 werd aan Trafalgar Square de National Gallery geopend. De collecties belichten Europese schilderkunst van de 13e eeuw tot 1900.

10

SOHO

Deze wijk is een cultureel, feestelijk, muzikaal en gastronomisch centrum, waar *Londoners* en bezoekers elkaar op elk uur van de dag en nacht ontmoeten.

11

FORTNUM & MASON

Sinds 1707 is Fortnum & Mason gespecialiseerd in thee en bedient daarmee de Londense high society.

12

TRAFALGAR SQUARE

Dit beroemde plein kreeg zijn naam ter ere van de Britse overwinning op het keizerrijk van Napoleon Bonaparte in de Slag bij Trafalgar in 1805.

BOVEN

Het charmante plein Neal's Yard ligt verscholen in het hart van Seven Dials.

LINKS

In de wijk Farringdon is Charterhouse Street vooral bekend van Fabric, de legendarische nachtclub.

ARCHITECTUUR

BARBICAN

EEN BRUTALISTISCH BAKEN

Dit symbool van naoorlogse brutalistische architectuur is een heuse stad in de stad, een hybride complex waar het dagelijks leven en kunstinstellingen samenkomen.

In de jaren 50 was het tijd om het zwaar door bombardementen getroffen Londen te renoveren. In dit project van de architecten Chamberlin, Powell & Bon worden wonen, cultuur en natuur gecombineerd en het gaf een volledig nieuw elan aan de zestien hectare in deze voormalige textielenclave in de City, die door oorlogsbombardementen was weggevaagd.

Door voort te bouwen op de resten van Londinium (waarvan enkele delen kundig in de architectuur verwerkt zijn), wilden de architecten van Barbican Estate 'jonge werkende mensen met een voorliefde voor mediterrane vakanties, de Franse keuken en Scandinavisch design' naar de toen ontvolkte Square Mile lokken. Bars en restaurants, een promenade, hangende tuinen, pubs en een uniek cultureel en kunstcentrum (Barbican Centre) completerden hun ambitieuze plan. De bouw van de wijk begon in 1965 en werd, bijna twintig jaar en 130.000 kubieke meter beton later, in 1982 ingehuldigd door koningin Elizabeth II.

Het gedurfde betonnen eiland, een toonbeeld van brutalisme, lijkt boven het verkeer te zweven dankzij een ingenieus systeem van *pedways*, het soort loopbruggen waar stadsplanners in de jaren 60 de voorkeur aan gaven. Elk detail van dit complexe project is zorgvuldig uitgedacht, van het kunstmatige meer dat over de Circle Line is aangelegd tot de vijf meter onder de zeespiegel liggende bioscoop. De beroemde torens Shakespeare, Cromwell en Lauder-

dale maken nu onlosmakelijk deel uit van de Londense skyline.

Barbican staat sinds 2001 op de monumentenlijst en huisvest meer dan 4000 bewoners die de uitstraling waarderen. Je kunt de geheimen van de labyrinten van het Barbican het beste doorgronden tijdens een architectuurrondleiding met gids, door te ontspannen in het café aan de promenade, door je te verdiepen in de collectie kunst- en muziekboeken in de bibliotheek of door de verbazingwekkende wintertuin te bezoeken. Voor een rustige zondag gaat er niets boven de Barbican Conservatory. Deze spectaculaire kas is ontworpen om de machinerie van het theater aan het zicht van de bewoners van Cromwell Tower te onttrekken en ligt tussen de woningen en het kunstcentrum. Het is de groene long in deze betonnen jungle en biedt onderdak aan meer dan 1800 plantensoorten uit alle hoeken van de wereld, maar ook aan vissen en zoetwaterschildpadden.

Het Barbican Centre is het grootste centrum voor podiumkunsten in Europa. De concertzaal is de permanente thuisbasis van het London Symphony Orchestra. Het centrum biedt ook onderdak aan de theatervoorstellingen van de Royal Shakespeare Company, experimentele voorstellingen, een bioscoop en een expositieruimte voor hedendaagse kunst. Het is een van de pijlers van de Londense culturele sector.

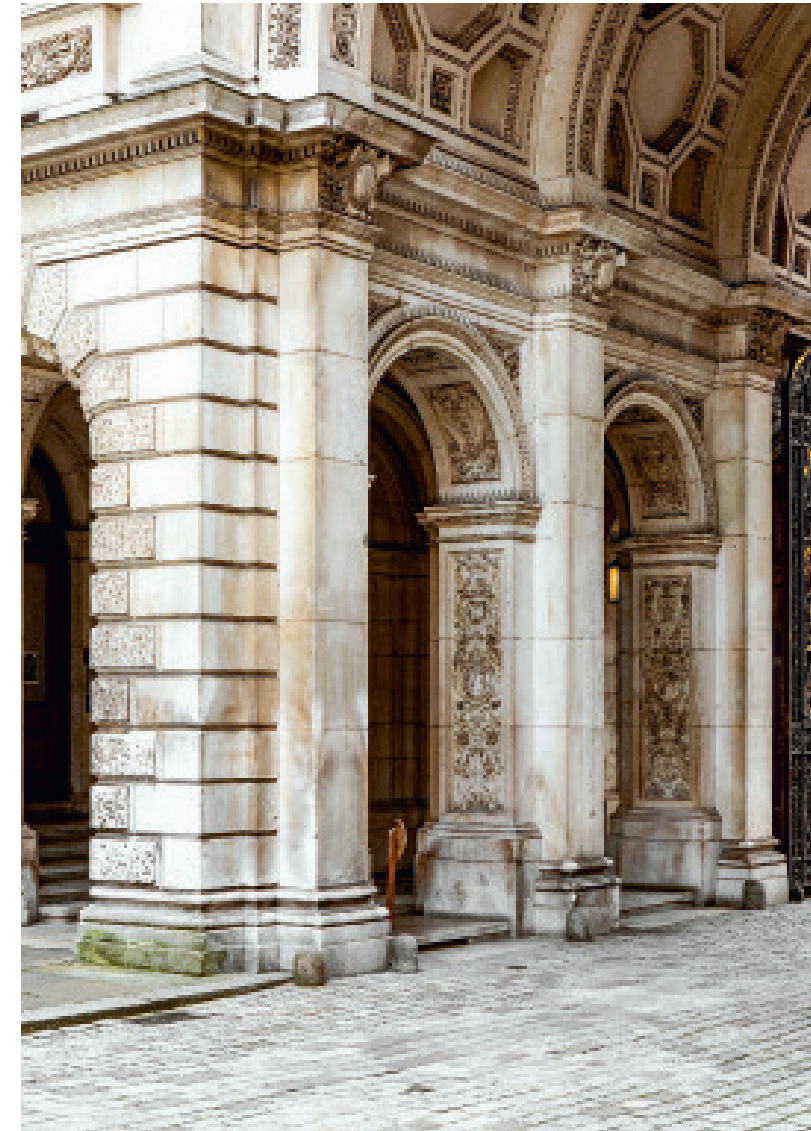
STEDELIJKE JUNGLE

In het betonnen hart zorgt de vegetatie van de Barbican Conservatory voor een groene plek die uniek voor Londen is.

STIJLVOLLE WONINGEN

De twintig gebouwen van het complex bevatten ongeveer 2000 appartementen, die zeer gewild zijn.

BOVEN

Achter de arcaden van een van de ingangen op Piccadilly promoot de Royal Academy of Arts al sinds 1768 beeldende kunst.

LINKS

In Bloomsbury wisselen koffiehuisjes, boekwinkels en kunstgalerieën elkaar af in Museum Street.

Op steenworp afstand van Leicester Square bieden smalle straatjes, zoals Long's Court, diverse perspectieven op het centrum van de hoofdstad.

Het betegelde metrostation Tower Hill, aan de District en de Circle Line, ligt dicht bij historische locaties zoals de Tower of London.

DE KUNST VAN HET LEVEN

THE NED LONDON

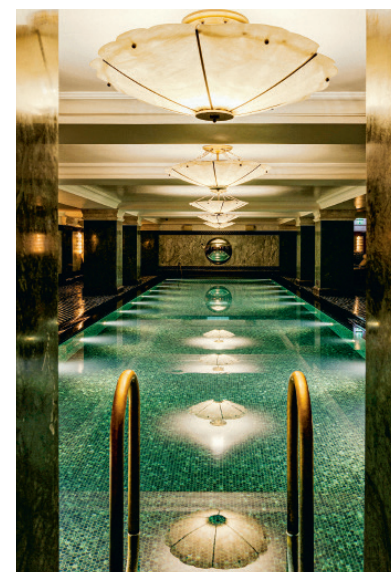
MILLIE'S LOUNGE

In de grote zaal serveert dit restaurant van 's morgens vroeg tot 's avonds laat klassieke Britse gerechten.

NIEUW LEVEN

Nick Jones, oprichter van Soho House & Co, blies dit door Sir Edwin 'Ned' Lutyens in 1924 ontworpen gebouw in het hart van de City nieuw leven in.

WELLNESS

De wellnessruimtes voor leden omvatten drie verdiepingen. Barbier, manicure, spa, fysiotherapeut, kapper, fitnessruimte... alles is er.

UNIEKE BAR

Op het dak bevindt zich voor leden een bar met schuifdak, die een spectaculair uitzicht over St. Paul's biedt.

GASTRONOMIE

Voor de tien eetgelegenheden in deze ministad moet je reserveren. Je eet er gerechten uit de hele wereld.

ROOFTOP

Voor gasten is er een door Soho House ontworpen verwarmd zwembad met uitzicht over de stad.

UNIEKE KAMERS

De inrichting van de 250 hotelkamers verwijst naar de vormtaal van de jaren 20.

BARMANNEN

In het voormalige hoofdkantoor van de Midland Bank hebben bankmedewerkers plaatsgemaakt voor de elegante barmannen van de Ned, een luxehotel en besloten club.

BOVEN

De neoklassieke gevel van het British Museum heeft een portico met acht Dorische zuilen. Het driehoekige fronton is met beeldhouwwerken versierd.

LINKS

De spiraalvormige trap van het Queen Elizabeth II Great Court, ontworpen door architect Norman Foster en voltooid in 2000, omsluit de leeszaal van de bibliotheek.

ETEN & DRINKEN

ST. JOHN

DE OORSPRONG VAN MODERN BRITISH FOOD

De bakermat van het *modern British food* was St. John. Wat ooit begon met één restaurant, is inmiddels een kleine keten van zes Londense restaurants en een wijngaard in de Minervois, en al dertig jaar het thuis van chef-kok Fergus Henderson en restaurateur Trevor Gulliver. En St. John is nog even actueel.

Het geheim van hun langdurige succes? Fergus ziet het zo: 'Een goede keuken vereist consistentie en moet zich verre houden van trends die komen en gaan.' Deze bondige visie, die trends weerstaat, geldt ook voor de inrichting: een opgeruimd interieur, onberispelijke uniformen, smetteloze tafelkleden, minimalistisch servies, klassieke wijnglazen. Vanaf de start voerde eenvoud met gezond verstand de boventoon bij St. John, dat in onbruik geraakte Britse klassiekers weer tot leven bracht. Lokale en seizoensgebonden producten bepalen het menu en leggen de basis voor de hedendaagse Britse keuken. 'Dat is het enige wat je moet doen', aldus de chef.

Begin jaren 90 verruilde Fergus zijn studie architectuur voor de keuken. Samen met zijn vrouw Margot (chef-kok bij Rochelle Canteen) maakte hij naam in het legendarische French House in Soho. Ondertussen vestigde de restauranthouder Trevor Gulliver zijn naam in het Fire Station in Waterloo, met de eerste open keuken van de hoofdstad.

Dankzij hun olijfolieleverancier ontmoetten ze elkaar en dat was het begin van een legende. Het duo nam een vervallen georgiaanse rokerij over, op steenworp afstand van de vleesmarkt Smithfield.

Op 26 St. John Street openden zij in 1995 hun restaurant en dat werd al snel een vaste waarde in Londense culinaire kringen.

Dertig jaar later is de reputatie van hun restaurant breed gevestigd, niet in de laatste plaats dankzij de beroemde *nose to tail*, die elke dag wordt geserveerd. Het principe? Een holistische culinaire benadering die alle delen van het dier waardeert, zoals het kenmerkende varken dat het logo van het restaurant vormt. Dat is de basis voor de revival van de Engelse keuken.

Oren, ingewanden, tong, poten: er gaat niets verloren. Klassiekers van het huis zijn onder andere het beroemde geroosterde mergpijpje met peterseliesalade, de decadente *dripping toast* met rundervet, *devilled kidneys on toast*, gegrild lamshart met radijs en ansjovis... Achter deze sobere omschrijvingen gaan borden vol levendigheid en smaak schuil, een voedzame keuken zonder kunstgrepen. Het menu, dat twee keer per dag wisselt, kent ook enkele zoete lekkernijen, zoals op bestelling het klassieke dozijn versgebakken madeleines of de typische *Eton mess* met frambozen. St. John is een belangrijk restaurant dat nog steeds generaties chef-koks inspireert.

BRITSE KLASSIEKERS

In St. John worden alle klassiekers uit het Britse culinaire spectrum geëerd.

DOORLOPEND

Voor een kop koffie, lunch of diner is de gemoedelijke bar de hele dag geopend.

BOVEN

In St. James's wedijveren Engelse schoenmakers op het gebied van elegantie en raffinement.

RECHTS

Vlak bij Piccadilly Circus rijden zwarte taxi's en dubbeldekkerbussen door de beroemde gebogen Regent Street.

BOVEN

*Als je de tuinen van de kerk van St. Dunstan in the East verlaat,
zie je The Shard.*

LINKS

*All Hallows by the Tower is de oudste kerk van de stad, gesticht in 675.
Hier is hij te zien door de bogen van Tower Hill Memorial.*

ACHTERGROND

WOLKENKRABBERS

Wolkenkrabbers verschenen voor het eerst in de jaren 80 aan de skyline en zijn niet meer weg te denken uit het Londense stadsgezicht.

Aan het begin van de 21e eeuw beleefde het Verenigd Koninkrijk een periode van economische voorspoed, aangejaagd door de *bankers* in de City. Als vooraanstaand financieel centrum wilde de City zijn stempel op de stad drukken. Naar voorbeeld van New York namen wolkenkrabbers, symbolen van macht en moderniteit, de Londense skyline over.

In een breuk met de van oudsher lage architectuur van Londen verrezen er torens bij de Theems. In 1980 werd de 111 meter hoge St. Paul's Cathedral overtroffen door de 183 meter hoge Tower 42. Deze driezijdige prisma, ontworpen door architect Richard Seifert, staat symbool voor de dynamiek van NatWest, de bank die opdracht gaf voor dit project. Het gebouw wordt vaak beschouwd als de eerste echte *skyscraper*. In 1991 viel die eer met een hoogte van 235 meter te beurt aan One Canada Square, hoeksteen van de ontwikkeling van het nieuwe zakendistrict Canary Wharf.

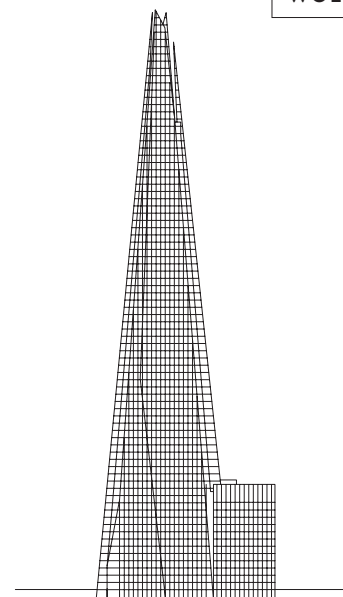
De trend zette zich door in het begin van het nieuwe millennium onder het bewind van burgemeester Ken Livingstone. De aanvang van het verticale tijdperk zag de bouw van veel beeldbepalende gebouwen, zoals het door architect Norman Foster ontworpen 30 St. Mary Axe (2003). De kegelvorm leverde het gebouw de bijnaam *The*

Gherkin ('augurk') op. Ook de natuur dringt door in sommige van deze enorme projecten, zoals 20 Fenchurch Street (2009), of de *The Walkie-Talkie*, van de Uruguayaanse architect Rafael Viñoly. Boven op de 38 verdiepingen ligt de hoogst gelegen openbare tuin van Londen, met bars en restaurants op meer dan 155 meter hoogte. Dit mediterrane hof, ontworpen door de landschapsarchitecten van Gillespies, biedt ook nog eens een prachtig uitzicht over de hoofdstad.

Om het beschermde uitzicht op de Tower of London en Westminster Palace te behouden, gingen de architecten inventief de strijd met elkaar aan. Zo is het ontwerp van 122 Leadenhall (2014) van Rogers Stirk Harbour + Partners zo slank dat het de bijnaam *The Cheese grater* ('kaasrasp') kreeg. Daarnaast vind je ten zuiden van de Theems de beroemde *The Shard* ('scherf', 2012) van Renzo Piano, met 310 meter het hoogste gebouw van het land, en de in 2018 voltooide scherpe *The Scalpel* van Kohn Pedersen Fox.

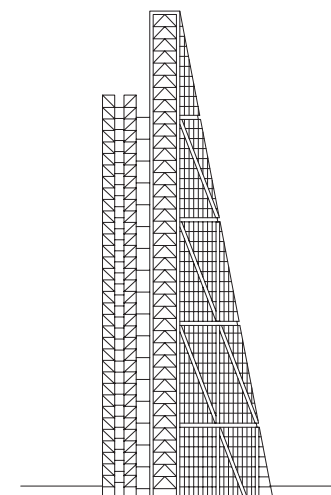
Momenteel neemt de trend met het ritme van de economie af. Maar deze spontane verstedelijking blijft in de zuiverste Londense traditie vorm geven aan de architectonische smeltkroes van de stad, waar historische monumenten en avant-gardistische creaties in harmonie naast elkaar staan.

WOLKENKRABBERS IN LONDEN

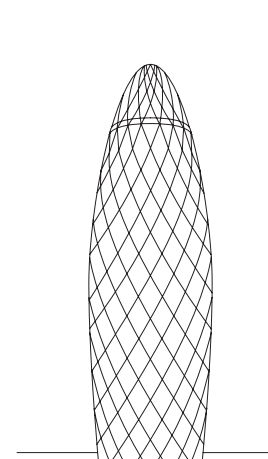
1/ THE SHARD - 310 METER

Dit gebouw bestaat uit 11.000 glazen panelen en telt maar liefst 44 liften die de 95 verdiepingen bedienen.

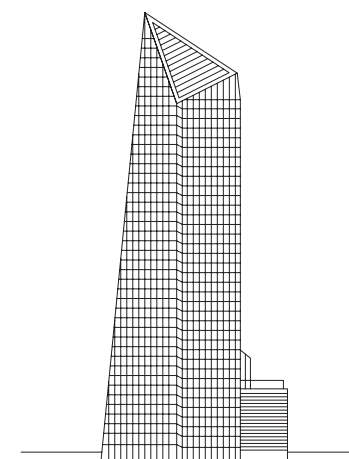
2/ THE CHEESEGRATER - 225 METER

Om aan de strenge bouwvoorschriften te voldoen, is elk van de 45 verdiepingen precies 750 millimeter smaller dan de voorgaande.

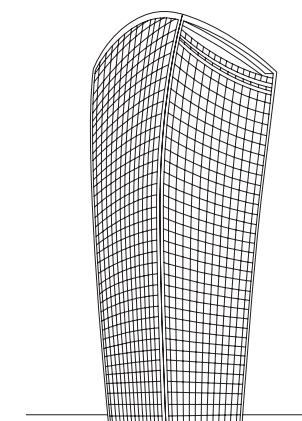
3/ THE GHERKIN - 180 METER

Hoewel de vorm anders doet vermoeden, is alleen de koepel aan de bovenkant van het gebouw van gebogen glas. Op de bovenste verdieping biedt een bar-restaurant de gasten een prachtig uitzicht.

4/ THE SCALPEL - 190 METER

Het taps toelopende ontwerp van deze 42 verdiepingen tellende toren is niet alleen esthetisch verantwoord, maar minimaliseert ook de effecten van wind.

5/ THE WALKIE-TALKIE - 160 METER

Het ontwerp van deze constructie uit meer dan 9000 ton staal is niet onomstreden. Een van de bijnamen is 'Fryscraper'; de glazen gevel op het zuiden reflecteerde de zon té sterk.

BOVEN

In Fitzrovia bieden de ramen van het art deco Mortimer House uitzicht op de BT Tower.

LINKS

Het uitzicht vanaf Liverpool Street station is een perfect voorbeeld van de architectonische diversiteit die zo typerend is voor de stad.

P. 36 - 37

Vlak bij Lincoln's Inn Fields is het huis van de neoklassieke architect John Soane (1753-1837) tegenwoordig een museum.

WANDELING

CECIL COURT

‘*Thank God! Cecil Court remains Cecil Court...*’, schreef de Britse auteur Graham Greene in zijn autobiografie *Ways of Escape*. Deze passage, een van de oudste in Covent Garden, is een rustpunt in het drukke West End en inspireerde velen tot muziek, film en literatuur.

ETAPPE 1: FLICKER ALLEY

Neem als je station Leicester Square uitkomt Charing Cross Road, in de richting van Wyndham’s. Neem na het theater de tweede links naar Cecil Court, bijgenaamd Booksellers’ Row. De beletterde winkelpuizen in deze doorgang komen rechtstreeks uit het victoriaanse tijdperk en bieden onderdak aan ongeveer twintig gepassioneerde en zeer gespecialiseerde antiquairs en tweedehands-boekhandelaren.

Kijk bij nummer 27 naar het groene gedenkteken dat herinnert aan de cruciale rol van de doorgang in de beginperiode van de Britse cinema, tussen 1887 en 1915. Zozeer zelfs dat het werd omgedoopt tot Flicker Alley, met een knipoog naar de flikkerende beelden van de vroege films. Een jaar na de eerste filmprojectie in Groot-Brittannië en tien jaar voordat de allereerste bioscoop zijn deuren opende, namen pioniers van de filmkunst hier hun intrek: regisseur Cecil Hepworth, het AHRB Centre for British Film and Television Studies, internationale bedrijven als Gaumont, Nordisk, het Amerikaanse Vitagraph. Zo’n veertig spelers in deze nieuwe industrie vestigden zich in het edwardiaanse Cecil Court. Tegenwoordig is het een populaire locatie voor historische filmopnamen.

ETAPPE 2: MARCHPANE

Op nummer 16 vind je een typisch Britse bezienswaardigheid. Marchpane is een tweedehands boekwinkel gespecialiseerd in zeldzame kinderboeken en verwelkomt liefhebbers die op zoek zijn naar een eerste druk van *De avonturen van Winnie de Poeh* of een gesigioneerde *Harry Potter*. Maar het is vooral de enorme collectie werken van Lewis Carroll die sinds 1989 de reputatie van de winkel van Kenneth Fuller heeft bepaald. Met een van de grootste collecties ter wereld gewijd aan *Alice in Wonderland* is er genoeg om je tot waanzin te drijven – zoals de Mad Hatter zou zeggen ‘*all the best people are*’.

ETAPPE 3: MUZIEK, MAESTRO!

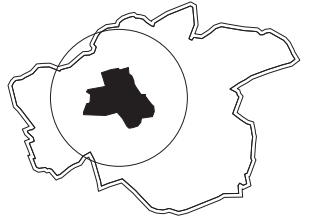
Cecil Court heeft twee adresjes voor muziekliefhebbers. Het eerste is het pand op nummer 9: in 1764 verwelkomde John Couzin in zijn kapperszaak Mozart en zijn familie, die Londen bezochten om concerten te geven. Volgens de legende componeerde het wonderkind er zelfs zijn eerste symfonie. Het tweede is op nummer 17, bij Travis & Emery Music Bookshop, een populair adres voor Londense muzikanten. Achter zijn groene pui biedt deze muziekboekhandel al sinds 1960 een zeldzame selectie muziekwetenschappelijke boeken, methoden

en studies, eeuwenoude partituren, libretto’s van opera’s en geluidsschatten in allerlei soorten en prijsklassen. Eigenaar Giles Sandeman-Allen gidst je door de ongeveer twintigduizend naslagwerken waar regelmatig met de grootste aandacht in wordt gezocht.

ETAPPE 4: NOVEMBER BOOKS

Liefhebbers van alternatieve cultuur moeten (na afspraak) beslist even gaan kijken in de kelder van nummer 7. Paul Lawrence runt hier sinds 2010 November Books. Deze voormalige textielontwerper werkte voor Vivienne Westwood en is uitgegroeid tot het ijkpunt voor publicaties op het gebied van mode, design, kunst, muziek en fotografie. Lookbooks van ter ziele gegane labels, gesigioneerde eerste drukken van Japanse fotografieboeken, complete collecties van onafhankelijke tijdschriften... Deze 30-jarige heeft een unieke collectie en kan voor jou dat zeldzame exemplaar opduiken waar je al zo lang naar op zoek bent.

Ga, als je klaar bent met winkelen, aan het andere uiteinde van de passage richting St. Martins Lane en de English National Opera.

FITZROVIA, HYDE PARK, MARYLEBONE,
MAYFAIR, PICCADILLY, ST. JAMES'S

WEST CENTRAL

De historische wijken van het West End (St. James's, Mayfair), Marylebone en Fitzrovia combineren typisch Britse elegantie met een ontspannen raffinement en vormen het westelijke centrum van de Britse hoofdstad.

Een tijdloos stadsdeel, waar de glamour van *Made in England* en *bohemian chic* elkaar treffen.

P. 40

Vanuit St. James's Park kun je veel van de belangrijkste monumenten van de stad bewonderen, waaronder Buckingham Palace en de London Eye.

RECHTS

In Mayfair liggen de chique huizen in georgiaanse stijl van Upper Grosvenor Street op steenworp afstand van Hyde Park.

Piccadilly Circus werd in 1819 aangelegd om Regent Street met Piccadilly te verbinden en is net zo grootstedelijk als Leicester Square. Het warenhuis Fortnum & Mason en de arcaden zijn mooie voorbeelden van de commerciële en toeristische ontwikkeling.

Als je in westelijke richting langs Piccadilly loopt, wordt de buurt steeds chiquer. St. James's heeft een rijke geschiedenis en is met de Britse monarchie en de koninklijke residenties verbonden. Sinds de 17e eeuw is het ook een favoriete verblijfplaats van de aristocratie, met zijn *gentlemen's clubs* en de prachtige parken St. James's Park en Green Park. Jermyn Street staat bekend om zijn kleermakers, net als Savile Row in Mayfair.

Mayfair, een van de exclusiefste wijken ter wereld, was altijd al een populaire bestemming voor de Londense high society, dankzij de georgiaanse architectuur en de lieflijke tuinen, zoals Grosvenor Square. Sommige straten, zoals Bond Street en Park Lane, zijn beroemd om hun paleizen, haute couture boetieks, juweliers, veilinghuizen en chique restaurants.

Aan de westelijke rand ligt Hyde Park, de groene long van Londen. Midden in dit 142 hectare grote park nodigt het Serpentine Lake je uit om te zwemmen of te waterfietsen, terwijl sprekers vlak bij Marble Arch passanten toespreken op Speakers' Corner, sinds 1872 een symbool van de vrijheid van meningsuiting.

In het noordwesten belichamen Marylebone en Fitzrovia de Londense dorpsfeer. Fitzrovia heeft een eclectische en levendige uitstraling, het is een harmonieuze smeltkroes van verschillende architectonische perioden. Ooit was het een industriële wijk, en er zijn nog steeds wat werkplaatsen en fabrieken gevestigd. Maar tegenwoordig hebben de creatieve, media- en communicatiesectoren het overgenomen, zoals te zien is aan Broadcasting House, het hoofdkwartier van de BBC, en de BT Tower. Galerietjes, cafés en antiekwinkels vind je in overvloed rond Rathbone Place en Goodge Street. In Marylebone krijgt het begrip 'stedelijk dorp' rond Marylebone High Street zijn volle betekenis; je vindt er stijlvolle boetiekjes en delicatessenzaken. Het gebied is ook de thuisbasis van medische beroepen in Harley Street, met vlakbij de Wallace Collection en Chiltern Firehouse, een indrukwekkende kazerne van rode baksteen die is omgebouwd tot een luxehotel.

WEST CENTRAL

HOOGTEPUNTEN

13

ALBERT MEMORIAL

Dit monument in Kensington Gardens is 47,5 meter hoog en werd in opdracht van koningin Victoria gebouwd ter nagedachtenis aan haar echtgenoot Albert.

14

GREEN PARK

De met bomen omzoomde lanen van dit koninklijke park bieden een aangename adempauze in de drukte van Piccadilly.

15

PICCADILLY CIRCUS

Dit plein werd in 1819 aangelegd om Regent Street en Piccadilly met elkaar te verbinden en staat bekend om zijn gigantische neonreclames.

16

BUCKINGHAM PALACE

Buckingham Palace is sinds 1837 de officiële residentie van de Britse vorsten en ligt in het hart van Londen, omringd door parken.

17

HYDE PARK

Van april tot oktober kun je met waterfietsen en roeiboten het water op van Serpentine Lake, midden in het koninklijke Hyde Park.

18

SERPENTINE

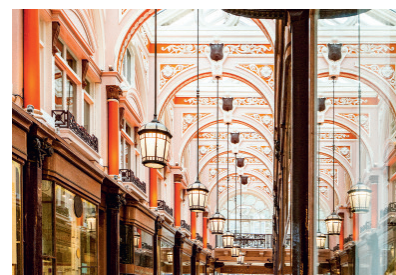
Deze twee galerieën voor hedendaagse kunst in Kensington Gardens zijn een bezoek de moeite waard. Elke zomer ontwerpt een gerenommeerde kunstenaar een tijdelijk paviljoen.

19

PICCADILLY ARCADE

In 1909 opende dit edwardiaanse winkelcentrum tussen Piccadilly en Jermyn Street de deuren.

20

ROYAL ARCADE

Deze kleurrijke Victoriaanse winkelgalerij werd in 1880 geopend en komt uit op Old Bond Street.

21

SPEAKER'S CORNER

Karl Marx, Lenin en George Orwell spraken allemaal op de Speaker's Corner, het beroemde forum voor vrije meningsuiting aan de rand van Hyde Park.

22

REGENT STREET

Deze beroemde straat in het West End is een paradijs voor shoppers. De monumentale gevels van architect John Nash zijn zeer herkenbaar.

23

ROYAL ACADEMY OF ARTS

Dit privé-instituut voor kunst en architectuur in Burlington House werd in 1768 opgericht.

24

ST. JAMES'S PARK

Het oudste van de koninklijke parken grenst aan Buckingham Palace. Bij het meer kun je pelikanen bekijken, die hier al leven sinds een Russische ambassadeur ze in 1664 aan Charles II schonk.

BOVEN

Deze chique barbier is al sinds 1805 gevestigd in St. James's Street. Onder andere Oscar Wilde en Winston Churchill behoorden tot de klantenkring.

LINKS

Tussen Pall Mall en The Mall ligt St. James's Palace, dat Henry VIII in 1531 bouwde op de plek waar in de 12e eeuw een leprakolonie was gevestigd.

DESIGN

ALFIES ANTIQUE MARKET

PARADIJS VOOR KOOPJESJAGERS

Vergeet de Portobello Road Market en ga naar Church Street, waar een van de grootste overdekte antiekmarkten van Londen is gevestigd.

Sinds eind jaren 70 komen koopjesjagers en verzamelaars van hypermoderne vintage graag naar Alfies.

Op steenworp afstand van de drukte van Marylebone heeft Church Street een solide reputatie opgebouwd onder verzamelaars. Met zo'n vijftien galerieën, een jaarlijkse beurs en vooral Alfies Antique Market is deze straat tussen Salisbury Street en Lisson Grove een must voor liefhebbers van kunst, design en decoratieve kunst van de 17e eeuw tot nu.

In 1976 besloot journalist Bennie Gray om Jordan's, een voormalig warenhuis dat in verval was geraakt, nieuw leven in te blazen. Op advies van zijn vader Alfie, met wie hij elke zaterdag langs de kraampjes in Church Street struinde, veranderde hij het gebouw, dat hij naar zijn vader vernoemde, in een antiekmarkt. Sindsdien breidde hij zijn portfolio op de begane grond van het gebouw uit met oosterse kunst van AlFayez en sieraden van Gray's, op een ander adres in Mayfair.

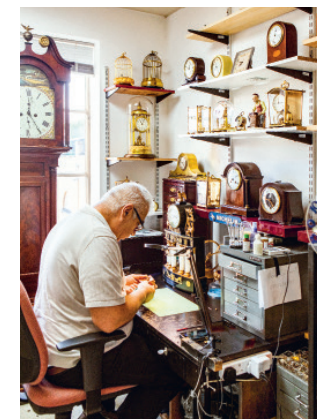
Achter de met Egyptische fresco's versierde art-decogevel zijn bijna negentig kramen verborgen. De ultieme charme? Verdwalen in dit ware labrynt van meer dan 3000 vierkante meter, dat verdeeld is over vier verdiepingen met vele hoekjes, nissen en trappen. In deze gezellige smeltkroes vind je kunsthandelaren, zeldzame boeken,

mid-century modern-meubels, 18e-eeuwse Franse vondsten, unieke lampen, antieke koffers van Louis Vuitton, Perzische tapijten, vintage Afrikaans textiel, kostuums uit de Roaring Twenties en de enige winkel in het land die gewijd is aan vintage kerstversiering. Er hangt zelfs een haai aan het plafond van hun nieuwste afdeling, de Sharkade. Sommigen verkopers zitten hier al sinds de start van deze unieke eclectische locatie, zoals Linda Bee; haar boetiek staat boordevol ongelooflijke sieraden uit de jaren 70, hoofddekels en allerlei accessoires. Tussen de handelaren zijn ook ambachtelijke ateliers te vinden: een lijstenmaker, een horlogemaker uit Turkije en een Japanse keramist. In de met dik tapijt beklede gangen komen allerlei werelden samen in een 'zeer ordentelijke chaos', zoals onze gids Alysha Woodey, verantwoordelijk voor de marketing bij Alfies, het met een glimlach omschrijft.

Het is een ware grot van Ali Baba voor Londenaren, stylisten, decorateurs en accessoristen, maar ook voor goed geïnformeerde reizigers. Je kunt er het beste heen gaan met een niet te vastomlijnd idee of een te strak tijdschema. Om je bezoek af te ronden ga je naar het dak voor een heerlijke kop koffie, onder het genot van klassieke muziek.

Alfies is dé plek voor liefhebbers van alle soorten vintage.

In zijn zaak repareert Ersan nauwgezet klokken, wekkers en horloges.

Voor alle literaire smaken, van geschiedenis tot een eerste druk van Sherlock Holmes.

De stand van Charles ligt vol met zeldzame poëziebundels en boeken over reizen en gastronomie.

Deze lijstenmaker, verstopt in een gang, is een van de parels van de markt.

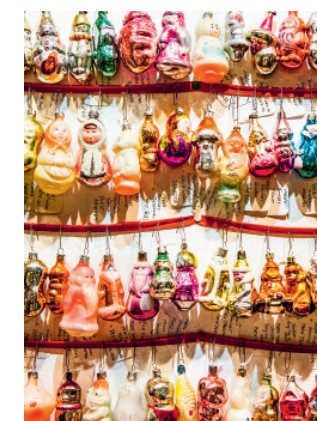
Elke verdieping heeft zijn eigen bijzondere verrassingen.

Je vindt er van antieke tapijten uit de 19e eeuw tot vintage voorwerpen uit de jaren 30.

Sommige winkels zijn niet gespecialiseerd en verkopen horloges én illustraties.

Michael verkoopt kerstversieringen uit de voormalige Sovjet-Unie.

BOVEN

Alle leden van de Royal Academy of Arts zijn kunstenaars waarvan het werk door hun collega's is erkend.

LINKS

De Summer Exhibition van de Royal Academy of Arts is een must op de culturele kalender van Londen. Dé kans om nieuw talent te ontdekken.

Green Park is geliefd om zijn natuurlijke eenvoud midden in het centrum van de stad.

FOOD

KEUKENS IN
CHINATOWN

CENTRAAL GELEGEN ENCLAVE

Chinatown is een symbool van Aziatische culturen en strekt zich uit over verschillende straten rond Gerrard Street in het West End.

EXOTISCHE ETALAGES

Supermarkten liggen vol specialiteiten uit alle hoeken van Azië die elders moeilijk te vinden zijn.

GESTOOMDE LEKKERNIJEN

Xiaolongbao gevuld met vlees en bouillon moet je echt eens tussen je eetstokjes gehad hebben.

FEESTELIJKE SLINGERS

Deze rode lantaarns staan symbool voor feesten als het *Lunar New Year* en brengen geluk.

OM TE DELEN

Restaurants bieden een breed scala aan regionale Chinese gerechten, die voor de hele tafel besteld worden.

PEKING DUCK

De gelakte eenden hangen achter het raam, klaar om opgegeten te worden.

CHAR SIU BAO

Deze gestoomde broodjes uit Fujian zijn gevuld met varkensvlees en worden dampend heet gegeten.

AZIATISCHE WINKELS

Groenten, zeevruchten, vis, vlees. Je vindt hier ook verse producten uit de Aziatische keuken.

BOVEN

Deze eenhoorn is een van de heraldische symbolen van het Verenigd Koninkrijk en staat bij de ingang van Buckingham Palace.

LINKS

De traditionele wisseling van de wacht vindt vier ochtenden per week plaats voor Buckingham Palace.

ACHTERGROND

THEE

Jaarlijks worden er dagelijks vele miljoenen kopjes thee gedronken, de Britse liefde voor thee is welbekend. De beroemde *cup of tea* is onlosmakelijk verbonden met het imago van het land en zelfs ‘een pijler van onze beschaving’ volgens schrijver George Orwell.

Het blad van de *Camellia sinensis*, de theeplant, komt oorspronkelijk uit China en de drank ervan wordt al duizenden jaren gedronken. Al in de 10e eeuw begon het ‘Middenrijk’ binnen Azië thee te exporteren, maar pas in de 17e eeuw werden kratten thee in Europese havens uitgeladen, als eerste in Amsterdam.

Vanaf circa 1650 werd er thee geserveerd in *coffee houses* in de City. Aan het begin van de 18e eeuw werden de eerste *tea houses* geopend, zoals de Twinings Tea Shop, nog steeds te vinden op 216 Strand. In Greenwich is de *Cutty Sark*, het snelste zeilschip van zijn tijd, een overblijfsel uit het tijdperk van de theeklippers. Deze schepen voeren onder vol zeil en wedijverden met elkaar om de eerste oogst van het jaar in de haven af te leveren. De *Cutty Sark* vervoerde tot 10.000 kisten thee per reis.

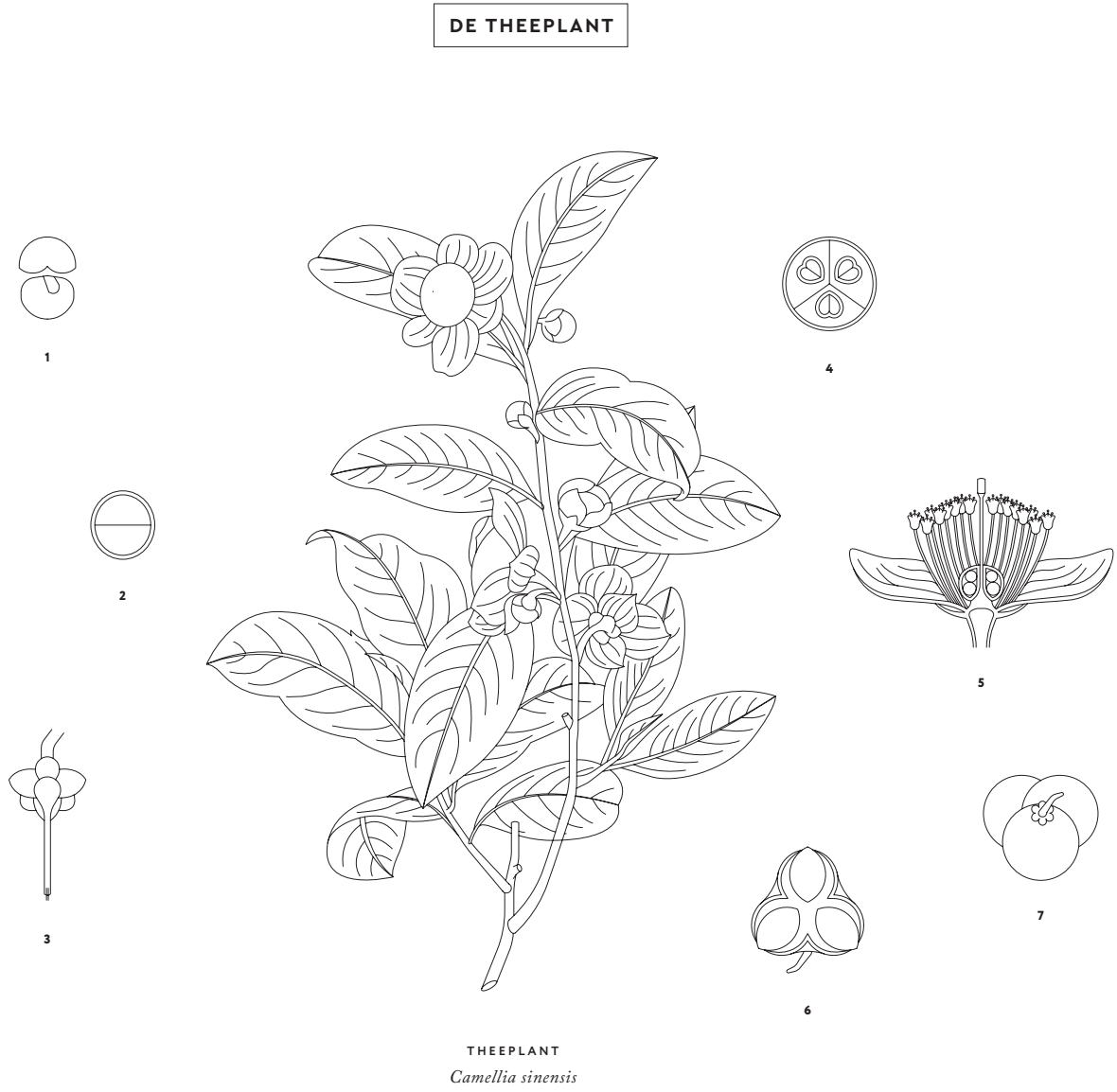
In 1662 trouwde Catherine de Bragance met koning Charles II. De Portugese prinses nam in haar uitzet een theekist mee. Ze maakte haar favoriete drankje, dat al goed ingeburgerd was bij de Portugese elite, ook populair bij de Engelse adel. Serveren van dit exclusieve product aan gasten werd een uiting van rijkdom.

De groeiende populariteit van thee, in combinatie met de onbetaalbare belastingen, leidde al snel tot smokkel. Om deze illegale handel een halt toe te roepen, nam het Parlement in 1784 de *Commutation Act* aan. Door de *tea tax* te verlagen van 119% naar 12,5% werden de kostbare bladeren toegankelijker en werd

de drank geleidelijk voor alle lagen van de bevolking toegankelijker. De drank, vaak gezoet met melk en suiker, bereikte geleidelijk alle lagen van de bevolking. In de 18e eeuw zorgde de ontwikkeling van de theeteelt in *the Empire*, eerst in India en daarna op Ceylon, voor een diversificatie van de aanvoerbronnen.

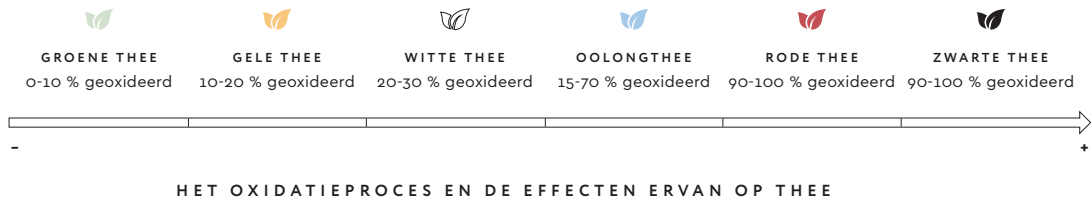
Binnen twee eeuwen dronk het hele Verenigd Koninkrijk thee, ieder op zijn eigen manier. De zeer chique *afternoon tea* zou gelanceerd zijn door Anna Russell, hertogin van Bedford. Rond *five o'clock*, om de kloof tussen lunch en diner te overbruggen, hield de aristocrate een salon met dit drankje, vergezeld van een paar taartjes en sandwiches. Tegenwoordig is *afternoon tea* synoniem aan luxehotels, komkommersandwiches en een aristocratisch ritueel. Uit de West Country, in het zuidwesten van Engeland, komt de *cream tea*, thee vergezeld van scones met jam en *clotted cream*. Tot slot wordt het woord *tea* (een afkorting van *high tea*) gebruikt voor het diner, vooral door mensen uit het noorden. Soms nog met een *cuppa*, een kopje thee.

Het huiselijke theeritueel, dat tot nationale kunst is verheven, is nog steeds op elk uur van de dag in de Britse samenleving aanwezig. Hoewel de theeconsumptie de laatste jaren is afgenomen ten gunste van kruidenthee, blijft thee voor altijd *so British*. Een belangrijk debat verdeelt het land echter nog steeds tot op het bot: moet eerst de thee of eerst de melk worden ingeschonken?

ONDERDELEN VAN DE THEEPLANT

- 1 Embryo 2 Doorsnede zaad 3 Stamper 4 Vruchtbeginsel in dwarsdoorsnede
5 Bloem in dwarsdoorsnede 6/7 Rijpe vrucht vanuit verschillende gezichtspunten

BOVEN

Vanuit het vijfsterrenhotel aan Grosvenor Square zie je de torenspits van de neoromaanse kerk die in 1891 door Alfred Waterhouse werd gebouwd.

RECHTS

Claridge's is een luxueus art-decohôtel dat midden 19e eeuw werd geopend en dat de ingetogen elegantie van Mayfair belichaamt.

MODE

KNATCHBULL

LADIES ONLY OP SAVILE ROW

Daisy Knatchbull heeft de boel in de legendarische kleermakersstraat in Mayfair, dat sinds het einde van de 18e eeuw een bastion van maatkleding voor heren was, goed opgeschud. Haar modehuis voor vrouwen, met de grootste etalage op Savile Row, zette al snel al de trend.

Het begon allemaal met een *morning suit* dat gedragen werd tijdens de paardenrace Royal Ascot, het belangrijke sociale evenement op de Britse high-societykalender. In 2016 verscheen Daisy Knatchbull in pak met hoge hoed op het koninklijk domein, waar de dresscode al eeuwenlang ongewijzigd was. Haar bravoure zorgde voor opschudding, maar zorgde er ook voor dat vrouwen broeken konden dragen.

Dat was een kleine revolutie, die de Londense ertoe aanzette om het aanbod op het gebied van maatkleding, traditioneel het domein van mannelijke kleermakers, op te schudden. Van oudsher vonden mannen 'vrouwenlichamen te moeilijk, te verschillend van elkaar', vertelt Knatchbull. Voor haar echter geen probleem. The Deck (inmiddels omgedoopt tot Knatchbull) dateert van 2019. De op maat gemaakte designs zijn met zorg ontworpen door een volledig vrouwelijk team en verkrijgbaar in meer dan duizend stoffen, maatvoeringen, discrete borduursels enzovoort.

Stijl, comfort en veelzijdigheid staan centraal in de aanpak van Daisy Knatchbull: 'Niets is erger dan een mooi kledingstuk dat ongemakkelijk zit.' Haar broeken zijn voorzien van verstelbare gespen die aansluiten op veranderende lichaamsvormen, ter-

wijl gewichtjes in de de rugsplit van jassen onder alle omstandigheden zorgen voor een perfecte pasvorm. De maatk pakken, die tot op de millimeter nauwkeurig zijn gesneden, blijven van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat goed zitten. Een trouwpak à la Bianca Jagger, een corduroy jasje met dubbele knopenrij, een linnen ensemble... Met onmiddellijk merkbaar succes: haar creaties werden gedragen door Kate Moss, Gillian Anderson en Lauren Hutton. Inmiddels is de collectie gegroeid: zijden blouses, kasjmieren stukken en trenchcoats zijn na vraag van klanten toegevoegd aan de prêt-à-porterlijn.

Tijdens de pandemie nam haar label een hoge vlucht. Knatchbull verhuisde van Chelsea naar Savile Row, het mekka van de Britse kleermakers. Haar modehuis op nummer 32 richtte de dertiger in tot een lichte, gastvrije plek, de tegenpool van de esthetiek van haar mannelijke tegenhangers met hun donkere hout en een intimiderende aanpak. Het is een succesvolle benadering voor de eerste B Corp-gecertificeerde kleermaker van Groot-Brittannië, die meer dan 2500 klanten heeft en jaarlijks circa 1200 maatk pakken produceert. Haar favoriet? Een driedelig pak met subtiele strepen, gedragen met gympen en een wit T-shirt. Netjes en casual tegelijk, met een knipoog naar het uniform van de *finance bros*, de bankiers en traders in de City.

1/ DAISY KNATCHBULL

Oprichtster Daisy Knatchbull poseert voor de etalage van haar boetiek op Savile Row.

2/ PIED-DE-POULE

Dit high-societydessin wordt hier in een totaal ander jasje gestoken.

3/ AVONDKLEDING

Als de avond valt, neemt deze elegante avondkleding het over.

4/ VOLLEDIGE GARDEROBE

Spencers, truien en blouses maken de garderobe van Knatchbull compleet.

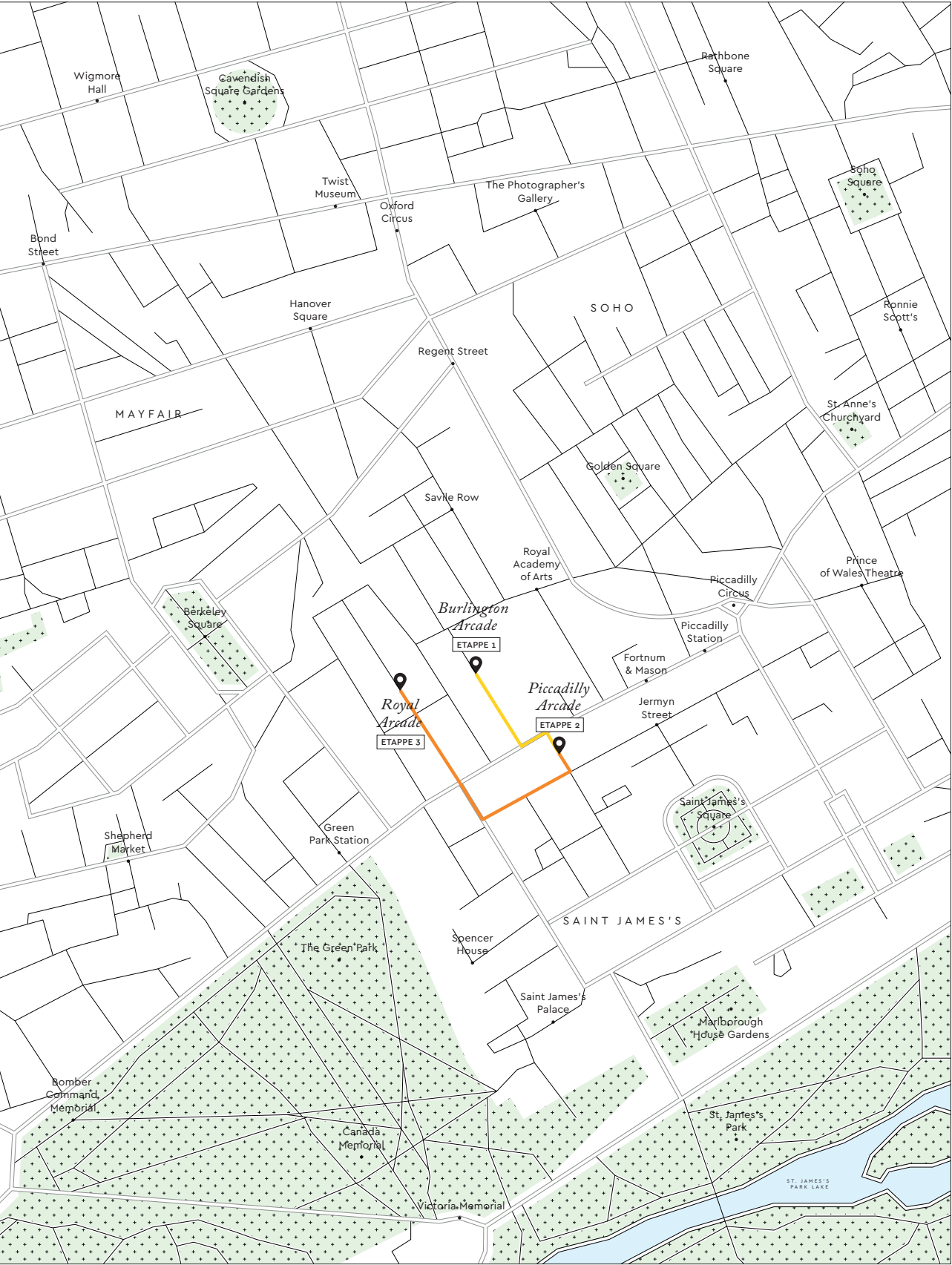

BOVEN

Het herkenbare geluid van de ijscowagen is een klassieker in Engelse parken.

LINKS

De Serpentine Lodge werd in de jaren 30 van de 19e eeuw gebouwd en is een van de vele verborgen schatten van Hyde Park.

WANDELING

OVERDEKTE
PASSAGES

De overdekte passages van Parijs, voorlopers van winkelgalerijen, staken al snel het Kanaal over voordat ze zich verder door Europa verspreidden. Die in Londen staan allemaal op de monumentenlijst en zijn te vinden in de chique wijk Mayfair.

ETAPPE 1: BURLINGTON ARCADE

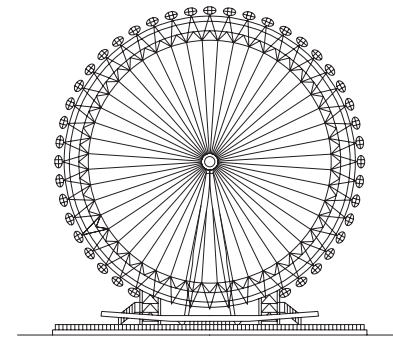
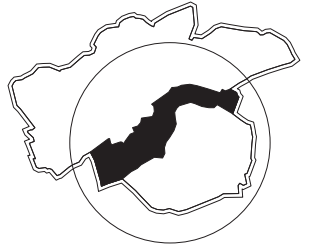
Tussen de stations Green Park en Piccadilly werd in 1819 op initiatief van Lord George Cavendish, graaf van Burlington, de eerste overdekte winkelgalerij van Londen gebouwd. Deze verbond Piccadilly met Burlington Gardens. Lord Cavendish gaf de architect Samuel Ware de opdracht om een galerij te ontwerpen ‘voor de verkoop van modieuze juwelen en luxe-artikelen’. Sindsdien is de langste overdekte winkelgalerij van het land de thuisbasis van het allerbeste in Engelse luxe onder het 179 meter lange glazen dak: juweliers, modehuizen en patisserieën wisselen elkaar af met een meester-schoenpoetser en de handelaar van de grootste collectie tweedehands Rolexen ter wereld. Een anachronistische rariteit: mis de drie *beadles* niet, gekleed in rokkostuum met hoge hoed, die de victoriaanse traditie voortzetten en ervoor zorgen dat niemand in de passage ‘zingt, fluit, rent, een open paraplu vasthoudt of omvangrijke pakketten draagt’.

ETAPPE 2: PICCADILLY ARCADE

Verlaat Burlington Arcade bij Piccadilly en steek de straat over naar Piccadilly Arcade, die vervolgens uitkomt op Jermyn Street. Op het kruispunt van Mayfair en St. James’s is een perfect voorbeeld van de weelderige stijl van het edwardiaanse tijdperk. Hij werd ontworpen door architect George Thrle Jell en in 1909 geopend. Boven de winkels bevinden zich kantoren, die nog steeds in gebruik zijn. Bewonder de celadon- en crèmekleurige mozaïekvloer en ontdek de zestien winkels, die versierd zijn met gestileerde balustrades en elegant smeedwerk. Achter de zwarte en gouden winkelpuien werken traditionele kleermakers, schoenmakers, antiquairs, parfumeurs, delicatessenzaken en bakkerijen samen onder de sierlijke koepels. Een combinatie van traditie en innovatie in de navolging van de eerste winkels die hier hun deuren openden.

ETAPPE 3: ROYAL ARCADE

Terug op Piccadilly sla je rechtsaf Old Bond Street in om de Royal Arcade te verkennen, die uitkomt op Albemarle Street. Deze winkelgalerij werd in 1879 door architect G. Smith gebouwd en dankt de toevoeging Royal aan een van de allereerste zaken, overhemdenmaker H.W. Brettell, die begin jaren 80 van de 19e eeuw officieel leverancier van koningin Victoria was. Een chique clientèle trok massaal naar de Arcade. De galerij is een typisch voorbeeld van victoriaanse architectuur, al bijna 150 jaar vrijwel onveranderd en biedt onderdak aan juweliers, parfumerieën, chocolatiers, antiquairs en kunstgalerieën. Let op de originele details zoals de gebogen etalageruiten, ionische zuilen en indrukwekkende decoratieve stucbogen. De rijke kerstversiering maakt het een populaire bestemming rond de feestdagen. Voor een 100% art-deco-ervaring dineer je tussen de zwart marmeren zuilen van het nabijgelegen Wolseley (160 Piccadilly), een grand café in de zuiverste Europese traditie.

DE THEEMS-OEVERS IN HARTJE LONDEN

RIVER BANKS

De oevers van de Theems, in het hart van Londen, zijn getuigen van een stad in voortdurende transformatie. Van oost naar west, van Battersea naar London Bridge, zijn ze ongeveer 7 kilometer lang en openbaren vele facetten van de Engelse hoofdstad. Het contrast tussen industrieel erfgoed, historische monumenten en herontwikkelde wijken is opmerkelijk.

P. 68

Het panorama van Westminster Palace vanaf de zuidelijke oever van de Theems is adembenemend. De 98,5 meter hoge Victoria Tower herbergt de archieven van het parlement.

RECHTS

Op 49 Bankside werd in 1710 het georgiaanse huis Cardinal's Wharf gebouwd. De beroemde architect Christopher Wren woonde slechts een paar huizen verderop.

De oevers van de Theems, die ooit het industriële en maritieme hart van de Engelse hoofdstad vormden, bestonden lange tijd uit dokken en scheepswerven, voordat die geleidelijk aan werden verlaten. Vanaf de jaren 80 transformeerden stadsvernieuwingsprojecten deze braakliggende terreinen. De eerste grote projecten begonnen bij Canary Wharf, op de noordoever, en daarna bij South Bank, op de zuidoever. Het stedelijke landschap werd daar tot zakenwijken en culturele centra gevormd. Sinds het vorige decennium krijgt Nine Elms een opknapbeurt. Rond de gloednieuwe Amerikaanse ambassade en het beeldbepalende Battersea Power Station, een monument uit het industriële tijdperk, zijn nieuwe wijken ontstaan. Ze hebben internationale invloed en combineren luxeappartementen, moderne winkels en openbare ruimten langs het water.

Vanuit cultureel oogpunt zijn de oevers ook een aanrader, met een concentratie van toonaangevende instellingen aan weerszijden van de rivier: Tate Britain, Tate Modern, het National Theatre, Shakespeare's Globe en Somerset House verwelkomen allemaal miljoenen bezoekers per jaar.

Op de noordoever nodigen de kades van Chelsea Embankment je uit voor een wandeling. De weelderige victoriaanse en georgiaanse huizen getuigen van Engelse elegantie. In de rustige woonwijk Pimlico ernaast vind je witte stucwerkgevels in regency-stijl aan met bomen omzoomde straten. Verder naar het noorden aan de rand van Victoria, een van de belangrijkste treinstations van de stad, wordt de sfeer plotseling levendig.

In de wijk Westminster tref je karakteristieke uitingen van de Britse macht. Westminster Palace, de zetel van het parlement, de beroemde klokkentoren met Big Ben en Buckingham Palace zijn hier allemaal. Westminster Abbey ligt op steenworp afstand, terwijl het rad van de London Eye uitzicht biedt over de tegenoverliggende oever. Verder naar het oosten herinnert de Tower of London aan het middeleeuwse verleden van de stad, terwijl basculebrug Tower Bridge symbool staat voor de technische vaardigheid in het victoriaanse tijdperk. Tot slot is London Bridge de oudste oversteekplaats over de rivier de Theems – in de Romeinse tijd was er al een houten brug. Op de zuidoever lopen de tijdperken in elkaar over rond de gotische kathedraal van Southwark en de beroemde Borough Market, met zijn victoriaanse ijzeren constructie. En dat alles in de schaduw van The Shard, een door Renzo Piano ontworpen futuristische wolkenkrabber. Een tastbaar bewijs van de steeds wisselende architectonische stijlen die zo typerend zijn voor de Britse hoofdstad.

HOOGTEPUNTEN

25

ALBERT BRIDGE

Deze brug werd in 1873 gebouwd en verbindt de wijk Chelsea ten noorden van de Theems met de wijk Battersea in het zuiden.

27

HMS BELFAST

Het oorlogsschip uit de Town-klasse van de Royal Navy is een relict van de Tweede Wereldoorlog en ligt vlak bij het station London Bridge afgemeerd.

28

BLAVATNIK BUILDING

Het uitzicht over de stad vanaf het terras van Blavatnik Building, een dependance van Tate Modern, is adembenemend.

BIG BEN

De bekende toren die de klok Big Ben huisvest werd in 2012 omgedoopt tot Elizabeth Tower ter gelegenheid van het diamanten jubileum van koningin Elizabeth II.

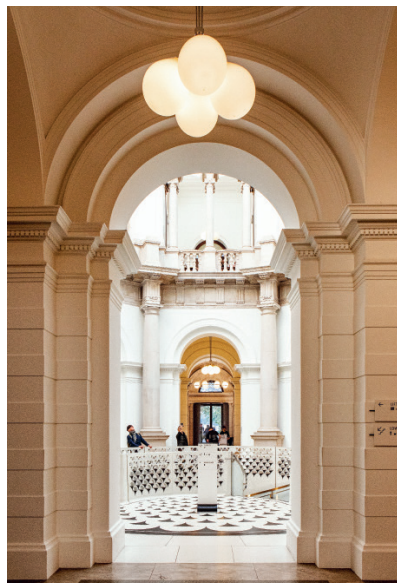
29

ST. PAUL'S CATHEDRAL

Deze spectaculaire Anglicaanse kathedraal is ontworpen door architect Christopher Wren en herbergt werken van diverse hedendaagse kunstenaars.

30

TATE BRITAIN

Dit museum in Millbank huisvest een belangrijke collectie Britse kunst van de 16e eeuw tot heden.

31

BLACKFRIARS BRIDGE

De naam is een verwijzing naar de zwarte jas van de Dominicanen. De huidige ijzeren brug werd in 1869 ontworpen door Joseph Cubitt.

32

TOWER BRIDGE

De beroemdste brug van Londen. Met zijn neogotische architectuur werd hij in 1894 in gebruik genomen. Vanaf de bovenste loopbrug heb je een prachtig uitzicht op de belangrijkste monumenten van de stad.

33

WESTMINSTER PALACE

Dit paleis, herbouwd vanaf 1840, is de zetel van het Britse parlement, bestaande uit het Lagerhuis en het Hogerhuis en ligt op de noordelijke oever van de Theems.

34

SHAKESPEARE'S GLOBE

Deze replica van het elizabethaanse theater uit 1599 is gebouwd op initiatief van Sam Wanamaker, ter ere van het werk van William Shakespeare.

35

MILLENNIUM BRIDGE

Deze stalen loopbrug die St. Paul's met Tate Modern verbindt, werd in 2000 in gebruik genomen en lijkt boven het water te zweven.

36

TATE MODERN

In 2000 kreeg het in onbruik geraakte Bankside Power Station een tweede leven als internationaal museum voor hedendaagse kunst.

BOVEN

Tate Britain in Millbank is het belangrijkste museum voor nationale kunst.

LINKS

De beroemde koepel van Tate Britain, ontworpen door architect William Tite, domineert de hoofdingang.

BOVEN

Aan de rivieroever ligt het prachtige art-decogebouw St. Olaf House, dat nu onderdeel van het London Bridge Hospital is.

LINKS

Achter Tate Modern en Shakespeare's Globe ligt Triptych Bankside, een nieuwe wijk op de zuidelijke oever van de Theems.

ARCHITECTUUR

BATTERSEA POWER STATION

HERNIEUWDE ENERGIE

Tussen Battersea Park en Vauxhall staat een overblijfsel van het Londense industriële verleden prominent op de zuidelijke oever van de Theems. Battersea Power Station en de 16 hectare die het braakliggende terrein van Nine Elms omringen waren lang verlaten, maar is volledig gerenoveerd. Na enorme inspanningen verrees deze nieuwe wijk rond 2022.

Doet de bouwstijl je denken aan Tate Modern? Dat klopt. De elektriciteitscentrale is ontworpen door Sir Giles Gilbert Scott, de architect die ook verantwoordelijk was voor Waterloo Bridge en de rode telefooncel, en werd vanaf 1929 in verschillende fasen gebouwd. 160 meter breed, 109 meter hoog. Op zijn hoogtepunt in de jaren 50 voorzag Europa's grootste bakstenen gebouw in bijna 20% van de energiebehoefte van de stad en verbruikte 10.000 ton kolen per week.

De centrale is een stedelijk en cultureel symbool en werd beroemd door de cover van het Pink Floyd-album *Animals* (1977). Voor de opname liet de band Algie, een gigantisch opblaasvarken, tussen de twee noordelijke schoorstenen zweven. Maar de ballon brak los en veroorzaakte die dag chaos in de lucht.

De centrale raakte langzamerhand in de vergetelheid en de ene na de andere turbine werd stilgelegd, totdat de centrale in 1983 volledig sloot. Verschillende saneringsprojecten mislukten, maar in 2014 werd de centrale overgenomen door een Maleisisch consortium dat dit verlaten gebied in het hart van de hoofdstad nieuw leven wilde inblazen. Acht jaar en negen miljard pond later verrees er een hele wijk op de braakliggende grond. Het was een enorm project in

acht fasen, toevertrouwd aan gerenommeerde architectenbureaus als WilkinsonEyre, dRMM, Gehry Partners en Foster + Partners. Alleen al om de centrale, een monument, van boven tot onder te restaureren, moesten er 1,75 miljoen bakstenen worden gemaakt en meer dan 25.000 kruiwagens beton worden verplaatst om elk van de vier gegroefde schoorstenen te restaureren. Vanaf 2017 werden er geleidelijk flats, kantoren (waaronder het Londense Apple-hoofdkantoor), winkels, hangende tuinen, een bioscoop, 2000 vierkante meter aan *food courts* en zelfs een nieuw metrostation gebouwd.

Tegenwoordig komen mensen naar de elektriciteitscentrale om in een ligstoel te lezen, in de tuinen te wandelen, op een terras aan het water te dineren of van winkel naar winkel te struinen. Ga in dit kolossale gebouw naar Turbine A: de indrukwekkende originele constructie en zorgvuldig gerestaureerde art-decodetails zijn spectaculair. Ga vervolgens naar Lift 109: een glazen cabine ondergebracht in de ingewanden van de noordwestelijke schoorsteen brengt je naar de top. Boven word je beloond met een prachtig panorama. Van het MI6-gebouw tot Hampton Court Palace, via het Royal Observatory in Greenwich en de Millennium Bridge, kun je genieten van een uniek uitzicht op de skyline.

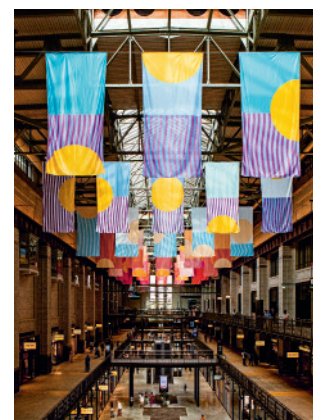
Van de noordoever krijg je een goed beeld van de enorme omvang van de centrale.

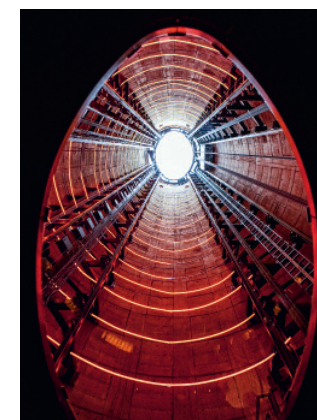
Rondom de centrale verrezen luxueuze, eigentijdse gebouwen.

Op het dak bevinden zich exclusieve stadsvilla's met privétuinen.

Kleurrijke vlaggen van een tijdelijke installatie hangen in de turbinehal.

De glazen lift klimt door de noordwestelijke schoorsteen 109 meter naar boven.

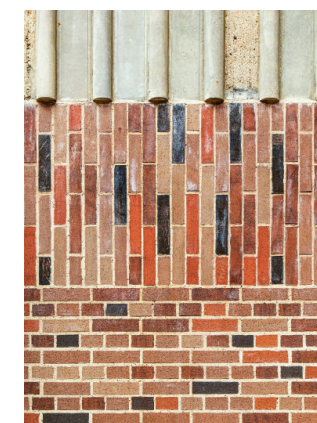
De tafels zijn geïnspireerd op de weerspiegeling van de centrale in de Theems.

De originele art-decodetails zijn behouden, zoals de met groeven versierde zuilen.

De beroemde schoorstenen domineren de hele wijk.

Baksteen en staal zijn alomtegenwoordig in de bouwstijl van de centrale.

P. 80-81

*Net een ansichtkaart:
het panorama op de wolkenkrabbers van de stad op een heldere dag.*

BOVEN

*Dit beroemde reuzenrad werd in 2000 in gebruik genomen en
staat bekend als de London Eye.*

RECHTS

*Doe geen moeite om glazen gondel met nummer 13 te vinden;
die bestaat vanwege bijgeloof niet.*

KUNST

SOMERSET HOUSE

KUNST EN INNOVATIE

Er is altijd wel een reden is om naar Somerset House te gaan en dat is grotendeels te danken aan de visionaire directeur. Hier ontmoeten we Jonathan Reekie CBE, die dit historische gebouw transformeerde tot een innovatief creatief en artistiek centrum.

‘Ondersteuning van alle huidige creatieve talenten door ze in het hart van de stad een ontmoetingsplek te bieden om te experimenteren’, dat is de leidraad van Jonathan Reekie, die sinds 2014 aan het roer staat van de Somerset House Trust. In navolging van zijn werk bij het Aldeburgh Classical Music Festival brengt hij een duidelijke lijn aan bij dit instituut, dat nog steeds zijn weg zoekt. Het neoklassieke 18e-eeuwse gebouw, ooit de residentie van de hertogen van Somerset en daarna een kantoor, is niet ontworpen als openbaar gebouw. De centrale binnenplaats werd zelfs als parkeerplaats voor ambtenaren gebruikt, dus het moest volledig op de schop.

Geen museum, maar ook geen traditioneel kunsten-centrum. Jonathan Reekie transformeerde Somerset House tot een epicentrum van innovatie en eigentijdse creativiteit, gewijd aan multidisciplinaire kunsten en daarmee de grenzen vervagend van ‘wat kunst zou moeten zijn’.

Altijd bereid om naar jongere generaties te luisteren, ondernam hij uitgebreide renovaties om hen te kunnen verwelkomen. In de loop der jaren ontstond een laboratorium zonder weerga. Kunstenaars, ambachtslieden, start-ups, onderzoekers en sociale ondernemingen werken hier naast en met elkaar. Van mode en kunstmatige intelligentie tot muziek en design: het is de thuisbasis van een hele creatieve

sector. Met meer dan tweeduizend gebruikers is het de grootste in het Verenigd Koninkrijk. ‘Ik vind het prachtig om te zien hoe ideeën elkaar bestuiven voordat ze zich ontwikkelen. Ze komen nooit vanzelf tot bloei, maar worden gevoed door interactie tussen creatieve geesten. Deze uitwisseling ondersteunen we dagelijks om creativiteit en productie met elkaar te verbinden’, vertelt hij.

Deze overvloed aan creativiteit vindt natuurlijk weerklank in de strenge maar inclusieve curatie van Somerset House, gericht op een veeleisend en divers publiek. Workshops, optredens en thema-exposities: de programmering speelt met kaders en blijft vraagtekens zetten bij onze tijd, zoals de recente exposities *Cute*, *24/7* en *Big Data*. Op de centrale binnenplaats is steeds iets anders te beleven, waaronder meeslepende installaties, een ijsbaan, filmvoorstellingen, concerten en activiteiten voor jong en oud. Het gebouw huisvest ook de impressionistische collecties van het gerenommeerde Courtauld Institute of Art, evenals enkele cafés en restaurants.

De volgende uitdaging nu de 25e verjaardag nadert? ‘De wereld onze essentie laten begrijpen’, lacht de man die werd onderscheiden met de titel Commander of the Most Excellent Order of the British Empire (CBE) voor zijn verdiensten voor cultuur.

Voorbeelden van exposities zijn grote retrospectieven gewijd aan mode.

De centrale binnenplaats van Somerset House komt tot leven tijdens evenementen.

De ateliers bevinden zich in de ingewanden van het gigantische victoriaanse gebouw.

Bij de ingang van de centrale binnenplaats staat een standbeeld van George III.

In de oostelijke vleugel verwelkomt het stijlvolle WatchHouse bezoekers voor een koffiepauze.

Het winkelgedeelte krijgt soms een make-over van een gastkunstenaar.

Jaarlijks komen er zo'n 2,7 miljoen bezoekers naar Somerset House.

Directeur Jonathan Reekie CBE, posierend op de centrale binnenplaats.

Als je Somerset House verlaat, zie je rechts de kerk St. Mary le Strand.

ACHTERGROND

DE THEEMS

Als je de Theems oversteekt op het bovendeck van een dubbeldekkerbus of op de steiger van een clipper staat, ontvouwt de spectaculaire skyline van Londen zich. De 58 miljoen jaar oude rivier is nauw verbonden met de geschiedenis van de hoofdstad en ontspringt in Zuid-Engeland, voordat deze in de Noordzee uitmondt.

De op een na langste rivier van het land heeft een lengte van 346 kilometer en doorkruist Groot-Londen over een afstand van 68 kilometer, van Hampton Court in het westen tot Isle of Dogs in het oosten, waarna hij door de Thames Barrier stroomt, een barrière tegen overstromingen van de zee. Al sinds het neolithicum profiteren mensen van deze strategische natuurlijke hulpbron: water, energie, internationale handel en zelfs culinaire tradities zijn verbonden met het water. In de 18e eeuw maakte paling in gelei deel uit van het dieet van zelfs de meest bescheiden Londenaren. De beroemde *pie, mash & eel shops* verschenen toen in het East End, zoals in 1902 de bekende Mr. Manze.

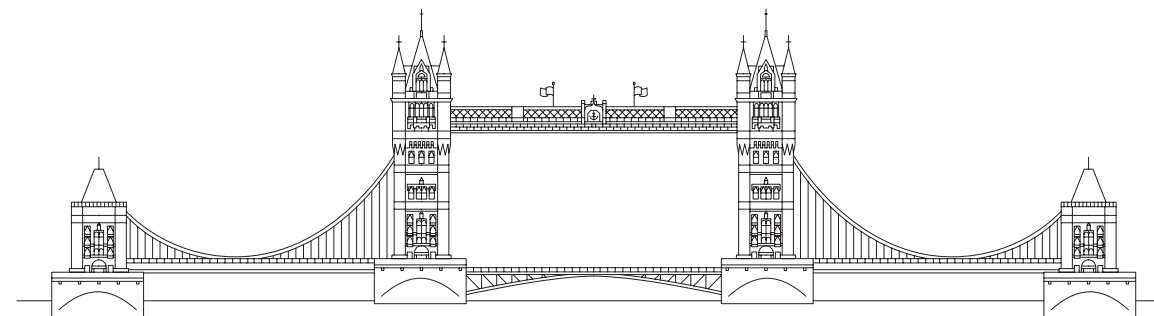
Dankzij het wisselende zoutgehalte van het water en de tachtig eilanden en eilandjes die dit doorbreekt, herbergt de Theems een rijk ecosysteem: aalscholvers, zeemeeuwen en zwanen nestelen op de oevers, terwijl zoet- en zoutwatervissen elkaar kruisen. In de buurt van het estuarium is zelfs een zeehondenkolonie te vinden. Er gaan verhalen dat halverwege de 13e eeuw de ijsbeer van Henry III, een geschenk van koning Haakon van Noorwegen, hier vaak viste.

De Theems is geen rustig kabbelend riviertje: het stuk van de bron tot Teddington Lock ten westen van Londen telt 45 sluizen. Vanaf dat punt beïn-

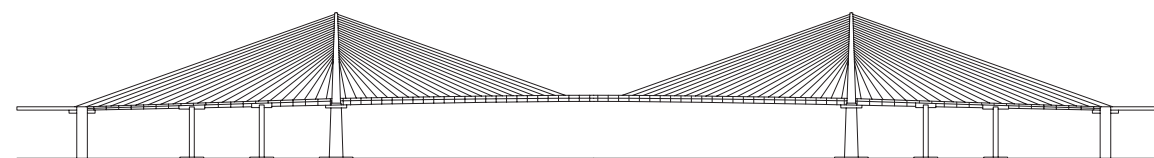
vloeden de getijden de rivier, helemaal tot aan de monding. Bij London Bridge varieert het waterpeil tussen eb en vloed van 5,5 tot 7 meter. Na verschillende overstromingen vanuit zee, waarvan de vloedgolf van 1953 de belangrijkste was, bouwde het Verenigd Koninkrijk tussen 1974 en 1984 de op een na grootste dam ter wereld (na de Oosterscheldekering) om overstromingen vanuit de Noordzee tegen te gaan. De Thames Barrier, ontworpen door Charles Draper en Rendel, ingenieurs bij Palmer and Tritton, schittert met zijn retro-futuristische stalen ontwerp stroomafwaarts van het centrum van Londen. Bij dreigende overstromingen houden tien roterende deuren het water tegen. Bij eb kunnen ze vervolgens neergelaten worden om het rivierwater weer in zee te lozen.

De Theems is vereeuwigd in de schilderijen van William Turner, die als geen ander het veranderende licht wist vast te leggen, en inspireerde ook andere kunstenaars, zoals Jason deCaires Taylor. Deze ecologische beeldhouwer plaatste in 2015 zijn tijdelijke installatie *The Rising Tide*, bestaande uit vier paarden, die alleen zichtbaar waren bij eb. De oevers van de Theems zijn bij Londenaren ook geliefd voor een wandeling, en een populaire locatie voor watersporten, met name roeien – een Britse sport bij uitstek.

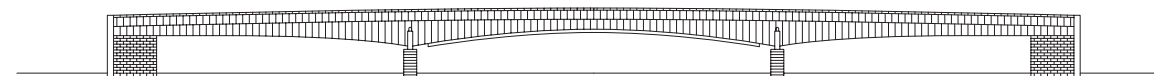
BEROEMDE BRUGGEN

TOWER BRIDGE

QUEEN ELIZABETH II BRIDGE

LONDON BRIDGE

WESTMINSTER BRIDGE

BOVEN

Op het plein voor St. Paul's worden bezoekers verwelkomd door een standbeeld van Queen Anne, die de voltooiing van de bouw van de kathedraal viert.

LINKS

De indrukwekkende koepel van St. Paul's weegt bijna 65.000 ton.

BOVEN

Deze betonnen palen aan de voet van Tate Modern komen bij eb boven water.

LINKS

*Bij eb komen de stranden bloot te liggen, zoals hier aan de voet van Paul's Walk.
Mudlarkers ('modderjagers') zoeken naar schatten in de modder en het zand.*

BOVEN

De klokkentoren van St. Dunstan-in-the-East, een bouwwerk van Christopher Wren, overleefde de Blitz.

LINKS

En er was licht, dankzij de poëtische overblijfselen van St. Dunstan-in-the-East.

NATUUR

ZWEMMEN IN ENGELSE STIJL

365 DAGEN PER JAAR

In navolging van Lord Byron zwemmen Londenaren het hele jaar buiten, ongeacht het weer.

WEST RESERVOIR CENTRE

Dit voormalige stuwmeer, aangelegd in 1833, is uitermate geschikt voor zwemmen en andere watersporten.

HIGHGATE MEN'S PONDS

Op Hampstead Heath hebben de drie zwembijvers elk hun eigen publiek: *mixed*, *ladies* of *men*.

LONDON FIELDS LIDO

Dit verwarmde olympische zwembad is al sinds 1931 een trekpleister voor zwimmers uit Oost-Londen.

SERPENTINE LIDO

De Serpentine Swimming Club, de oudste zwemclub van het land, vind je in Hyde Park en is van mei tot oktober geopend voor publiek.

OPEN WATER

Tussen de kantoren in Canary Wharf verwelkomt de Middle Lock zwimmers in het bassin tussen twee sluizen.

IN OPEN WATER

De vijvers van Hampstead Heath zijn ideaal om in open water te zwemmen.

TECHNICOLOR

Beeldbepalende lockers langs het zwembad van London Fields Lido.

PARLIAMENT HILL LIDO

Mindervalide zwimmers kunnen het hele jaar gebruikmaken van dit openlucht 60-meterbad in North.

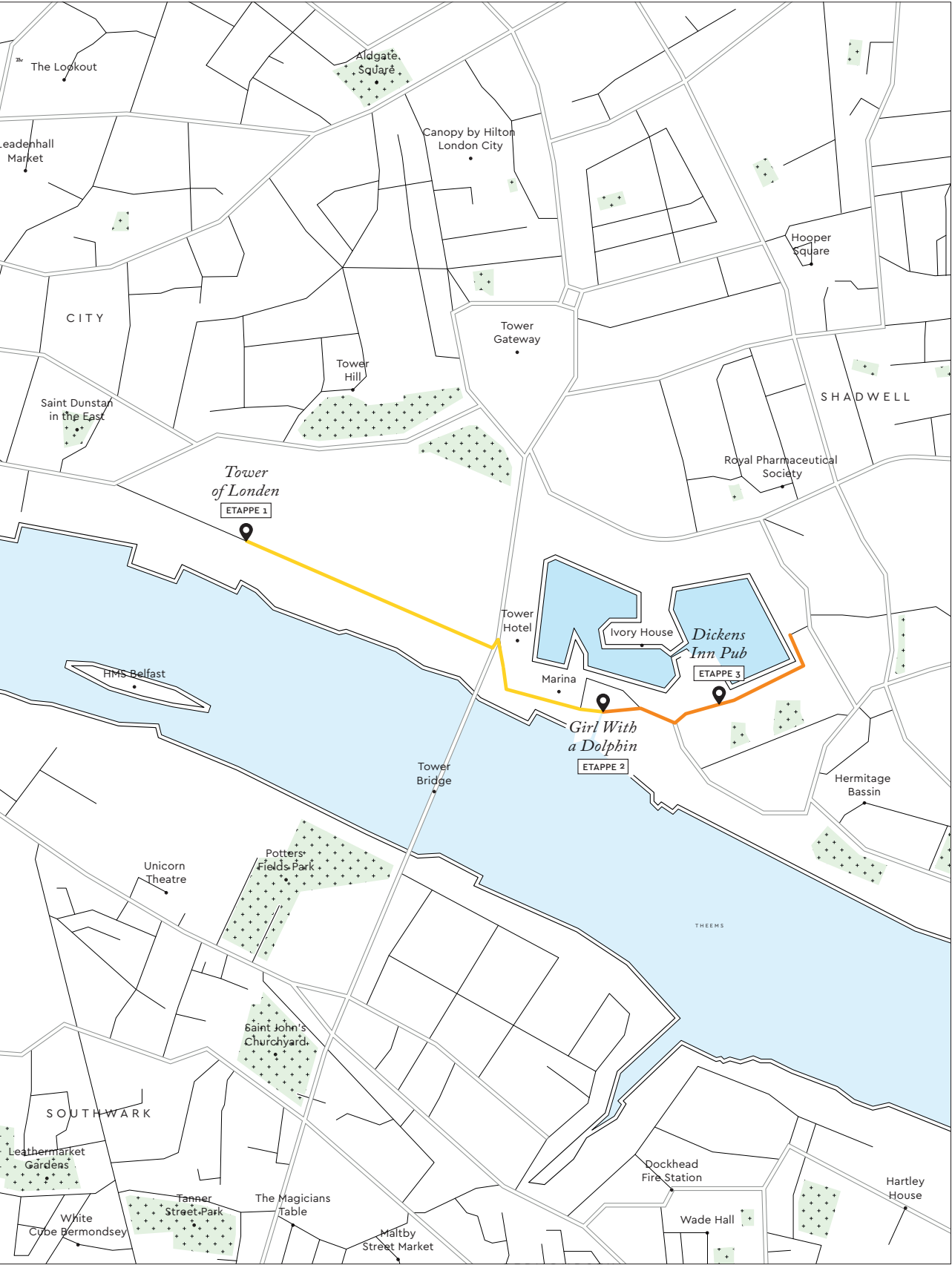

BOVEN

Na een verwoestende brand in 1834 werd Westminster Palace herbouwd in gotische stijl door architect Charles Barry. Het staat op de Werelderfgoedlijst van Unesco.

LINKS

Onder Westminster Bridge biedt deze doorgang een blik op de Elizabeth Tower. Vrijwilligers schilderden hartjes op de Memorial Wall aan de oever, een muurschildering als eerbetoon aan de slachtoffers van de coronapandemie.

W A N D E L I N G

ST. KATHARINE DOCKS

Op de locatie van een middeleeuws ziekenhuis vind je St. Katharine Docks, een oud havendok en nu een jachthaven met bars en restaurants. Het heeft de atmosfeer van een klein dorp, ver weg van de drukke stad.

ETAPPE 1: HET THAMES PATH LANGS DE MARINA

Er is niets leukers dan over het water naar St. Katharine Docks te gaan. Neem eerst de River Bus naar Tower Millennium Pier. Ga dan oostwaarts langs het Thames Path. Loop langs de Tower of London en volg het volgende deel van deze route langs de rivier. Aan je linkerkant zie je het brutalistische Tower Hotel. Dit betonnen gebouw, dat in 2006 in een BBC-enquête werd uitgeroepen tot het op één na lelijkste gebouw van Londen, werd in de jaren 70 ontworpen door het Britse architectenbureau Renton Howard Wood Partnership als onderdeel van de herontwikkeling van het gebied. Veel bekende Londense gebouwen worden weerspiegeld in de ramen. Dit is ook het moment om naar rechts te kijken: het uitzicht op de Tower Bridge is spectaculair.

ETAPPE 2: DE OUDE ZEEHAVEN

Loop langs het beeld *Girl With a Dolphin* van David Wynne en steek via de loopbrug de sluis over om naar

de jachthaven te gaan. Deze werd in 1828 als zeehaven in gebruik genomen en is ontworpen door ingenieur Thomas Telford. Dankzij de efficiënte indeling rond de sluis en de onderling verbonden havendokken konden thee, tabak, ivoor, specerijen en andere goederen direct in de pakhuizen worden overgeslagen.

De haven werd tijdens de Tweede Wereldoorlog gedeeltelijk verwoest door Duitse bommen en raakte geleidelijk aan in verval, totdat in 1968 alle commerciële activiteiten werden gestaakt. Projectontwikkelaar Taylor Woodrow begon in de jaren 70 met de herontwikkeling van de dokken voor het grote publiek.

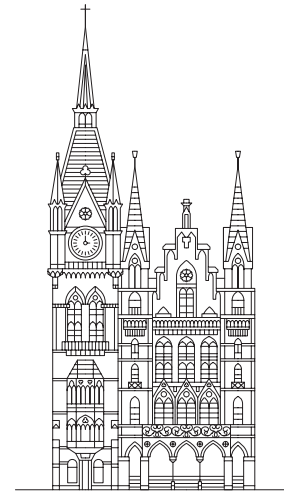
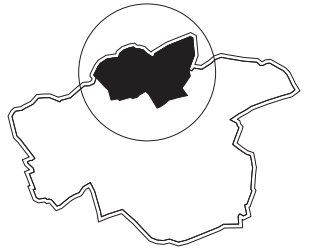
ETAPPE 3: DE HUIDIGE FUNCTIE ALS JACHTHAVEN

Sla links af langs de voormalige woning van de *dock master* (havenmeester). De in de jaren 90 opgeleverde dokken werden herontwikkeld als jachthaven. Hier, in het hart van de stad, heerst een verrassende rust, slechts onderbroken door de klok van Ivory House, een

pakhuis van rode baksteen dat het bombardement heeft overleefd, en het deinen van de aangemeerde zeilboten en jachten.

Aan de rechterkant zie je de in baksteen gevatte houten gevel van de pub Dickens Inn, tijdens de herontwikkeling herbouwd als een Victoriaanse herberg. Het oorspronkelijke gebouw werd daarvoor zeventig meter naar het oosten verplaatst. Een ideale stop voor een *pint* met een onbelemmerd uitzicht op de dokken. Heb je meer zin in koffie, verse pasta, zeevruchten of taco's, dan is er in de omgeving van de jachthaven geen gebrek aan keuze. Beëindig je wandeling bij het oostelijke bassin, dat wordt begrensd door de appartementen City Quay en South Quay Estate.

In september brengt het Classic Boat Festival, met workshops, concerten en diverse activiteiten ongeveer veertig historische schepen bijeen in de havendokken.

CAMDEN, HAMPSTEAD, ISLINGTON, LITTLE VENICE, KING'S CROSS,
PRIMROSE HILL, REGENT'S PARK, STOKE NEWINGTON

NORTH

Groene ruimten, creatieve omgevingen, een combinatie van klassieke en hedendaagse architectuur. Dat zijn slechts enkele van de kenmerken die deze wijken hun charme geven. Van de alternatieve livemuziek van Camden en de elegante huizen van Hampstead tot de vernieuwde industriële uitstraling van King's Cross en de dorpse sfeer van Primrose Hill, Noord-Londen biedt een mozaïek van de levendige ziel van de stad.

P.100

Little Venice is een liefelijke wijk, waar je de kleurrijke narrow boats op de kanalen kunt bewonderen. In een van de boten is zelfs een poppentheater gevestigd.

RECHTS

De rustige wijk Barnsbury nodigt uit tot een wandeling, met zijn mooie gevels, goed onderhouden pleinen en charmante buurtpubs.

Ten noorden van King's Cross station ligt King's Cross Central, dat ooit een spoorwegknooppunt voor goederen was en een transformatie heeft ondergaan. In de jaren 80 ontstond er in de in onbruik geraakte pakhuizen een bruisend nachtleven, en nu is het heringericht tot een trendy wijk. Designboetieks, hippe restaurants, delicatessenwinkels, ultramoderne kantoren en appartementen in de voormalige *gas holders* langs Regent's Canal. De voormalige kolenopslag Coal Drops Yard werd in 2018 geopend als lifestylecomplex en is ongeëvenaard. Aan de rand van Granary Square werken kunstenaars van Central Saint Martins College of Art and Design naast en met *tech guys* van de naburige kantoren.

Verderop aan het kanaal openbaart Camden zijn alternatieve karakter. Deze wijk is befaamd om zijn muzikscene (van de Electric Ballroom tot het Roundhouse) en de verbondenheid met artiesten als Amy Winehouse en The Clash, maar is ook een paradijs voor streetart en tweedehands kleding. De eclectische kraampjes en muurschilderingen van Camden Market trekken bezoekers van over de hele wereld.

Rond het groene Regent's Park verandert de uitstraling volledig. Het werd in de 19e eeuw ontworpen door John Nash en is met zijn zorgvuldig onderhouden tuinen, meer, dierentuin, openluchttheater en festivals een niet te missen trekpleister. In het zuidoosten ligt het witgepleisterde wooncomplex Cumberland Terrace, ook van de hand van Nash, een van de meest prestigieuze adressen van de stad.

Iets verder naar het noorden valt Primrose Hill op door zijn rustige dorpssfeer. Het gebied ligt op een heuvel met onbelemmerd uitzicht en herbergt charmante pastelkleurige huizen, straatjes met kinderkopjes en gezellige cafés. Net als Hampstead is het populair bij Londenaren die op zoek zijn naar rust. Deze wat verder weg gelegen wijk met uitgestrekte herenhuizen is vanwege de landelijke charme een favoriet toevluchtsoord voor beroemdheden. Het 320 hectare grote park Hampstead Heath is een wereld op zich en is een unieke plek voor recreatie dicht bij het centrum.

Verder naar het oosten vormt Islington de overgang tussen het centrum en de creatieve wijken van Hackney. Ooit was het een plattelandsdorpje, tegenwoordig is het de thuisbasis van een welgestelde bevolking. In de beschutte enclaves Barnsbury en Canonbury wisselen georgiaanse woningen en victoriaanse herenhuizen elkaar af langs charmante straten met bomen. Theaters zoals de King's Head en het Almeida Theatre, evenals de restaurants en boetiekjes, maken Islington tot een absolute aanrader.

NORTH

HOOGTEPUNTEN

37

BRITISH LIBRARY

Een van de belangrijkste bibliotheken ter wereld herbergt zowel twee van de vier kopieën van de *Magna Carta* als handgeschreven teksten van Beatles-songs.

38

PRIMROSE HILL

Het uitzicht over Londen vanaf de heuveltop in dit 25 hectare grote park ten noorden van Regent's Park is spectaculair.

39

CITY ROAD LOCK

Het City Lock Basin aan Regent's Canal is een populaire plek aan het water.

40

CAMDEN

Camden staat bekend om zijn markt en alternatieve cultuur en is een van de muzikale hotspots van de hoofdstad.

41

HAMPSTEAD HEATH

Deze 320 hectare grote groene oase is de meest herkenbare groene ruimte in heel Noord-Londen en biedt vanaf Parliament Hill een uniek uitzicht.

42

HAMPSTEAD VILLAGE

Dit is een van de charmantste wijken van Londen: de georgiaanse steegjes zijn wonderbaarlijk goed bewaard gebleven.

43

CAMDEN PASSAGE

In Islington is dit typische keienstraatje het domein van veel anti-quairs.

44

LITTLE VENICE

Op de kruising van Grand Union Canal en Regent's Canal biedt deze tijdloze wijk de kans om aan het water te leven.

45

ALMEIDA THEATRE

Dit kleine theater, gevestigd in een monumentaal 19e-eeuws gebouw, ligt achter Upper Street en is vermaard om zijn vernieuwende programmering.

46

COAL DROPS YARD

Dit nieuwe winkelcentrum, met ongeveer honderd winkels en restaurants, maakt deel uit van de plannen om de wijk King's Cross nieuw leven in te blazen.

47

ST. PANCRAS STATION

Onder het glazen dak van de Barlow Hall arriveren de Eurostars, die Londen verbinden met Parijs, Lille, Brussel en Amsterdam.

48

REGENT'S PARK

Dit beeldbepalende koninklijke park is 166 hectare groot. Met niet minder dan 400 variëteiten is de prachtige rozentuin een aanrader.

BOVEN

Het beroemde blauwe bruggetje van Little Venice ligt op de kruising van Grand Union Canal en Regent's Canal.

LINKS

Little Venice is dé plek om de kleurrijke narrow boats op de kanalen te bewonderen. Een van de schepen herbergt zelfs een poppentheater.

D A N S

SADLER'S WELLS

BALLET

Alistair Spalding had de ambitie om van Sadler's Wells het officiële centrum voor hedendaagse dans in het Verenigd Koninkrijk te maken. En dat is de algemeen en artistiek directeur gelukt.

Op de resten van een (inmiddels drooggevallen) mineraalwaterbron die Richard Sadler in 1683 ontdekte, ontspringt nu het beste van de hedendaagse dans. De geboorteplaats van het Royal Ballet, Birmingham Royal Ballet en English National Opera werd in de jaren 90 volledig aan de dans gewijd. Achter de beroemde rode deur aan Rosebery Avenue, ten noorden van Clerkenwell, is het monumentale gebouw, half georgiaans, half glazen kubus, verdeeld in verschillende ruimten. De grootste zaal biedt ruimte aan 1500 toeschouwers, terwijl de Baylis Studio intiemer is, evenals de repetitiestudio's.

Spalding begon in 2004 bij Sadler's Wells. Pas toen hij in de dertig was, richtte hij zijn aandacht op de culturele wereld. Hij zette zijn eerste stappen in het Hawth Theatre in Crowley, waarna hij zijn stempel drukte op het gerenommeerde Southbank Centre. 'Toen ik begon, ontdekte ik de hedendaagse dans en ik voelde me er meteen toe aangetrokken. Deze emotionele kunstvorm heeft de eigenschap je mee te nemen op een reis', vertelt hij. Vanaf dat moment was zijn prioriteit duidelijk: het theater een duidelijke en sterke identiteit geven als locatie voor dans – voor alle soorten dans.

De eerste stap was het aangaan van een langdurige samenwerking met de vooraanstaande Britse danser en choreograaf Matthew Bourne, beroemd om zijn benadering van Russisch ballet en zijn bewerking van Tim Burtons *Edward Scissorhands*. Dit repertoire wordt al twintig jaar aan het eind van elk jaar

voor uitverkochte zalen gespeeld en maakt het mogelijk om 'een minder geroutineerd publiek te bereiken en dans te democratiseren'.

Daar kwam de lancering van de Associate Artists nog bij, waardoor dansers weer centraal kwamen te staan in het creatieve proces. Hiermee werden grote talenten aangetrokken, zoals Sylvie Guillem, Crystal Pite, Sidi Larbi Cherkaoui en William Forsythe. In samenwerking met hen coproduceert en presenteert het theater nieuwe originele werken, waarmee het zijn reputatie op het internationale toneel versterkt. En voorstellingen reisden de hele wereld over, zoals *Sutra* van Sidi Larbi Cherkaoui en *Zero Degrees*, een voorstelling die voortkwam uit de ervaringen van Sidi Larbi Cherkaoui en de Engels-Bengaalse choreograaf en danser Akram Khan. Dankzij zijn stimulansen worden de talen van de dans opnieuw gedefinieerd.

Zijn nieuwste project is de opening van Sadler's Wells East, een nieuw gebouw in het Queen Elizabeth Olympic Park in Stratford. Een fantastisch platform om nieuw publiek aan te spreken en hedendaagse dans naar het alledaagse leven van Britten van alle rangen en standen te brengen. 'Dans is een universele taal. Het kan iedereen raken, net als het met mij deed toen ik nog geen professional was. Dat is waar ik me voor wil blijven inzetten', besluit hij.

ARTISTIEKE GEMEENSCHAP

Alistair Spalding poseert op de trap voor de portretgalerij van de Associate Artists.

TOONAANGEVENDE INSTELLING

De afgelopen vijftientig jaar heeft deze culturele instelling dans weer op de agenda van Londen gezet.

BOVEN

Het bronzen standbeeld van de Britse dichter John Betjeman verwelkomt bezoekers in de hal van St. Pancras International.

LINKS

Het neogotische station St. Pancras werd in 1868 ontworpen door George Gilbert Scott en herbergt ook een luxehotel voor reizigers.

BOVEN

Regent's Canal verbindt het gerenoveerde Pancras Square met Granary Square.

LINKS

Bij Coal Drops Yard loopt een wandelpad langs de oevers van het kanaal.

BOVEN

De deuren van de huizen in Islington worden door hun bewoners vaak in opvallende kleuren geschilderd.

RECHTS

De grootste groene ruimte van Islington, Highbury Fields Park, wordt omringd door chique huizen.

In Upper Street bevindt zich de fotogenieke brandweerkazerne van Islington, die in 1992 is ontworpen door architect Peter Smith.

ARCHITECTUUR

BEGRAAFPLAATSEN

MAGNIFICENT SEVEN

Binnen een straal van 9 kilometer van St. Paul's zijn zeven victoriaanse begraafplaatsen te vinden, allemaal ontworpen als tuinen.

HIGHGATE CEMETERY

Op deze bekende begraafplaats vind je de graven van beroemdheden als Karl Marx.

MINDER BEKEND

Een victoriaans mausoleum op Kensal Green Cemetery, een minder bekende begraafplaats.

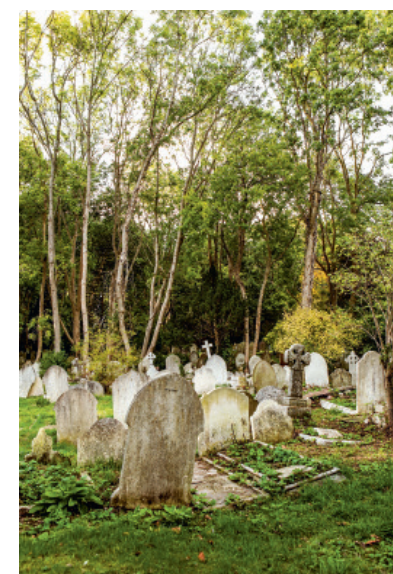
ABNEY PARK CEMETERY

De begraafplaats in Stoke Newington stamt uit 1840 en is de dichtst beboste begraafplaats van Europa.

MONUMENTAAL

Dit beeld is een allegorie van hoop, geloof en naastenliefde.

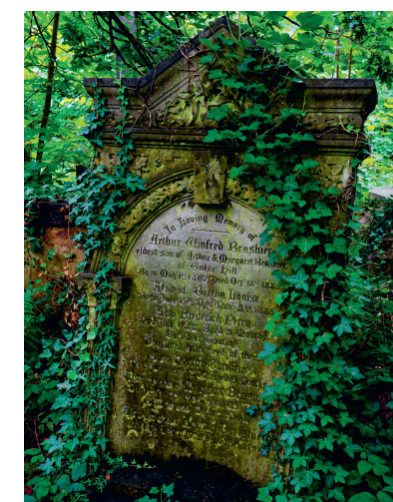
HERNIEUWDE BELANGSTELLING

Door hun historisch en ecologisch belang zijn de begraafplaatsen de afgelopen twintig jaar na jarenlange verwaarlozing weer in de belangstelling komen te staan.

NATUUR EN ARCHITECTUUR

De klimop die veel van de mausolea en grafstenen bedekt, zorgt voor een tijdloze sfeer.

INSCRIPTIES

Liefhebbers kunnen hun hart ophalen bij het ontcijferen van gotische teksten die in gedenkstenen gegraveerd zijn.

BROMPTON CEMETERY

In Kensington en Chelsea dwaal je rond tussen 35.000 graftombes met neogotische, Egyptische en barokke stijlen.

BOVEN

Stoke Newington Church Street, tussen Green Lanes en de High Street, is een aaneenschakeling van winkeltjes, cafeetjes en restaurants.

LINKS

In het hart van Clissold Park, in Stoke Newington, liggen rond St. Mary's Church groene parkjes die ideaal zijn om te picknicken.

AMBACHT

BELLERBY & CO.

DE WERELD ROND IN 127 CENTIMETER

Het is mogelijk om jouw wereld te vereeuwigen in een wereldbol met een diameter van 12 tot 127 centimeter. Terwijl digitale technologie hoogtij viert, brengt Peter Bellerby de poëzie van ambachtelijke globes weer tot leven. In de werkplaats van Bellerby & Co. in Stoke Newington is elk handgemaakt model uniek.

Het voormalige pakhuis in een doodlopende straat, op steenworp afstand van Stoke Newington Church Street, werd in 2012 omgebouwd tot fabriek. Vier jaar eerder maakte Peter Bellerby een gepersonaliseerde wereldbol voor de tachtigste verjaardag van zijn vader, omdat hij niemand kon vinden die dat kon doen. Het kostte hem honderden mislukte pogingen om dit van de radar verdwenen ambacht onder de knie te krijgen. Volgens Heritage Crafts is het in Groot-Brittannië een bedreigde vaardigheid en wordt het nergens meer onderwezen.

‘Het kostte me twee jaar om mijn eerste model te maken’, lacht de ambachtsman. Tien jaar later ademt de hele werkplaats, waar nu zo’n dertig mensen werken, zijn autodidactische geest. De begane grond is het domein van hout, metaal, hars en glasvezel: de materialen die nodig zijn om globes, sokkels en prototypes te maken. In de glazen open ruimte op zolder cartografen, schilders en illustratoren in stilte, omringd door antieke meubels, antieke tapijten en groene planten.

‘Geduld is de sleutel tot ons beroep, op de voet gevolgd door extreme zorgvuldigheid in de omgang met materialen, secure handbewegingen en een scherp oog. In het begin leerde yoga me om

mijn lichaam bewust te bewegen. Langzaam leren bewegen is essentieel. Je moet de beperkingen van het papieren oppervlak doorgronden en niet proberen die te overschrijden’, legt Peter uit.

De oneindig dichtelijke wereld- en hemelglobes van Bellerby & Co. worden volledig met de hand gemaakt en zijn elk uniek. Elk jaar worden er ongeveer 500 gemaakt, waarvan driekwart gepersonaliseerd. Afhankelijk van de complexiteit van een project kan de aquarelfase van een globe van 65 centimeter tien dagen tot ruim een maand duren.

‘Het vertellen van levensverhalen met kaarten is wat me het meest motiveert in mijn werk’, vertrouwt de oprichter me toe. Op het snijvlak tussen memoires en getuigenissen zijn zijn globes een manier om de kennis van een mensenleven vast te leggen en door te geven aan toekomstige generaties. Een familie vertelt over de exodus van vorige generaties, een rockband herbeleefd zijn tournees, geologen vertellen over hun werk op de gletsjers van IJsland. Dit zijn slechts enkele van de vele mogelijke redenen waarom klanten van over de hele wereld hier naartoe komen voor het laten maken van een eigen wereldbol.

Elke wereldbol die Bellerby & Co. maakt, kost meerdere dagen om te produceren.

De handgeschilderde stroken worden gedroogd voordat ze worden geplaatst.

Op de begane grond maken ambachtslieden de sokkels van diverse materialen, waaronder hout.

Deze bijzondere stroken zijn bedoeld voor een hemelglobe.

Peter Bellerby poseert in zijn werkplaats.

Elke strook wordt voorzichtig met de hand op het oppervlak van de wereldbol gelegd.

In het atelier worden de illustraties één voor één in aquarel geschilderd.

De ‘Winston Churchill’ heeft een diameter van 127 cm en staat op een eikenhouten sokkel.

Bellerby & Co. heeft de oude kunst van het maken van globes nieuw leven ingeblazen.

BOVEN

De huizen in Primrose Hill kunnen zo op een ansichtkaart.

LINKS

In deze wijk heerst een echte dorpsfeer.

BOVEN

Er wonen veel beroemde mensen achter de elegante gevels van Hampstead, een wijk die geliefd is vanwege de rust en groene omgeving.

RECHTS

Elegante bakstenen gebouwen, rustieke Victoriaanse cottages en moderne onder architectuur gebouwde huizen... In Hampstead zijn de huizen vaak groter dan in andere delen van Londen.

ACHTERGROND

ENGELSE KAAS

Hoewel de Britse gastronomie niet erg bekend is en vaak onderschat wordt, is deze toch bijzonder rijk. Dit wordt weerspiegeld door de diversiteit in kazen; door de British Cheese Board worden meer dan 700 variëteiten uit de vier hoeken van het land vermeld. Sommige zijn wereldberoemd, andere wat bescheidener van aard. Maar ze verdienen allemaal een eigen plek op het menu.

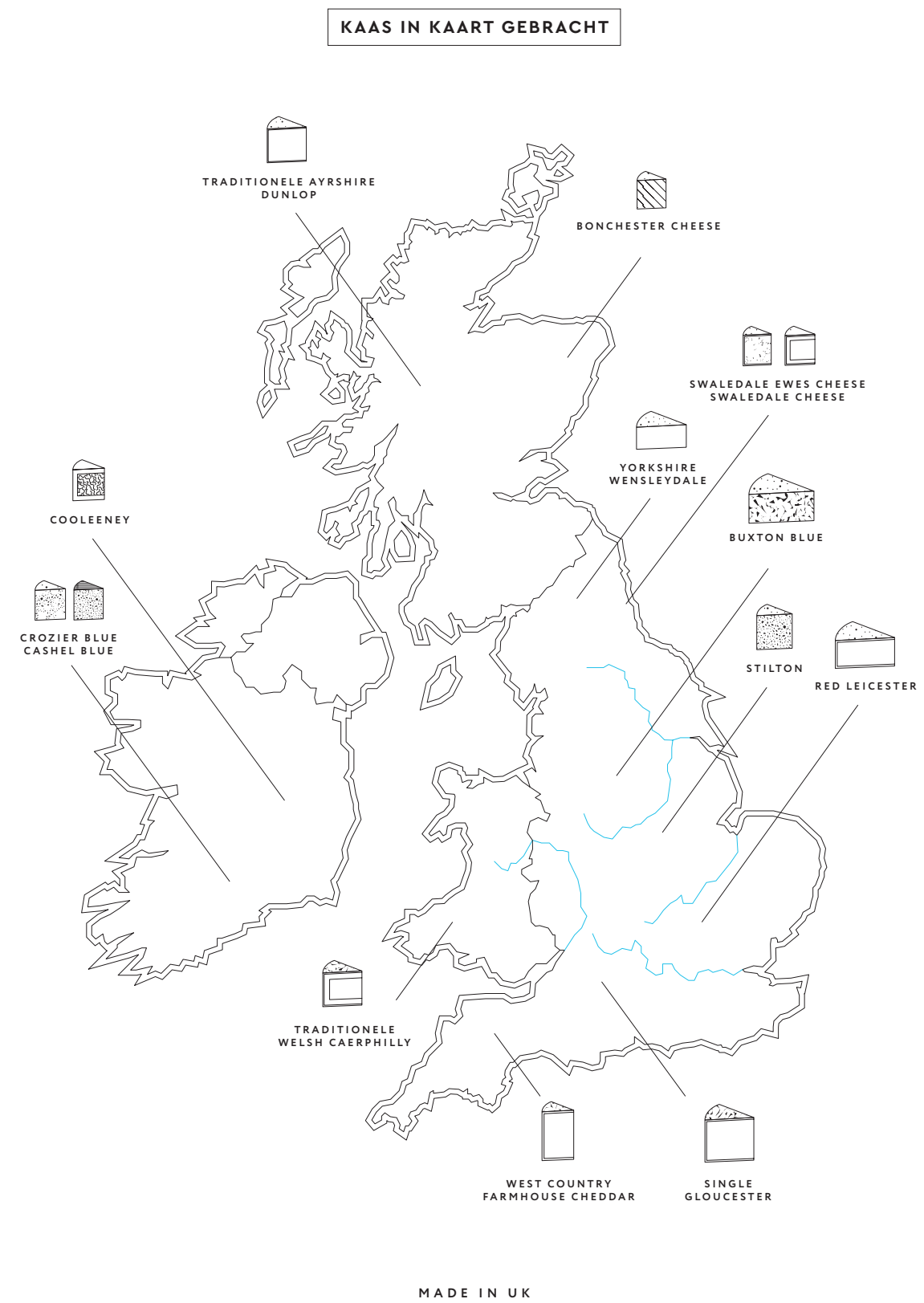
Cheddar of Stilton zijn vaak de eerste voorbeelden die bij mensen opkomen. Lokale kaastradities gaan ver terug in de tijd. Met zijn groene weiden produceert het land ‘voornamelijk koeienkaas en enkele gewassenkorstkazen, zoals de beroemde *stinking bishop*’, legt Jake Chapman uit, kaasmaker bij Provisions, een delicatessenzaak in Islington en Hackney.

Het ambacht van kaasmaken werd door de Romeinse legioenen geïntroduceerd en later verder verbeterd in middeleeuwse kloosters. In de jaren 40 daalde de productie drastisch door de rantsoenering, maar dertig jaar later zorgden verschillende gelijktijdige ontwikkelingen voor een opleving. ‘Aan de ene kant verwerkten melkveehouders hun overschotten in klassieke Britse kazen, de *territorials*; aan de andere kant experimenteerden hippies die Europa hadden doorkruist met geiten- en schapenkazen, zoals de pionier Mary Holbrook in Somerset’, vertelt hij enthousiast.

In tegenstelling tot de sterk gereguleerde regionale tradities in Frankrijk, vormen legendarische Engelse recepten en producenten de kern van het Britse kaaserfgoed. ‘Dat is het mooie, maar ook de

tragedie van onze sector’, legt Jake uit. Tegenwoordig zijn maar achttien Britse soorten beschermd door een Europese herkomstbenaming (dat is zo’n 2,5%). De legendarische Berkswell is bijvoorbeeld verdwenen toen de uitvinders met pensioen gingen. Tunworth, de lokale camembert, is ternauwernood aan hetzelfde lot ontsnapt.

Maar nog niet alle hoop is verloren. Sinds de Brexit zijn korte distributielijnen populairder dan ooit. Dankzij ambachtelijke kaasmakers en -rijpers, zoals Neal’s Yard Dairy, worden lokale kazen zoals Caerphilly, Wensleydale, Double Gloucester en Lancashire nieuw leven ingeblazen. De traditionele harde kazen zijn nog steeds populair, met cheddar boven aan de lijst. Deze kaas is goed voor de helft van de nationale consumptie. Stilton, een romige blauwe kaas, is altijd aanwezig bij speciale gelegenheden. Sommige producenten gaan zelfs zo ver dat ze vergeten recepten, zoals Stichelton (de rauwmelkse voorouder van Stilton), opnieuw maken. In 2023 werd in het Verenigd Koninkrijk 521.000 ton kaas geproduceerd. Dit cijfer stijgt voortdurend, net als het aantal producenten. De Britse kaascultuur is constant in beweging en heeft een mooie toekomst voor zich.

Met de vele kazen die in alle uithoeken van het land worden gemaakt, hoeft het Verenigd Koninkrijk niet jaloers te zijn op zijn Europese burens.

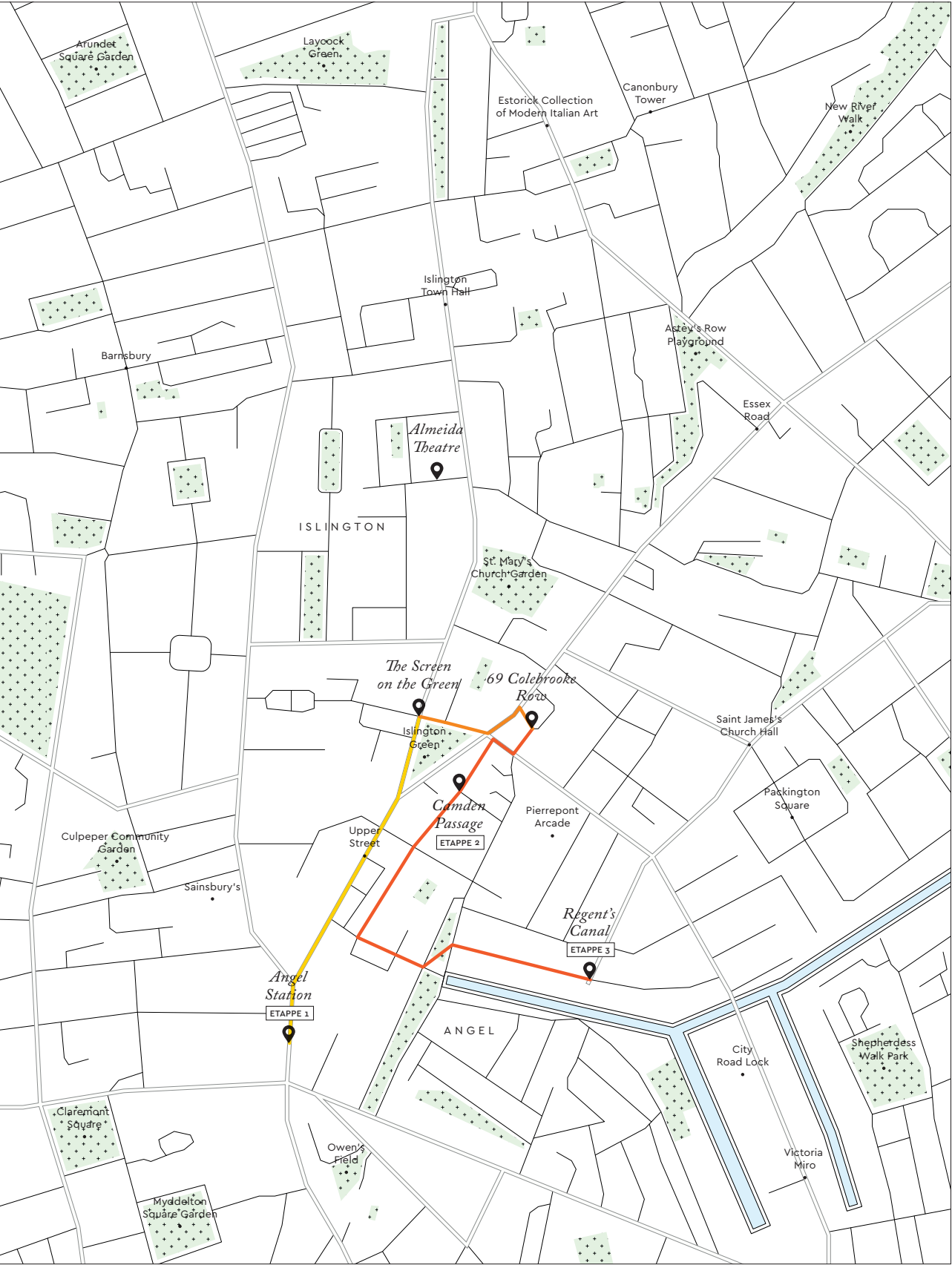

BOVEN

In de welvarende wijk Hampstead vind je de natuur ook op de gevels, zoals deze klimmende passiebloem.

LINKS

Hampstead Heath, een van de grootste parken van Londen, is een paradijs voor flora en fauna en een geweldige plek om te wandelen of te picknicken.

WANDELING

ANGEL

Angel, een juweeltje in de *borough* Islington, is een van die Londense wijken waar het leven goed is. Culturele instellingen, gastronomische pubs, stijlvolle boetieks en een sprankje natuur langs Regent’s Canal. Van Upper Street tot de naburige wijk De Beauvoir in Hackney is er is genoeg te doen.

ETAPPE 1: WAT CULTUUR

Stap uit de Northern Line bij Angel en loop dan in noordelijke richting door Upper Street naar het plein Islington Green. Sinds 1913 schittert in de hoofdstraat het rode neon van de Screen On The Green. Deze art-decobioscoop is een van de oudste in het land die nog in bedrijf is en heeft met zijn intacte gevel een ouderwetse charme. In de enige zaal kun je, afhankelijk van het dagdeel, een arthouse film of een blockbuster bekijken, comfortabel zittend in een fluwelen fauteuil, met een cocktail rechtstreeks besteld aan de bar achter in de zaal.

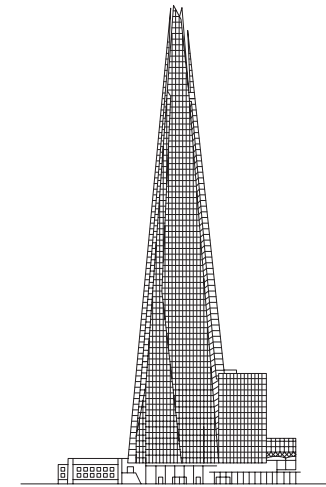
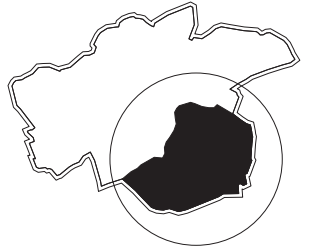
Voor theaterliefhebbers ligt het doel iets verderop in Upper Street, op de hoek van Almeida Street. Het Almeida Theatre is een klein theater met een indrukwekkend hedendaags programma en heeft een reputatie die veel verder reikt dan de grenzen van de wijk.

ETAPPE 2: CAMDEN PASSAGE

Loop westwaarts over Islington Green om te verdwalen in Camden Passage. De drukte van de hoofdstraat maakt plotseling plaats voor een smal straatje. Deze charmante voetgangerspassage biedt onderdak aan antiekwinkels, interieurboetieks, kleine cafés en bekende eetgelegenheden, en heeft een heel ander ritme. Twee keer per week (op woensdag en zaterdag) vindt er een vlooiemarkt plaats, tot groot genoeg van koopjesjagers op zoek naar vinyl, vintage mode, gebloemd servies, gegraveerde kristallen glazen, lichtarmaturen of antiek linnengoed. Ga ’s morgens vroeg en maak van de gelegenheid gebruik om de mini-winkeltjes van Pierrepont Arcade te bekijken.

ETAPPE 3: REGENT’S CANAL WALK

Ga in het midden van Camden Passage richting het oosten, Charlton Place op. Loop naar Colebrooke Row, een elegante georgiaanse straat met tuinen. Bij het vallen van de avond komt nummer 69 tot leven, want het herbergt een beroemde, gezellige cocktailbar. Ga overdag een paar trappen af, naar Regent’s Canal Walk, net buiten de Islington Canal Tunnel. Zodra rond de City Road Lock de zon opkomt, zitten de locals op een bankje te lezen of te picknicken, terwijl ze kijken naar de eenden en zwanen. De oevers van het Londense kanaal zijn perfect voor een landelijk intermezzo. Wandel tot aan het Towpath café (open van maart tot november), het best bewaarde geheim op deze route met kleurrijke boten.

BERMONDSEY, BOROUGH, BRIXTON, VAUXHALL, PECKHAM

SOUTH

Ten zuiden van de Theems hebben het industriële verleden van de stad, immigratiegolven en vermaak door de eeuwen heen levendige buurten gevormd. Van Brixton tot Peckham en Bermondsey illustreren de *boroughs* Southwark en Lambeth de diversiteit en culturele rijkdom van de Britse hoofdstad.

P.134

De voormalige papiermolen Neckinger Mills, eigendom van de familie Bevington, is vernoemd naar de ondergrondse stroom die door Bermondsey loopt. De gevel ervan staat op de monumentenlijst.

RECHTS

In het gebied rond Bermondsey Street zijn veel kleine doorgangen, zoals deze die naar Carmarthen Place leidt..

Als je aan het zuiden van Londen denkt, is het vaak Brixton dat als het multiculturele ijkpunt voor dit deel van de stad in het oog springt, ondanks enkele roerige perioden in het verleden. Brixton is sinds de Industriële Revolutie een stedelijke buitenwijk en werd halverwege de 19e eeuw met de komst van migranten uit de Windrush-generatie de thuisbasis van de Afro-Caribische gemeenschap. Dit deel van de *borough* Lambeth is ook een van de muzikale hotspots van de hoofdstad, het hart van de reggaebeweging en de punkscene, met legendarische podia zoals de Roxy en de Brixton Academy.

Aan de Theems ligt de oudste *borough*, Southwark. Bermondsey was in de middel-eeuwen een belangrijk religieus en agrarisch centrum. Gedurende het victoriaanse tijdperk veranderde deze 'graanschuur van Londen' tot een industriële wijk, de thuisbasis van leerlooierijen, havenarbeiders en de voedselindustrie. In de inmiddels vernieuwde wijk namen in de 20e eeuw gerenommeerde kunstgalerieën en bistro's de voormalige bakstenen pakhuizen over, waardoor het gebied een hotspot werd. Ga in het weekend naar de arcaden onder de spoorlijn van Maltby Street Market om in de culinaire diversiteit van de stad te duiken.

Ten westen van Waterloo is Vauxhall altijd een bestemming voor vermaak geweest. In de 17e en 18e eeuw waren voorstellingen en concerten in Vauxhall Gardens een hoogtepunt van de Londense stadscultuur. Tegenwoordig is het gebied onder nachtrakers nog altijd bekend om zijn LGBTQ+-clubs. Het is ook de thuisbasis van het SIS Building, het hoofdkwartier van MI6, de Britse geheime dienst die bekend werd door de legendarische Bondfilms.

Verder naar het zuidwesten vormen rijen victoriaanse huizen en georgiaanse herenhuizen van Clapham een populaire woonwijk voor jonge gezinnen. De kleinstedelijke sfeer is vooral voelbaar rond de groene gebieden van Clapham Common, hoewel de vele bars ook jonge werkenden aantrekken.

Tot slot is Peckham in het zuidoosten uitgegroeid tot een van de coolste creatieve centra van Londen. Deze voormalige volkswijk, vanwege de grote Nigeriaanse gemeenschap ook wel 'Little Lagos' genoemd, is sinds eind jaren 90 ook de thuisbasis van een divers en dynamisch artistiek publiek. De levendige straten rond Rye Lane, gegroepeerd rond plaatselijke instellingen zoals het Bussey Building, zijn een goed voorbeeld van plaatselijke multiculturaliteit, doorspekt met gentrificatie.

SOUTH

HOOGTEPUNTEN

49

BRIXTON VILLAGE

In het hart van het kosmopolitische Brixton vind je een markt die eruitziet als een overdekte passage, verdeeld over twee doorgangen: Market Row en Granville Arcade.

50

BERMONDSEY STREET

In de hedonistische hoofdstraat van Bermondsey vind je een afwisseling van stijlvolle restaurants, cafeetjes, musea en galerieën.

51

BOROUGH MARKET

Borough Market, officieel in gebruik sinds 1756, is de oudste levensmiddelenmarkt in de Britse hoofdstad.

52

BLACK CULTURAL ARCHIVES

Sinds 1981 is dit archief- en erfgoedcentrum in Brixton gewijd aan de Afro-Caribische bevolking van het land.

53

BRIXTON O2 ACADEMY

Deze voormalige art-decobioscoop is een historisch monument en is uitgegroeid tot een befaamde concertlocatie in Zuid-Londen.

54

PECKHAM

Peckham, een veelzijdige wijk in het zuidoosten, is rijk aan culturele en artistieke trekpleisters.

55

ELEPHANT AND CASTLE

Deze wijk maakt een ervaring door en staat bekend om het nachtleven en het winkelcentrum, in de jaren 60 een van de eerste in het land.

56

YOUNG VIC

Zoals de naam al zegt, is dit het toonaangevende theaterpodium waar de toekomstige toptiesten optreden.

57

WHITE CUBE

Deze galerie voor hedendaagse kunst in Bermondsey Street werd in 1993 opgericht door kunsthandelaar Jay Jopling.

58

THE SHARD

De door Renzo Piano ontworpen wolkenkrabber huisvest sinds 2012 kantoren, luxewoningen en bovenin een luxueus hotel.

59

OLD VIC

Dit theater ten zuidoosten van Waterloo Station werd in 1818 geopend en is wereldberoemd.

60

RITZY CINEMA

Deze bioscoop werd in 1911 geopend en is nu een historisch monument en een klassieker in Brixton. Boven worden ook regelmatig concerten en evenementen georganiseerd.

BOVEN

In Bermondsey Street besteden de delicatessenwinkels net zoveel aandacht aan hun uitstraling als aan de herkomst van hun producten.

LINKS

Op Borough Market bieden meer dan honderd kramen verse producten en streetfoodspecialiteiten van over de hele wereld.

FOOD

MALTBY STREET
MARKET

CULINAIRE MELTING POT

Onder kleurrijke vlaggen wordt deze smalle straat elk weekend omgetoverd tot een streetfoodmarkt met producten van over de hele wereld.

GROTE TAFELS

Voordat bezoekers Ropewalk betreden, kunnen ze zich aan grote picknicktafels tegoed doen aan streetfood.

VOOR ALLE SOORTEN SMAKEN

Vietnamese *banh-mi* of pittige Ethiopische stoofpot? Sinds 2010 komt de multiculturele verscheidenheid van Londen samen op deze openluchtmarkt.

LOCAL SPOT

Maltby Street Market is populair bij fijnproevers die genoeg hebben van de drukte op de naburige Borough Market.

NON-STOP

Delicatessenwinkels, ambachtelijke brouwerijen en schaduwrijke terrassen zijn de hele week open.

OPENLUCHT LABORATORIUM

Veel van de toonaangevende culinaire concepten van tegenwoordig begonnen met het testen van hun recepten op deze markt.

BON VIVANT

Een hele zaterdag drinkend doorbrengen in de restaurants onder de spoorbogen is heel gewoon.

DE WERELD ROND

Griekse souvlaki met verse toppings, huisgemaakte Argentijnse empanada's, dampende tosti's... Nu alleen nog kiezen!

BOVEN

In Grange Road worden onlangs gerenoveerde gebouwen met Porsches voor de deur afgewisseld met bescheidener woningen.

LINKS

De fabriek van Hepburn & Gale Ltd. is omgebouwd tot appartementen, maar stond bekend om fabricage van roodleren ministeriële koffers, symbolen van de constitutionele monarchie.

AMBACHT

BLENHEIM FORGE

STADSE MESSENSMEDEN

De bogen onder de Londense spoorlijnen werden vanaf de 19e eeuw gebruikt als stallen, werkplaatsen en opslagruimten. Deze ruimten, die zo typerend zijn voor het stedelijke landschap, wordt nu nieuw leven ingeblazen door talloze restaurants, boetiekjes en neo-ambachtelijke ateliers. Zo ook door het drietal van Blenheim Forge, messenmakers in Peckham Rye.

Het begon allemaal in de tuin van ingenieur James Ross-Harris en filosofiepromovendus Jon Warshawsky, niet ver hier vandaan. Als hobbyisten onderzochten de jonge huisgenoten een nieuw project: enkele vuurvaste stenen, een bladblazer, wat kolen en hun eerste koolstofstalen messen uit hun geïmproviseerde smederij waren een feit. Gefascineerd door het gelaagde staal van Japanse lemmenten, leerden ze al doende, geholpen door wat vage video's en oefenen met schroot.

In 2014 zocht de historische smederij Blenheim Grove in Peckham een koper, en alles viel op zijn plek. Richard Warner stapte in de onderneming en Blenheim Forge was officieel geboren. Achter het rode smeedijzeren hek van Arch 229, onopvallend vanaf de straat, werd dit het ijkpunt voor liefhebbers van Japanse messen *Made in London*.

In die tijd was de stedelijke *maker scene* volop in beweging: 'De bloeiende lokale community was een echte bron van inspiratie. Praten met chefs, kunstenaars, ambachtslieden en creatievelingen onder het genot van een *pint* in de pub was van groot belang voor ons succes', vertelt James.

Eenmaal binnen worden in de boetiek voorin de *santokus*, *gyotos*, *nakiri's* en andere multifunctionele messen getoond, met geraffineerde ontwerpen die

de reputatie van deze smeden hebben gevestigd. Ingelijst in een hoek herinneren hun eerste messen eraan van hoever ze in tien jaar tijd zijn gekomen. In de werkplaats achter in de ruimte heerst een sacrale stilte.

Elke maand worden hier vijftig exemplaren geproduceerd, evenals enkele zeer gelimiteerde edities. Die laatste zijn voor elke medeoprichter een kans om zijn individualiteit tot uitdrukking te brengen, vaak in samenwerking met gerenommeerde chefs, koks of ambachtslieden. Van jachtmessen tot slagmessen en broodmessen van damaststaal evolueert hun stijl afhankelijk van de mensen die ze ontmoeten en de wensen van elke klant.

Handgesmeed, warmtebehandeld en geslepen, het perfectionistische trio verzorgt elke fase. Hun messen combineren de Rolls Royce van Japans koolstofstaal met hun eigen blend van roestvrij staal. Hun delicate achthoekige handgrepen zijn gesneden uit lokale houtsoorten die op natuurlijke wijze in de koninklijke parken van bomen gevallen zijn. De etuis worden met de hand genaaid door lokale leerbewerker Harry Owen. Wat is de ultieme luxe, een teken van topvakmanschap? De mogelijkheid om je mes levenslang in de werkplaats te laten slijpen.

1/ JAMES JOSS-HARRIS

De medeoprichter van Blenheim Forge poseert in zijn werkplaats.

2/ LOKALE HOUTSOORTEN

Van de boom gevallen walnoot, kastanje en Engelse esdoorn beginnen hier een tweede leven.

3/ SANTOKUS

Op de werkbank wachten deze *santoku*-messen geduldig tot hun lemmet gepolijst is.

4/ MACHINES

Er worden professionele machines, zoals deze straalcabine, gebruikt voor enkele van de vele nauwgezette stappen die nodig zijn om de messen te vervaardigen.

5/ HANDWERK

Om ze hun volledige scherpte te geven vereist het nat slijpen van messen precisie.

BOVEN

Bij deze exotische winkel in Granville Arcade in Brixton Village hangt trots de Senegalese vlag.

RECHTS

Electric Avenue is met zijn Afrikaanse, Caribische, Zuid-Amerikaanse en Aziatische kraampjes niet weg te denken van Brixton Market.

De muur van dit huis aan Windrush Square staat bekend als de 'Bovril Wall', naar de ghost sign die er nog steeds te zien is.

Op Electric Avenue weerspiegelt het contrast tussen de typisch victoriaanse rode bakstenen gevels en het multiculturalisme van de winkels de uitstraling van Brixton.

ACHTERGROND

GIN

De beroemde *London dry gin*, de eeuwenoude Plymouth gin met zijn beschermde recept, de zoete *old tom gin*, de *sloe gin* met sleepruim... Er is niet één gin, maar een veelvoud aan gins, met verschillende distillatieprocessen en aromaprofielen. Deze gedistilleerde drank is bijna net zo diepgeworteld in de Britse cultuur als thee en had lange tijd een duivelse reputatie, voordat de drank aan het begin van de 21e eeuw een comeback maakte.

In Nederland ontstond in de 17e eeuw jenever, een moutige sterke drank doordrenkt met jeneverbesen, die werd gedronken voor medicinale doeleinden. In 1688 bereikte het Engeland dankzij de nieuwe monarch Willem III, Prins der Nederlanden en zoon van Mary Henrietta Stuart.

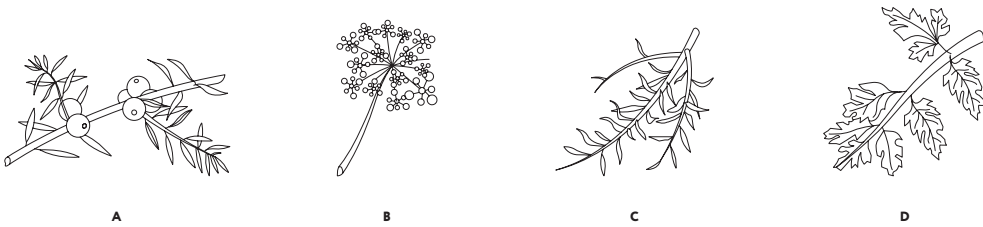
In de 18e eeuw werd het land overspoeld door een *gin craze* ('jenevergekte'), die vooral de minder bevoorrechte lagen van de bevolking trof. Binnen enkele jaren veroverden meer dan 6000 *gin parlours* (jeneverсалons) en 1500 distilleerketels Londen. Hun jaarlijkse productie bedroeg 45 miljoen liter, oftewel vier dubbele gins per persoon per dag. Om een einde te maken aan dit volksgezondheidsprobleem dat het land langzaam naar de afgrond leidde, nam de regering een reeks *Gin Acts* aan. Het bocht van een paar shilling werd geleidelijk aan vervangen door sterke dranken van betere kwaliteit. Zo ontstond de *London dry gin*, 's werelds bestverkochte droge distillaat. De zoetere *old tom gin* was in die tijd erg populair. Vanaf dat moment begon de sociale opmars van gin.

In de 19e eeuw dronken Britse kolonisten in India tonic op basis van kineine om malaria te voorkomen.

Ze combineerden hun favoriete sterke drank ermee om het nuttige met het aangename te verenigen: de G&T (gin-tonic) was geboren. In de jaren na de millenniumwisseling bracht de ambachtelijke beweging en de hernieuwde belangstelling voor cocktails een revolutie teweeg in de gincultuur. Ambachtelijke distilleerderijen kwamen tot bloei en gaven vaak de voorkeur aan *batches* in beperkte oplage en met lokale en biologische ingrediënten. Hetzelfde geldt voor tonics, waar de keuze en combinatie van ingrediënten net zo belangrijk is om nieuwe aromatische complexiteiten te onthullen.

De ambachtelijke distilleerderij Sipsmith, een van de koplopers in deze renaissance, opende in 2009 haar deuren nadat ze met succes had gelobbyd voor een wijziging van de wet uit 1823 die het toestaan van kleine hoeveelheden verbiedt. Met bijna duizend distilleerderijen in het Verenigd Koninkrijk, en een nog steeds toenemend aantal, wedijveren producenten met elkaar om zich van de massa te onderscheiden. Met en zonder alcohol – gin is populairder dan ooit. Om de geweldige verscheidenheid te ontdekken, ga je naar een van de gespecialiseerde bars in de hoofdstad, waarvan sommige wel vijfhonderd soorten op de kaart hebben staan.

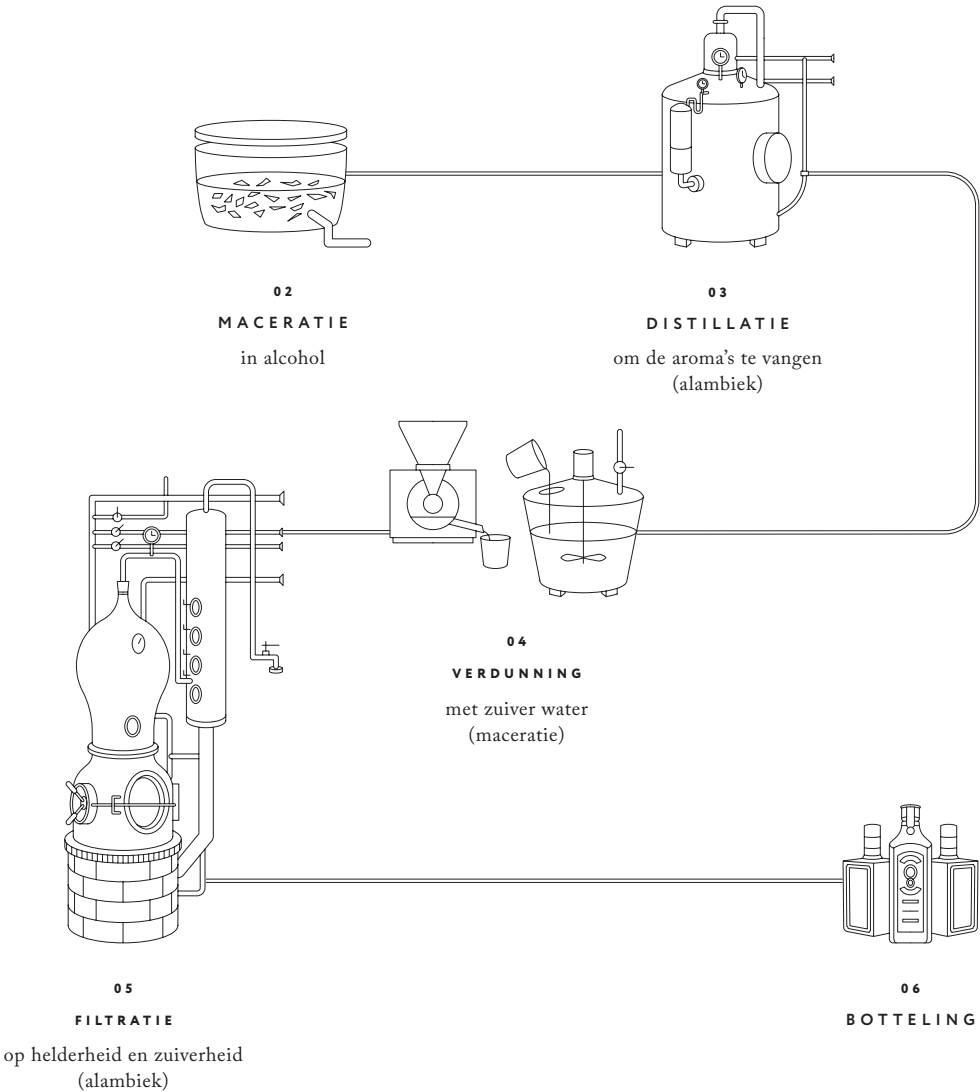
PRODUCTIE VAN NEUTRALE ALCOHOL

01

PLANTAARDIGE INGREDIËNTEN

A Jeneverbes B Engewortel C Kardemom D Koriander

*Het industriële verleden van Bermondsey is nog steeds op elke hoek zichtbaar.
Verweerde winkelpuien, zoals deze groen betegelde in Long Lane, bewijzen dat.*

BOVEN

Dit gebouw op het drukke kruispunt Brixton Junction is gekroond met de drie struisvogelveren die symbool staan voor de Prince of Wales en zijn motto 'I serve'.

RECHTS

Het gemeentehuis van de borough Lambeth, Brixton Town Hall, is opgetrokken uit rode baksteen en dateert uit 1908.

BOVEN

Op de gevel van de voormalige London Leather, Hide and Wool Exchange zijn de stadia van de leerverwerking afgebeeld.

LINKS

Bermondsey Square staat bekend om zijn antiekmarkt en uiteenlopende culturele evenementen.

GESCHIEDENIS

DE LEERLOOIERIJEN VAN BERMONDSEY

Bermondsey in het zuidoosten van Londen heeft een rijke traditie op het gebied van leerbewerking. Sporen daarvan zijn nog steeds te vinden op de gevels van de gerestaureerde fabrieken en pakhuizen in dit culturele en culinaire centrum.

De eerste leerlooierijen dateren uit de 16e eeuw. Vanwege de sterke geuren die ze verspreidden, waren ze op de andere oever van de Theems geconcentreerd, op ruime afstand van de stad. In 1703 verleende koningin Anne het leerlooiersgilde van Bermondsey een *royal charter* ('koninklijk handvest'), waarmee deze lange traditie van lokaal vakmanschap werd bekrachtigd. In de 18e eeuw bloeide de leerlooierij op, mede doordat de watervoorziening gegarandeerd werd door de getijden in de rivier. Maar pas in de 19e eeuw kwam de industrie echt van de grond. Het district kreeg de bijnaam Leather Market en werd een belangrijk industrieel centrum. De leerlooierijen trokken arbeiders uit het hele land aan en moesten voldoen aan de groeiende vraag naar schoenen, riemen en tassen. Notabelen zoals Samuel Bevington, lid van een gerespecteerde familie, speelden een sleutelrol in de plaatselijke economie en raakten betrokken bij het openbare leven in het district. Hij werd in 1900 de eerste burgemeester van de nieuwe gemeente Bermondsey. Zijn standbeeld staat nog steeds in Tooley Street.

In 1878 bundelden de grote namen van de bedrijfstak hun krachten om hun eigen huidenmarkt op te zetten, de London Leather, Hide and Wool Exchange. Het gebouw in Queen Anne-stijl staat prominent op de hoek van Weston Street en Leathermarket Street. Ongeveer vijftig leerlooiers, schoenmakers en *curriers* (leerbereiders) werkten allemaal samen op één plek. De nog intacte schilden die de gevel versieren laten de stadia zien van de eerste behandeling tot de laatste inspectie.

Maar technische, wettelijke en milieuontwikkelingen eisten geleidelijk hun tol van de leerlooierijen in Bermondsey. In de 20e eeuw ging de neergang van de bedrijfsactiviteiten gepaard met de stadsvernieuwing van het gebied, waardoor zich hier creatieve mensen op zoek naar betaalbare panden konden vestigen.

Bermondsey staat tegenwoordig bekend om zijn kunstgalerieën, trendy restaurants en fraaie woningen in bakstenen pakhuizen. Maar het erfgoed is nog steeds zichtbaar op elke hoek, van de straatnamen tot de sporen van de belettering op de gebouwen.

Deze poort op Grange Road geeft toegang tot het art-decopakhuis Alaska Building.

Tanner Street kreeg in 1881 zijn naam als verwijzing naar de primaire bedrijfstak van de wijk.

Het standbeeld van Samuel Bevington is een eerbetoon aan zijn inzet voor de wijk.

In Leathermarket Street zijn moderne elementen toegevoegd aan de oude leerlooierij.

De London Leather, Hide & Wool Exchange uit 1870 is een ontwerp van George Elkington.

Op Leathermarket zijn in dit oude victoriaanse specerijpakhuis nu twaalf appartementen.

Het uithangbord van deze pub in Long Lane is een knipoog naar de geschiedenis van de wijk.

Vroeger werden katrollen en lieren gebruikt om goederen te laden en te lossen.

Bevingtons & Sons was gespecialiseerd in leer voor hoeden en handschoenen.

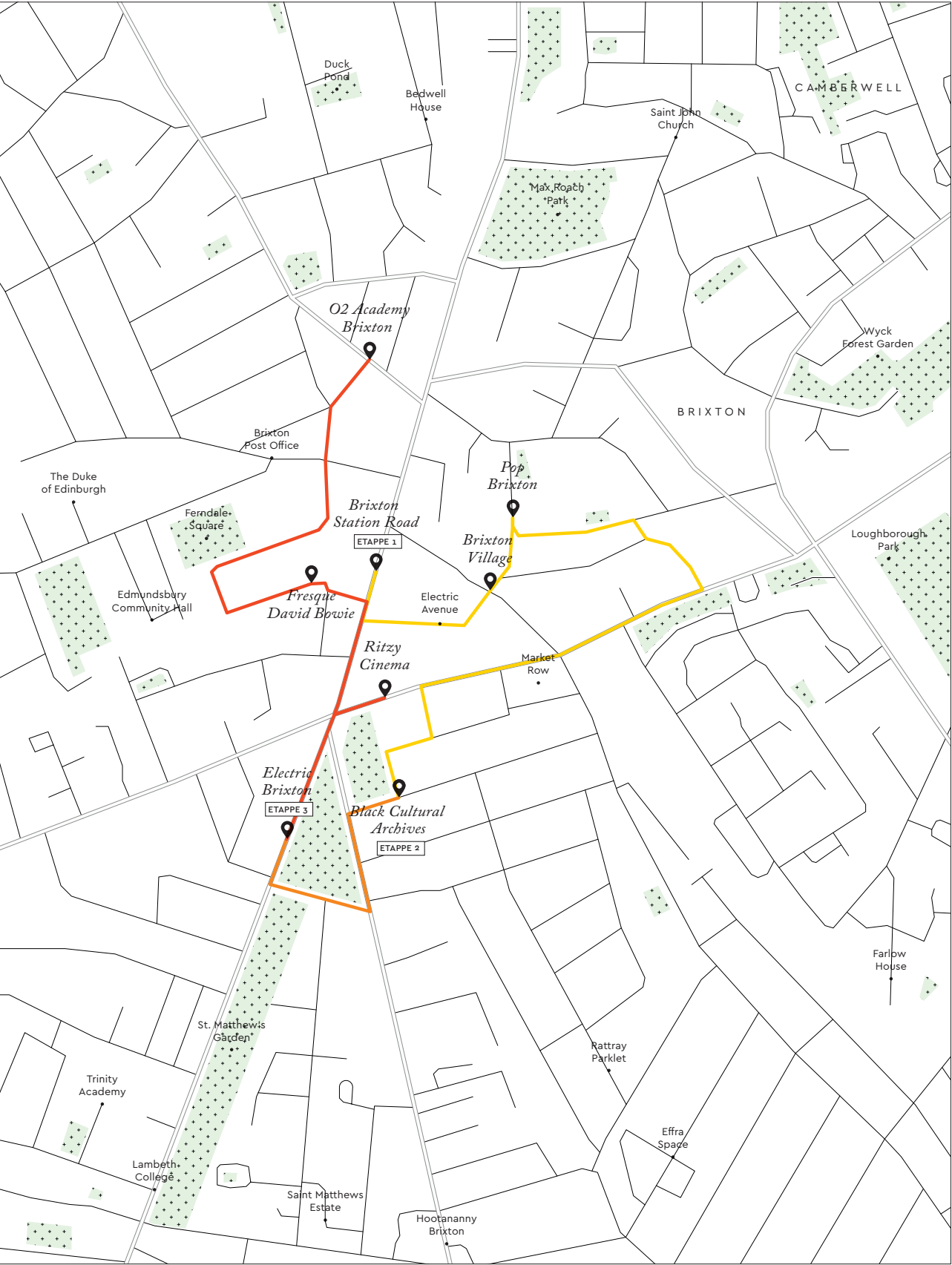
BOVEN

In Morocco Street zie je nog steeds de gevels van de pakhuizen van de beroemde leerlooierij Baylis & Co. Ltd.

RECHTS

In Bermondsey is The Morroco Store een voorbeeld van een pakhuis dat met zorg tot stijlvolle woningen is omgebouwd.

WANDELING

BRIXTON

Aan het zuidelijke eindpunt van de Victoria Line bruist Brixton van de energie. Het gebied is bekend vanwege de rellen die er in 1981 plaatsvonden. De rebelse en multiculturele geest maakte de wijk altijd al een voedingsbodem voor creativiteit, vooral op muziekgebied. Volg een rondleiding met op de vele levendige straathoeken het geluid van reggae.

ETAPPE 1: MARKTEN IN BRIXTON

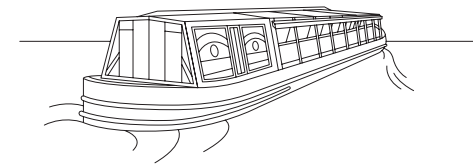
Er is niets zo levendig als de markten van Brixton, waar je je helemaal in het eclecticisme van de buurt kunt onderdompelen. Op Electric Avenue en Brixton Station Road verkopen de openluchtkraampjes verse producten uit de hele wereld en zie je een verscheidenheid aan waren. Brixton Village bestaat uit Granville Arcade, gebouwd in de jaren 30, en Market Row. Onder het glazen dak van deze oude overdekte markt vind je kraampjes met Jamaicaanse *jerk chicken*, *okonomiyaki* uit Osaka, Afrikaans textiel, een boekwinkel voor iedereen, tweedehands mode, een Sierra Leoonse kruidenierswinkel, hedendaagse kunstgalerieën en enkele trendy wijnbars en koffietentjes. Voor een wat hippere versie die symbool staat voor de transformatie van Zuid-Londen, ga je naar de creatieve markt van Pop Brixton, waar streetfood en ambachtelijke kramen zij aan zij staan in scheepscontainers, regelmatig opgeluisterd door evenementen.

ETAPPE 2: BLACK CULTURAL ARCHIVES

Dit museum, expositieruimte en cultureel centrum is gevestigd in een georgiaans gebouw aan Windrush Square en werd in 1981 geopend. De missie is om de Afro-Caribische gemeenschap van het Verenigd Koninkrijk te belichten door middel van exposities, debatten en evenementen. De archieven zijn een herinnering aan de verhalen die vaak verborgen bleven in de Britse geschiedenis, van de strijders van de Tweede Wereldoorlog tot de Windrush-generatie. Dit begrip is vernoemd naar het lijnschip *Empire Windrush* en verwijst naar de grote aantallen immigranten uit Jamaica en Trinidad en Tobago die in de jaren 50 in Tilbury van boord kwamen. Een bezoek aan dit museum is onmisbaar om de rijke en complexe geschiedenis van Brixton te begrijpen, die nauw met deze gemeenschap verbonden is.

ETAPPE 3: ETAPES MUSICALES

Het is niet mogelijk om Brixton te bespreken zonder de sleutelrol te noemen die het speelde in de opkomst van nieuw muzikaal talent. Dit broeinest van reggae en ska was in de jaren 70 en 80 ook de plek waar David Bowie opgroeide (om de hoek op Tunstall Road vind je ter ere van Bowie een muurschildering van de Australische kunstenaar Jimmy C). Het gebied is de thuisbasis van een groot aantal toonaangevende clubs en muziekpodia, waaronder Electric Brixton, Upstairs at the Ritzy en The Windmill. Wat betreft de O2 Brixton Academy: de crème de la crème van Britse artiesten trad onder de koepel op. *Locals* als David Bowie, Adele, The Clash, Radiohead en Florence and the Machine hebben het podium van deze monumentale art-decobioscoop in vuur en vlam gezet.

BETHNAL GREEN, EAST END, HACKNEY, SHOREDITCH, WHITECHAPEL

EAST

Oost-Londen is een gebied van grote contrasten: het is zowel een van de meest achtergestelde gebieden van de hoofdstad als een van de meest gegentrificeerde. Sociale woningbouw, victoriaanse rijwoningen en moderne flats staan hier naast voormalige pakhuizen die zijn getransformeerd tot wooncomplexen en herinneren aan het industriële verleden. Dit kosmopolitische gebied is gevormd door immigratiegolven en is de habitat van oorspronkelijke bewoners, kunstenaars en leden van de creatieve en technologische sector, op zoek naar een ander soort omgeving.

P.166

*Ten noorden van de City strekt Shoreditch zich uit langs Shoreditch High Street.
Deze wijk is een symbool van de gentrificatie van Oost-Londen.*

RECHTS

*The Palm Tree uit 1666 bleef als enige uit de straat over na de Blitz.
In deze pub aan Mile End Park kun je nog steeds genieten van een drankje.*

De *boroughs* Tower Hamlets en Hackney in Oost-Londen, hebben een lange traditie van gastvrijheid, en namen van de Franse hugenoten tot de orthodox-joodse gemeenschappen en de Pakistaanse diaspora op. Naar verluidt worden hier meer dan negentig talen gesproken. De helft van de inwoners is jonger dan 35 jaar en daarmee is het ook een jong en dynamisch deel van de hoofdstad.

Vanaf de jaren 80 kwam in deze voormalige industriële wijken de hedendaagse Londense kunstscene van de grond. Onder leiding van kunstenaars als Damien Hirst en Tracey Emin werden Shoreditch, Dalston en Bethnal Green centra van een alternatieve culturele explosie. Deze dynamiek is nog steeds aanwezig, ook al lijkt het soms wat beschaafder nu er jonge professionals uit de City en de start-ups zijn neergestreken. Deze trend is vooral zichtbaar in Shoreditch, waar straten als Redchurch Street overgenomen lijken te zijn door koffietentjes, modelabels, boetiekhotels en vestigingen van trendy restaurants. Het gebied rond Old Street, op de grens met Islington, kreeg zelfs de bijnamen ‘Silicon Roundabout’ en ‘Tech City’ vanwege de concentratie van techbedrijven in deze buurt.

Tussen Shoreditch en Whitechapel blijft Brick Lane kenmerkend voor de rauwe geest van het East End, ook al bezoeken in het weekend veel toeristen deze straat met openluchtgaleries. De fresco's van *street artists* als Banksy en Stik vind je zij aan zij met tweedehands goederen per kilo, tweedehandswinkels en curry houses, die een afspiegeling zijn van de grote Bengalese gemeenschap. In Columbia Road zijn kleine, onafhankelijke winkeltjes, en de straat vertegenwoordigt de rebelse geest van de wijk. Op zondagochtend kan het een drukte van belang zijn rond de kramen van de wekelijkse bloemenmarkt.

Verder naar het noorden, rond de belangrijkste commerciële as van Mare Street, hebben coworkingspaces, fietsenwinkels en cafés de plaats ingenomen van de verlaten spinnerijen, kledingfabrieken en andere pakhuizen die zijn overgebleven na de neergang van de industrie. Tot slot ligt de charme van de wijk in de mogelijkheid om in de buitenlucht over de wandelpromenade langs Regent's Canal en door Victoria Park met zijn meer en pagode te wandelen.

EAST

HOOGTEPUNTEN

61

MUSEUM OF THE HOME

Dit museum in Hoxton is gevestigd in voormalige hofjes en toont Britse interieurs van 1600 tot heden.

62

BRICK LANE

Kosmopolitisch én toeristisch. Deze straat in East staat bekend om zijn streetfoodmarkten, Bengaalse *curry houses* en streetart.

63

BROADWAY MARKET

Elk weekend komt deze Londense straat tot leven. De markt, omzoomd met kleine winkeltjes en restaurants, belichaamt de sfeer in wijk.

64

YOUNG V&A

Het beroemde V&A heeft ook een vestiging in Bethnal Green, dat recent volledig is gerenoveerd. Deze locatie is geheel gewijd aan design voor kinderen.

65

REGENT'S CANAL

De wandeling langs de oostzijde van Regent's Canal, van Paddington naar Limehouse, is echt een aanrader.

66

ROUGH TRADE EAST

Vlak bij Brick Lane vind je het *flagship* van dit muzikale instituut, dat is gevestigd in de culturele ruimte van de Old Truman Brewery. Een aanrader voor liefhebbers van vinyl en livemuziek.

67

LONDON FIELDS

Dit park is een populaire plek om te ontspannen; het werd na de *Blitz* langs de noordelijke en oostelijke grenzen heringericht.

68

TEA BUILDING

In Shoreditch is het Lipton theepakhuis uit 1930 tegenwoordig de thuisbasis van sterrenrestaurants, *members clubs* voor creatieve types, studio's en zelfs een zwembad op het dak.

69

SHOREDITCH

In streetartparadijs Shoreditch zijn de muren versierd met graffiti van kunstenaars als Banksy en Ben Eine.

70

COLUMBIA ROAD FLOWER MARKET

Uitje voor op zondag. Je kunt het beste zo vroeg mogelijk in de ochtend naar de fotogenieke bloemenmarkt gaan.

71

WHITECHAPEL GALLERY

In 1901 werd deze beroemde galerie voor hedendaagse kunst in het hart van het East End geopend.

72

VICTORIA PARK

Vicky Park, het grootste van Tower Hamlets, is al sinds 1845 open voor het publiek. De groene long van de wijk beslaat 86 hectare.

BOVEN

Vlak bij De Beauvoir vind je aan het kanaal van maart tot november seizoenscafé Towpath, dat wandelaars altijd weer weet te verleiden.

RECHTS

De achtertuinen van deze typische half-vrijstaande bakstenen huizen grenzen aan het kanaal en zijn begroeiing.

KUNST

CAMILLE WALALA

DE STAD VERFRAAIEN

Camille Walala is een Franse kunstenares die ruim 25 jaar in Hackney woont. Haar vrolijke, gedurfde en speelse werken zijn een wezenlijk onderdeel van het Londense landschap – en ver daarbuiten.

Walala ontleende haar kunstenaarsnaam aan haar eerste e-mailadres, en die past haar als gegoten. In 1997 arriveerde ze in Londen en de 23-jarige Provençaalse werd meteen gegrepen door de vrijheid om helemaal jezelf te zijn. ‘Ik ben nooit meer teruggegaan’, lacht ze.

Vijf jaar later ontdekte ze het zeefdrukken en ging ze terug naar de schoolbanken met als hoofdvak textielontwerp. Haar grafische prints verschenen op kussens, die ze eerst op Broadway Market verkocht. In 2012 gaf de eigenaar van Xoyo in Shoreditch haar carte blanche om zijn nachtclub te herinrichten. Camille dacht groot en vond zo haar stuwende kracht: ‘ruimtes scheppen waarin mensen zich, door patronen en kleur, goed voelen’.

Maar het was haar muurschildering *Dream Come True* die haar in 2010 de bekendheid bracht. Verstoken van de zonneschijn van haar geboortestreek in het zuiden, bracht de muurschilderes ‘kleur in het grijs’ van Old Street. Haar hypnotiserende grafische vormen, een mix van felle kleuren en diepzwart, waren onmiddellijk herkenbaar en namen de stad over. De Memphisgroep, Afrikaanse prenten, Vasarely en de architectonische details van het leven in Londen, de inspiratiebronnen zijn legio. ‘Ik houd ook van de menselijke kant van huizen en de omringende natuur, dit dorpsgevoel in het hart

van de stad’, vertrouwt ze toe. Haar nieuwe studio heeft ze ingericht op steenworp afstand van Broadway Market, volledig naar eigen inzicht, met vrij uitzicht over de stad. Hier werkt ze met een klein team aan haar kleurrijke projecten.

Dankzij haar vasthoudendheid kreeg haar stijl geleidelijk voet aan de grond in de stedelijke ruimte en in de hoofden van de *Londoners*, alvorens ze naam maakte in het buitenland. Boten, auto’s, voetgangersoversteekplaatsen en metrostations. In alle uithoeken van de wereld, van New York tot Hong Kong, en zelfs in de Auvergne, verandert de kunstenares gebouwen en openbare ruimten in ware kunstwerken. In Leyton, een wijk in Greater East London, waren het de bewoners zelf die haar vroegen hun hoofdstraat aan te pakken. De straat, inmiddels omgedoopt tot Walala Parade, is nu de trots van zowel de bewoners als Camille, die blij is dat ze hun dagelijks leven heeft kunnen opvrolijken.

Tegenwoordig verkent Camille verschillende manieren van artistieke expressie: abstract schilderen, ver van de haar kenmerkende rechte lijnen, keramiek, handwerk. De schaal wordt kleiner, terwijl nieuwe creatieve contouren vorm krijgen. Houd haar in de gaten.

1/ CAMILLE WALALA

De kunstenaar in haar atelier bij Broadway Market.

2/ MEMPHIS

Deze kast van Ettore Sottsass, icoon van de Memphisgroep, is een kroon op de studio.

3/ MIX & MATCH

Het interieur van Camille Walala's studio is een reflectie van haarzelf.

4/ PRACHTIGE SCHETSEN

Eerst ontstaan de motieven, dan volgen de kleuren.

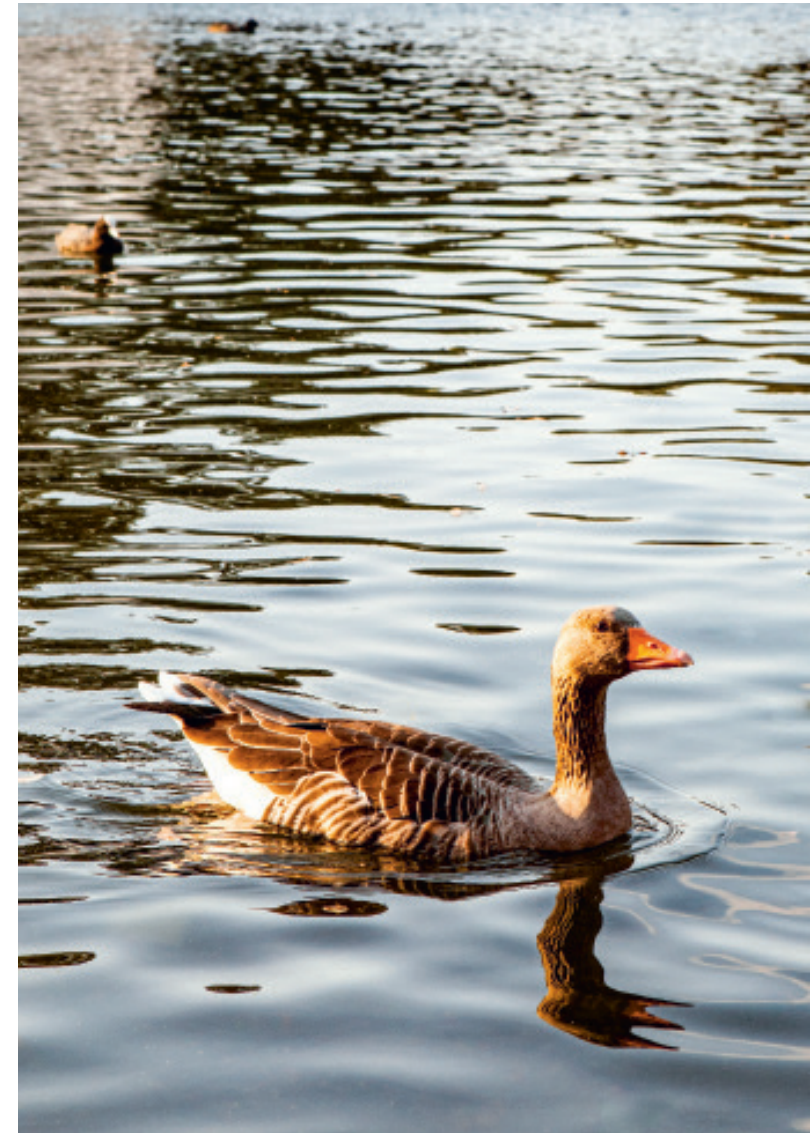
BOVEN

In Ezra Street achter Columbia Road vormen kinderkopjes, bakstenen gevels en streetart een treffende mix die typerend is voor dit boekje van Londen.

RECHTS

Broadway Market kent veel boetiekjes met een heel bijzonder aanbod, zoals deze bekende boekwinkel..

BOVEN

In Victoria Park kun je eenden, zwanen, ganzen en reigers zien.

LINKS

Huur in Victoria Park een boot of waterfiets om het meer te verkennen.

INTERIEURS

HOUSE OF HACKNEY

DE KRACHT VAN BLOEMEN

House of Hackney is geïnspireerd door de natuur en Brits vakmanschap, en ontwerpt niet alleen interieurs. Sinds 2011 bouwt het merk van Frieda Gormley en Javvy M. Royle aan een duurzaam en maatschappelijk verantwoord model dat aansluit bij de *arts-and-crafts* beweging.

House of Hackney ontstond uit het verlangen om 'moeder natuur, onze muze, naar elk huis te brengen', herinnert Frieda Gormley zich. Hun visie ontstond aan hun keukentafel in Hackney en stond haaks op het heersende minimalisme: 'Na een decennium van witte muren wilden we ons omringen met prints, kleuren en texturen', voegt de medegrondlegger eraan toe.

Het democratiseren van esthetiek was een van de belangrijkste principes van de *arts-and-crafts* beweging, die een blijvende invloed had op het speelveld van de Britse decoratieve kunst. De leden van deze artistieke beweging, die in de 19e eeuw opkwam, pleitten voor een terugkeer naar vakmanschap en handgemaakte voorwerpen, met respect voor mens en natuur. De belangrijkste vertegenwoordiger van de beweging, toegewijd ambachtsman William Morris, 'een van onze helden', geloofde in de kracht van kunst om de samenleving te veranderen. Door opvallende prints te ontwikkelen, zoals de *Hollyhocks*-collectie, zet House of Hackney dit verleden voort, maar geeft er een moderne draai aan, met soms een punk-twist. De uitdrukking 'Koop minder, koop beter' vat de filosofie van het stel samen, want ze proberen toekomstige erfenissen te maken, ontworpen om voor een lange periode doorgegeven en gekoesterd te worden.

Het merk heeft showrooms in Shoreditch, Cornwall en New York en een netwerk van distributeurs over de hele wereld. Of het nu gaat om behang, meubelstoffen, meubels, verlichting of servies, hun naturalistische en kleurrijke creaties blijven toonaangevend in gedurfd en geëngageerd interieurontwerp. Hun weelderige fantasieën putten uit het werk van visionairs die nieuwe normen voor schoonheid creëerden, zoals decorateur Dorothy Draper, ontwerpster Elsie de Wolfe, zanger David Bowie en modeontwerpster Vivienne Westwood.

Met hun collecties belichamen Frieda Gormley en Javvy M. Royle een model van ethisch en esthetisch ondernemerschap, waarbij ze lokaal produceren met Britse ambachtslieden en de idealen van de *arts-and-crafts*-beweging uitdragen. Maar House of Hackney gaat verder dan esthetiek en heeft een sterke sociale en milieuvisie. In de loop van de jaren evolueerde het merk naar principes van duurzaamheid en vernieuwing: 'De wereld heeft geen nieuw decoratief merk nodig, die heeft betekenis nodig.' Deze betrokkenheid bereikte in 2023 een hoogtepunt, toen het merk de natuur en toekomstige generaties benoemde in de raad van bestuur, om hen een stem te geven. 'We kunnen niet nemen zonder terug te geven', besluit Frieda Gormley.

FLORA EN FAUNA

Met veel aandacht voor detail komen flora en fauna tot leven op het behang, de wandkleden, banken en ander textiel van House of Hackney.

MAXIMALISME

Prints en gedempte kleuren werken op elkaar in en vermengen zich voortdurend, waardoor nieuwe harmonieën ontstaan.

BOVEN

Whitechapel is al eeuwenlang een multicultureel stadsdeel en wordt als de representatiefste wijk van het East End beschouwd.

LINKS

De Whitechapel Gallery ligt op loopafstand van station Aldgate East.

ACHTERGROND

LEVEN OP REGENT'S CANAL

Vogels, stadstuinen en *narrow boats* die door het water tuffen. Het is moeilijk te geloven dat je nog steeds in Londen bent als je de rustgevende wandelingen ontdekt langs Regent's Canal, dat de stad van west naar oost doorkruist.

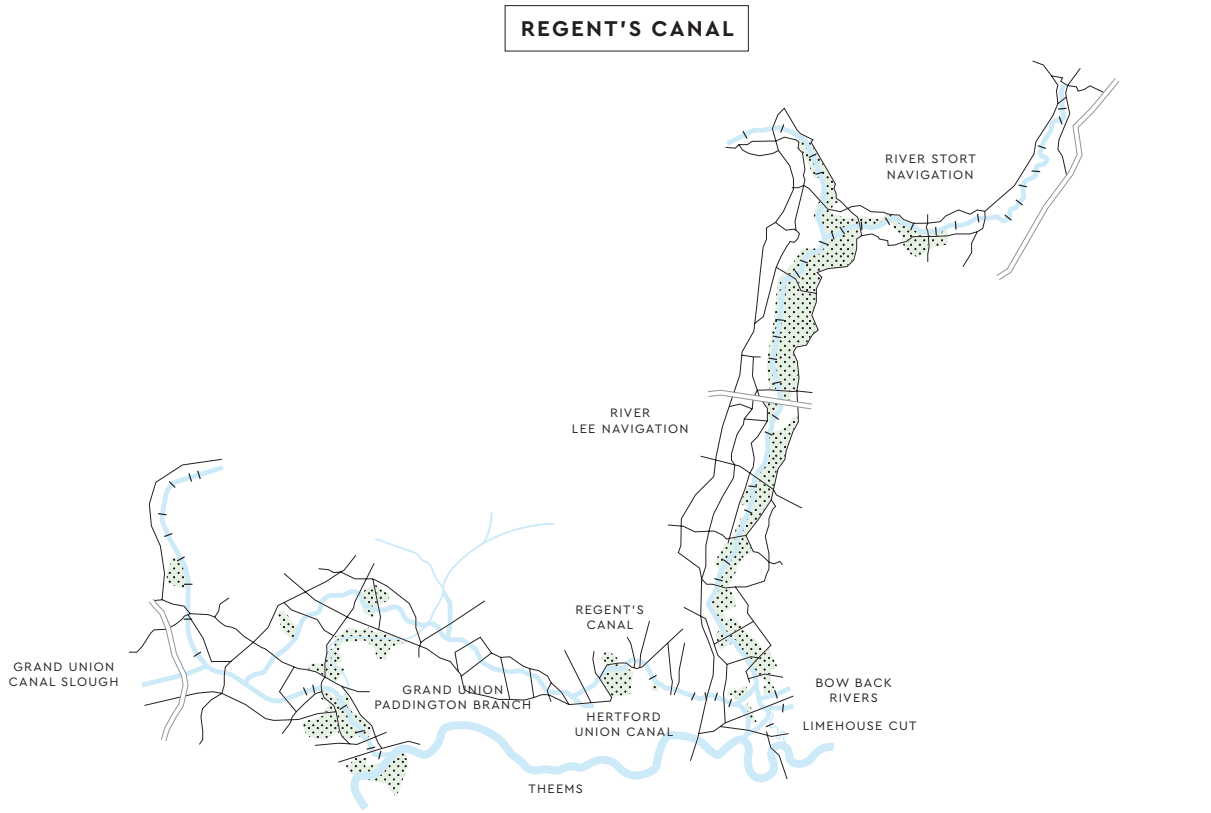
Regent's Canal is ruim 14 kilometer lang en doorkruist de Engelse hoofdstad van Paddington Basin in het westen tot Limehouse Basin in het oosten. Het kanaal werd begin 19e eeuw aangelegd om Grand Junction Canal te verbinden met de Theems en is vernoemd naar de prins-regent en toekomstige koning George IV. De scheepvaartroutes verbinden de verschillende industriële gebieden van de stad met elkaar.

Het kanaal werd tussen 1812 en 1820 aangelegd onder leiding van architect John Nash en ingenieur James Morgan. Het eerste deel, van Paddington tot Camden Town, werd in 1816 geopend, terwijl het tweede deel – tot aan Regent's Canal Dock (nu Limehouse Basin) waar vracht van zeeschepen naar binnenschepen werden overgeladen – in 1820 werd voltooid.

Deze waterweg was voor de stad een industriële slagader en speelde een essentiële rol in het transport van kolen, hout, ijzer, zilver, graan, leer en zelfs kaas. Geleidelijk aan verminderde door de concurrentie van het spoorwegnet het gebruik van het kanaal en raakte het in onbruik. Tot halverwege de 20e eeuw werd het zelfs helemaal aan zijn

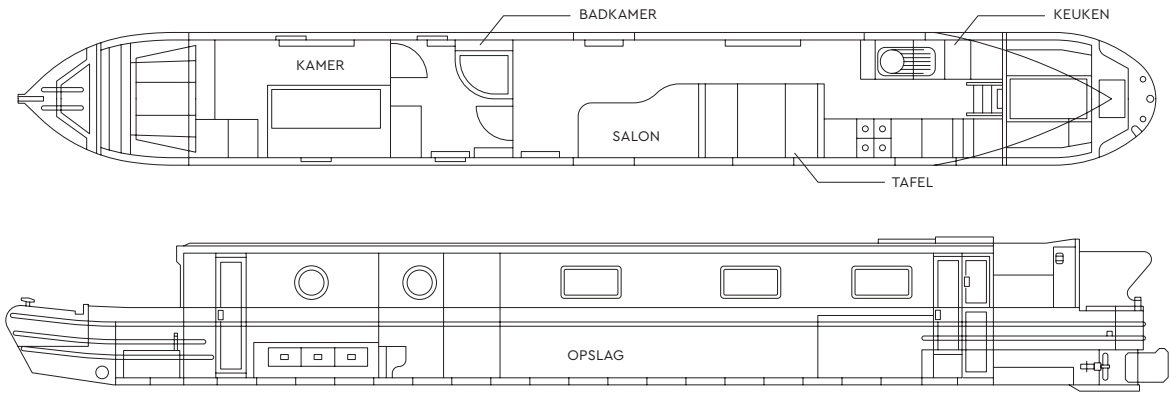
lot overgelaten. Eind vorige eeuw werd het uit de vergetelheid gered en tegenwoordig is het een rustpunt voor Londenaren die op zoek zijn naar een ontspannen omgeving, ver weg van de alledaagse hectiek. Het is een onvermoede natuurlijke enclave en een paradijs voor eenden, zwanen, meerkoeten, waterhoentjes en ijsvogels. Het *towpath* ('jaagpad'), aangelegd voor de paarden die kanaalschuiten trokken, is nu een trefpunt voor fietsers, hardlopers en wandelaars.

Langs de oevers van de rivier getuigen de oude pakhuizen van de nog niet zo lang voorbij geschiedenis. Veel ervan zijn nu omgebouwd tot koffietentjes, ateliers, coworkingspaces, galerieën en kleine boetiekjes, vooral in Hackney. De *narrow boats* vervoeren geen goederen meer. Met hun karakteristieke smalle bouw zijn deze boten nu de thuisbasis van een hechte, semi-nomadische gemeenschap die leeft met het rustige ritme van het kanaal. In sommige zijn boekwinkels of drijvende restaurants gevestigd en je kunt er gemakkelijk een huren voor een dagtocht door de twaalf sluizen van het kanaal. Nog een voorbeeld van het vermogen van Londen om zijn industriële verleden om te vormen tot eigentijdse leefruimten.

ONDERWEG

Als ze geen vaste ligplaats hebben, moeten *narrow boats* elke veertien dagen naar een nieuwe ligplaats. Dat is pas echt leven op het water.

PLATTEGROND VAN EEN NARROW BOAT

Deze typische binnenvaartschepen worden *narrow boats* genoemd omdat ze zo smal zijn. Ze moeten minder dan 7 voet (2,13 meter) breed zijn om door Britse kanalen te varen.

BOVEN

Vlak bij Bethnal Green fleuren kleurrijke deuren en luiken Cyprus Street op.

LINKS

In deze pub uit 1850 aan Bethnal Green Road verzamelen buurtbewoners zich met een pint of een cocktail in de hand rond de verweerde bar.

NATUUR

FAUNA
IN LONDEN

IN HET WILD

In Richmond Park, het grootste park in de Britse hoofdstad, lopen meer dan 600 herten vrij rond.

ZWANEN

In juli worden de zwanen op de Theems tijdens de traditionele *Swan Upping*-ceremonie geteld.

PAARDEN

De *Horse Guards* vormen de cavalerie van de koninklijke garde.

EEKHOORNS

In St. James's Park kun je het beste eekhoorns bekijken.

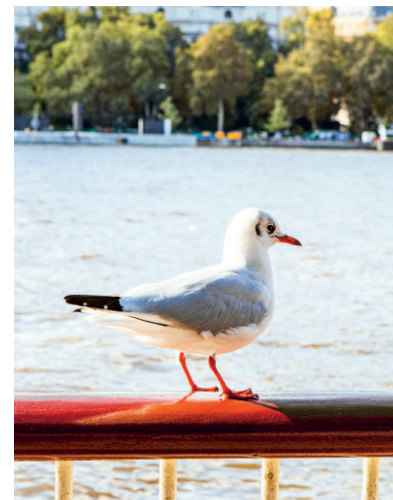

GROENE PARKIETEN

De Londense parken zitten vol groene halsbandparkieten.

HERTEN

De herten zijn belangrijke trekkers voor Richmond Park.

MEEUWEN

Het gekrijs van meeuwen begeleidt het leven van de Londenaren, vooral in de ochtend.

VOSSEN

In Londen is het niet ongevoen om vossen op straat tegen te komen. Het zijn er naar schatting 10.000.

GROENE PARKIETEN

De Londense parken zitten vol groene halsbandparkieten.

GRAUWE GANZEN

De ganzen zijn niet schuw en komen bedelen om een paar kruimels.

HERTEN

Het gewei van het edelhert begint in de lente te groeien en valt af in de laatste wintermaanden. Het gewei kan tot wel 2,5 cm per dag groeien.

BOVEN

Dit victoriaanse huis in Shipton Street is zorgvuldig gerestaureerd. De architectonische kenmerken van die tijd, zoals de schuiframen, zijn bewaard gebleven.

RECHTS

Deze bloemenmarkt trekt al sinds 1869 elke zondag massa's mensen naar Columbia Road.

WANDELING

VAN BETHNAL GREEN NAAR BROADWAY MARKET

Om de veranderingen te doorgronden die Oost-Londen sinds de jaren 80 onderging, gaat er niets boven een wandeling langs de spoorbogen van Bethnal Green naar London Fields Park, via de met bomen omzoomde oevers van Regent's Canal. In deze wijk vol contrasten gaan de sporen van het industriële verleden samen met de levendige artistieke en creatieve scene.

ETAPPE 1: VAN BETHNAL GREEN
NAAR REGENT'S CANAL

Direct bij het verlaten van het metrostation, dat tijdens de Tweede Wereldoorlog dienstdeed als schuilkelder, voel je de diversiteit van de wijk. Loop in noordelijke richting over Cambridge Heath Road richting Cambridge Heath. Rechts bevindt zich het Young V&A, een dependance van het museum in South Kensington speciaal voor kinderen, dat zeker een bezoek waard is. Aan de linkerkant van de straat bevinden zich de arcaden van Paradise Row vol met lokale restaurants en fietsenwinkels. Voordat je Regent's Canal bereikt, zie je rechts Vyner Street, die tot in het vorige decennium het middelpunt was van de kunstscene in het East End. Loop over de brug en ga dan links om bij het pad langs het kanaal te komen. Aan de linkerkant zal het vakwerk van victoriaanse *gas holders*, oude industriële resten, binnenkort plaats bieden aan de luxewoningen van Broadway East. Een voorbeeld van de chique herontwikkeling die de wijk voortdurend verandert.

ETAPPE 2: BROADWAY MARKET
EN NETIL MARKET

Laat de rust van het kanaal achter je en ga naar Broadway Market, waar de combinatie van *working class*-tradities en hipstermoderniteit goed tot zijn recht komt, vooral bij nummer 9. Hier is de prachtige groen met gouden gevel van de beroemde *pie and mash shop* F. Cooke nog steeds aanwezig, ook al heeft een trendy opticien het Cockney-instituut uit 1900 vervangen. Bekijk het monumentale interieur, betegeld in botergeel en turquoise, met schildpadmonturen in plaats van *jellied eel* en *pies*. Verder vind je er bookmakers en slijterijen naast ambachtelijke bakkerijen, kunstboekwinkels en trendy bistro's. Elk weekend komt de straat tot leven met stalletjes met streetfood, waarvan de culinaire diversiteit het gemengde karakter van de wijk weerspiegelt.

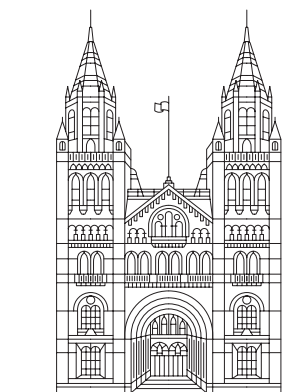
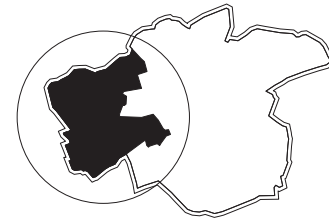
Ga aan het einde van de straat rechts naar Netil Market, een voormalige fabriek die is omgetoverd tot creatief centrum, moderner dan zijn buurman. De binnenplaats komt in het weekend tot leven, met projecten van jonge chef-koks en ambachtslieden die vaak

hier hun concepten komen testen in een microshop voordat ze groter uitpakken. Vergeet niet het weidse uitzicht op het dak over de steeds veranderende skyline van Hackney.

ETAPPE 3: LONDON FIELDS

Sheep Lane, Lambe Lane... de sporen van het verleden als weidegebied zijn nog steeds zichtbaar. London Fields is al sinds de 16e eeuw een openbare plek. Lokale bewoners en arbeiders maakten altijd al gebruik van deze 12,65 hectare met de vele voorzieningen; een cricketveld, tennisbanen en het beroemde art-decozwembad met een verwarmd 50-meter-buitenzwembad en een cafeetje.

London Fields is de groene long van de wijk, vooral sinds de herontwikkeling in 2013, en weerspiegelt de diversiteit van East London. In het weekend komen hipsters op de fiets en oorspronkelijke Eastenders hier samen voor een geïmproviseerde picknick, een barbecue of een potje voetbal. Koffiekopjes en bakjes *fish and chips*, zie je hier regelmatig.

BELGRAVIA, HOLLAND PARK, KENSINGTON, KNIGHTSBRIDGE,
NOTTING HILL, SOUTH KENSINGTON

WEST

Als belichaming van de Londense overvloed behoren Kensington, Chelsea, Knightsbridge, Belgravia en Notting Hill tot de exclusiefste wijken van de hoofdstad. Ze combineren architectonische grandeur, uitgestrekte groene zones, prestigieuze musea en luxewinkels en trekken een kosmopolitische bevolking aan die bestaat uit beroemdheden en expats die houden van een verfijnd Londen waar je groots kunt leven.

P.194

In het karakteristieke Petersham Place in South Kensington zijn voormalige stallen nu luxueuze woningen.

RECHTS

In South Kensington wordt de Royal Albert Hall overkapt door een beeldbepalende koepel die is ontworpen door Rowland Mason Ordish.

Kensington is historisch gezien de residentie van de high society en dankt zijn ontwikkeling aan koning Willem III, die aan het eind van de 17e eeuw zijn intrek nam in Kensington Palace. Aan de kant van Exhibition Road ontstond de wijk Albertopolis door de grote culturele invloed van prins Albert, echtgenoot van koningin Victoria. Hier vind je internationaal bekende musea en de Royal Albert Hall, een wereldberoemd auditorium. Op steenworp afstand ligt het mooie district South Kensington. In het noordwesten ontleent Holland Park zijn naam aan Holland House, een imposant 17e-eeuws herenhuis dat tijdens de Tweede Wereldoorlog werd verwoest. De wijk trekt rijke families aan die genieten van de charme van het gelijknamige park met Japanse tuin en loslopende pauwen. Aan de nabijgelegen Kensington High Street ligt het Design Museum, in 1989 opgericht door Sir Terence Conran.

In Chelsea belichaamt King's Road de hoogtijdagen van *Swinging London* en het was een trefpunt voor figuren uit de tegencultuur van de jaren 60, zoals Twiggy, de Rolling Stones en Mary Quant. Hoewel de sfeer veranderd is, is de laan nog steeds een populaire winkelbestemming. Aan de zuidelijke rand van Hyde Park is Knightsbridge in trek bij internationale miljardairs, aangetrokken door de centrale ligging en de luxueuze woningen, vlak bij een van de grootste koninklijke parken. One Hyde Park is zelfs een van de duurste woongebouwen ter wereld. Luxeboetieks zijn er in overvloed, naast instituten als Harrod's en Harvey Nichols. De wijk Belgravia belichaamt een discrete elegantie, minder opzichtig dan die van Mayfair of Knightsbridge. De Grosvenors, een belangrijk aristocratisch geslacht, gaven de architect Thomas Cubitt in het begin van de 19e eeuw opdracht om de moerassen daar om te toveren tot een wijk met luxewoningen. Belgravia werd zo een toevluchtsoord voor vermogende families en ambassades. Rond Eaton Square staan neoklassieke herenhuizen en stadsvilla's en het is een perfect voorbeeld van deze architectonische finesse.

Tot slot is Notting Hill, ooit een bescheiden buitenwijk, uitgegroeid tot de chique bohemien-enclave van West-Londen, met zijn kleurrijke victoriaanse gevels die in de film *Notting Hill* (1999) zijn vereeuwigd. In de jaren 80 werd dit het centrum van de alternatieve cultuur, dankzij de Portobello Road Market en de groeiende artistieke gemeenschap. Tegenwoordig floreren in deze rustige buurt yogastudio's en gezonde eetgelegenheden. Maar iedere zomer herinnert het Caribisch carnaval aan het multiculturele en feestelijke karakter van deze wijk.

WEST

HOOGTEPUNTEN

73

NATURAL HISTORY MUSEUM

Dit indrukwekkende museum werd in het victoriaanse tijdperk ontworpen door Alfred Waterhouse. Het herbergt meer dan 80 miljoen objecten.

74

VICTORIA MEMORIAL

Dit kolossale monument tegenover Buckingham Palace werd in 1911 door Thomas Brock vervaardigd als eerbetoon aan koningin Victoria.

75

NOTTING HILL CARNIVAL

Sinds 1966 feest de hele wijk het laatste weekend van augustus tijdens dit straatfestival, een ode aan de Caribische cultuur.

76

KENSINGTON PALACE

Dit historische paleis in Kensington Gardens is de officiële residentie van de hertog en hertogin van Cambridge.

77

ROYAL ALBERT HALL

Dit auditorium werd in 1871 ingewijd en gebouwd ter ere van prins Albert. Het staat bekend om zijn ronde vorm en geweldige akoestiek.

78

LANCASTER ROAD

De kleurrijke victoriaanse panden op Lancaster Road, kenmerkend voor de wijk Notting Hill, zijn wereldberoemd.

79

PORTOBELLO ROAD MARKET

In Notting Hill trekt de bekendste antiek- en tweedehandsmarkt van de hoofdstad mensenmassa's dankzij de eclectische sfeer.

80

KENSINGTON GARDENS

Dit 111 hectare grote koninklijke park in Kensington is vooral bekend vanwege Kensington Palace, de beroemde koninklijke residentie waar prinses Diana woonde.

81

CHELSEA PHYSIC GARDEN

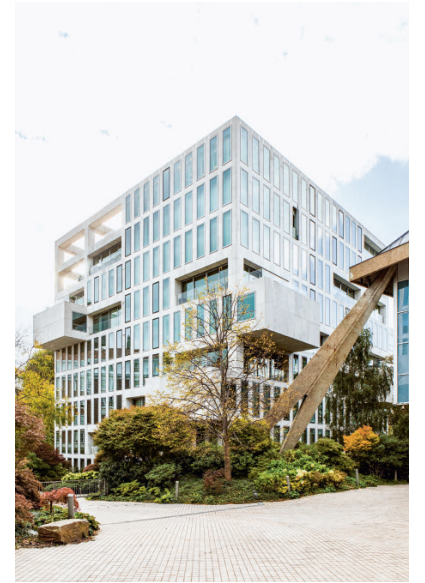
Deze botanische tuinen zijn in 1763 aangelegd en vormen een rustpunt in het hart van Chelsea.

82

V&A MUSEUM

Dit museum voor Britse decoratieve kunst is wereldberoemd vanwege de exposities en de rijke permanente collecties, die vrij toegankelijk zijn.

83

DESIGN MUSEUM

Het door John Pawson ontworpen museum in Kensington High Street toont het beste van design, mode, architectuur en grafische vormgeving.

84

SCIENCE MUSEUM

Sinds 1829 is dit victoriaanse museum aan Exhibition Road een bron van kennis voor iedereen die geïnteresseerd is in innovatie en technologie.

BOVEN

Bij de kraampjes op Portobello Market is het soms moeilijk om onderscheid te maken tussen echt antiek en toeristische replica's.

LINKS

Op Portobello Road is deze voormalige pub uit de 19e eeuw nu het hoofdkantoor van de plaatselijke distilleerderij.

BOVEN

In het chique Chelsea is het niet ongebruikelijk om oldtimers tegen te komen, zoals deze oude MG.

LINKS

In Knightsbridge vind je op Cadogan Square victoriaanse gevels in de Queen Anne Revival-stijl, die dateert uit het einde van de 19e eeuw.

GESCHIEDENIS

PUBCULTUUR

Vraag een Brit wat zijn *local* ('plaatselijke pub') is, dan hij zal er zeker een noemen. Het *public house* is, met ruim 38.000 pubs in het land, een steunpilaar van het Britse sociale leven en in veel opzichten veel meer dan alleen maar een kroeg.

Een *pint* in de pub is niet te weerstaan, zelfs als het getij niet meezit. In de White Cross in Richmond zijn laarzen beschikbaar als het terras onder water staat. De Romeinen legden met hun *tabernae* voor reizigers de basis voor de pub als instituut. Vervolgens ontstonden in de middeleeuwen de *alehouses*, vaak gevestigd in de huizen van vrouwen die door henzelf gebrouwen bovengistend bier (*ale*) serveerden. In die tijd was bier veel veiliger om te drinken dan water en werd de pub echt het epicentrum van elk dorp. Niet alleen om iets te drinken, maar ook om nieuwtjes uit te wisselen. Met deze insteek verbiedt het bekende French House in Soho, een trefpunt voor de intellectuelen van de wijk, nog steeds telefoons en muziek.

Met de industriële revolutie nam het aantal pubs in de stad toe en ontstond het begrip *local*, het buurtadres waar arbeiders elkaar ontmoetten in de bar en de bourgeoisie in de privévertrekken. Veel van de typische architectonische kenmerken van pubs dateren uit het victoriaanse tijdperk: in het monumentale Princess Louise in Holborn is de ingang rijkelijk versierd met mozaïeken en gegraveerd glas. De weelderige mahoniehouten en marmeren bar en de donkerhouten lambrisering zijn nog origineel.

In de loop van de jaren is de pub met de tijd meegegaan. Buurtbijeenkomsten, vakbondsbijeenkomsten, familie-evenementen, dartwedstrijden of

liveconcerten, noem maar op. De pubrockbands van de jaren 70 zijn hier begonnen, in een ontspannen sfeer die voor iedereen toegankelijk was. Ze speelden in de Hope and Anchor in Islington en de Tally Ho in Kentish Town, die inmiddels is verdwenen. Joe Strummer, Dire Straits en Elvis Costello vestigden allemaal op deze manier hun naam.

In de afgelopen twintig jaar heeft de *pub grub*, het typische comfortfood dat in pubs wordt geserveerd, een metamorfose ondergaan. Tegenwoordig zijn er *gastropubs*, zoals de Marksman in Hackney of de Drapers Arms in Islington. Mensen komen hier net zo goed voor een pint als voor de seizoenskeuken: sommige hebben zelfs een Michelinster. Lokale ambachtelijke bieren hebben ook hun plaats op de tap gekregen en er verschijnen elke dag meer alcoholvrije opties, in lijn met de veranderingen in de Engelse samenleving.

In de winter gaat er niets boven een zondag in de pub met een *Sunday roast with all the trimmings* ('met alles erop en eraan'). Wat dit zondagse vlees-en-sausgerecht zo charmant maakt: aardappelen, geroosterde groenten en *Yorkshire pudding* (een soort luchtige open pastei), perfect om de *gravy* (de onmisbare jus) te absorberen. Zodra het weer warmer wordt, ontmoeten mensen elkaar op de stoep of in de schaduwrijke tuin voor een *pint* en wat *pork scratchings* of een *Scotch egg*.

1/ THE HOLLY BUSH

Deze 18e-eeuwse pub met balkenplafond zit in een steegje in Hampstead en staat bekend om zijn gezelligheid.

2/ THE DRAPERS ARMS

De uitgebreide wijnkaart, seizoensgebonden gerechten en beschutte tuin zijn genoeg reden om Islington te bezoeken.

3/ PRINCESS LOUISE

In Holborn verwelkomt deze historische pub met prachtige glas-in-loodramen al sinds de victoriaanse tijd stamgasten.

4/ MARKSMAN

Met de komst van nieuwe eigenaren in 2015 heeft deze *gastropub* aan Hackney Road in het East End een solide reputatie opgebouwd in culinaire kringen.

5/ THE WHITE CROSS

Deze stijlvolle pub in Richmond, waarvan het terras bij vloed onder water staat, is een welkome tussenstop voor een *pint* aan de Theems.

BOVEN

Na de drukte van Gloucester Road doet de sfeer bij de anglicaanse kerk St. Stephen's bijna dorps aan.

LINKS

De gelukkige bewoners van deze victoriaanse huizen in South Kensington hebben de beschikking over een privétuin.

BOVEN

In de straatjes van South Kensington, zoals hier in Queen's Gate Mews vlak bij Hyde Park, hebben de bewoners groene vingers.

RECHTS

In South Kensington huisvest dit gebouw uit 1850 een van de oudste Italiaanse familierestaurants van de hoofdstad.

ACHTERGROND

DE KONINKLIJKE PALEIZEN

De koninklijke residenties, waar de leden van het Huis Windsor wonen, vormen al eeuwenlang het hart van de macht. Hoewel sommige in andere delen van het land liggen, zoals het Schotse Balmoral Castle, of Sandringham in Norfolk, zijn de meeste van deze nationale gebouwen in en bij de hoofdstad te vinden.

Als je je verdiept in de geschiedenis van het Britse koningshuis is het ook interessant om de residenties ervan te bekijken. Ieder omvat een deel van de traditie en het culturele erfgoed, ook al worden ze voor verschillende doeleinden gebruikt.

Net buiten Londen ligt Windsor Castle, het oudste en grootste bewoonde kasteel ter wereld, met luxeuze gotische kamers en een grote ronde toren. Het werd door Willem de Veroveraar in de 10e eeuw op een strategisch punt aan de oever van de Theems als versterkte militaire vestiging gebouwd. Door de eeuwen heen was het vaak een toevluchtsoord, zoals tijdens de bombardementen op Londen in de Tweede Wereldoorlog, en tijdens de coronapandemie. St. George's Chapel is de laatste rustplaats van vele vorsten, en biedt daarnaast onderdak aan de ceremonieën van de Order of the Garter ('Orde van de Kousenband'), de prestigieuze ridderorde van het land.

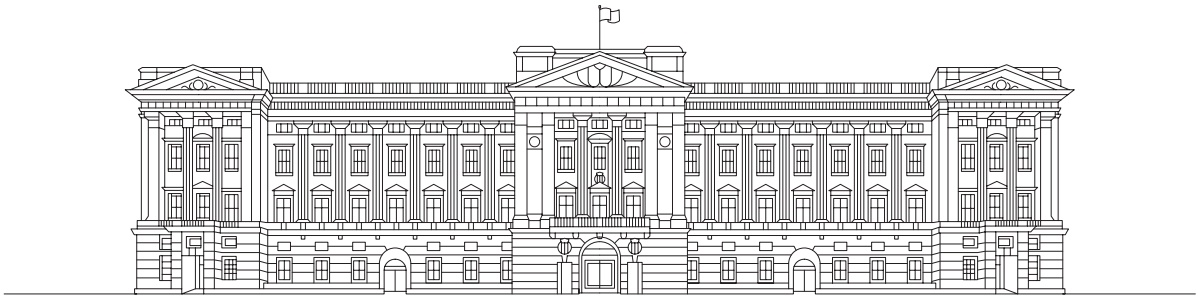
Sinds het bewind van koningin Victoria is Buckingham Palace de officiële residentie van de Britse vorst. Hier vinden officiële banketten en recepties plaats, en het is de plek van de beroemde wisseling van de wacht. Het beroemde paleis werd in 1703 voor de hertog van Buckingham gebouwd en was oorspronkelijk nogal bescheiden. In opdracht van George IV heeft John Nash het zijn hedendaagse uitstraling verleend, met de ruim 775 kamers. Hij was verantwoordelijk voor het beroemde balkon, vanwaar de konink-

lijke familie bij officiële gelegenheden de menigte begroet. De staatsiekamers en tuinen zijn in de zomer vaak open voor het publiek.

Net ten zuidwesten van deze residentie ligt een van de oudste paleizen, dat een belangrijke rol in het erfopvolgingsprotocol speelt. St. James's Palace werd halverwege de 16e eeuw gebouwd door Henry VIII en was drie eeuwen lang een officiële residentie. Het is in tudorstijl van rode baksteen met torens en kantelen gebouwd. Het kan niet worden bezocht, en hetzelfde geldt voor het naburige Clarence House. Dit gebouw in palladiaanse stijl was vele jaren het onderkomen van de koningin-moeder en later, tot zijn kroning, van Koning Charles III. De koninklijke kapel is nog steeds het toneel van doopplechtigheden, bruiloften en andere familiegelegenheden.

Tot slot is er de residentie in het lommerrijke Kensington and Chelsea. Op zoek naar frisse lucht, weg van de smog, kocht koning Willem III in 1689 Kensington Palace. Dat dit paleis tegenwoordig veel mensen trekt, is vooral te danken aan de beroemdste bewoonster, prinses Diana, die er tot haar dood in 1997 woonde. Het ouderlijk huis van koningin Victoria is zowel museum als hoofdkantoor voor organisaties die door de koninklijke familie worden gesteund en is ook de officiële Londense residentie van onder andere de Prins en Prinses van Wales.

KONINKLIJKE ARCHITECTUUR

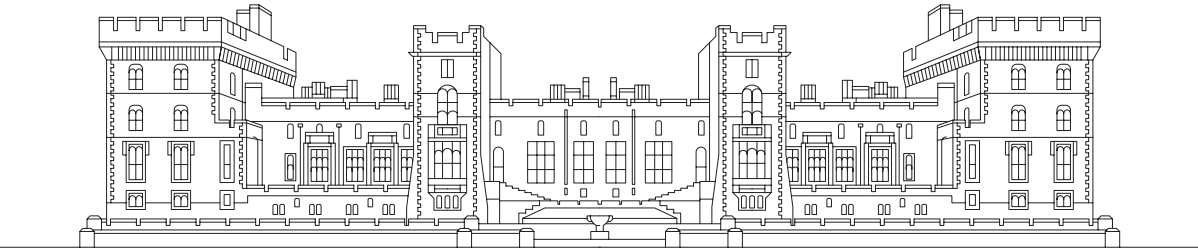
1/ BUCKINGHAM PALACE

De neoklassieke gevel van de beroemdste koninklijke residentie is versierd met zuilen, kroonlijsten en andere elementen die geïnspireerd zijn op de oudheid.

2/ KENSINGTON PALACE

De architectuur van het paleis is door de eeuwen heen gewijzigd en het is nu een combinatie van barokke, georgiaanse en victoriaanse stijlen.

3/ WINDSOR CASTLE

De architectuur van dit kasteel weerspiegelt bijna elk tijdperk sinds zijn bouw en het waakt al bijna tien eeuwen over de kroon.

BOVEN

Bennett House in Page Street (Pimlico) is deel van de Grosvenor Estate, eigendom van de familie Grosvenor.

RECHTS

In Pimlico biedt het gebied rond Millbank Gardens uitzicht op de Elizabeth Tower en Westminster Palace.

ARCHITECTUUR

BRUTALISME
IN LONDEN

ROYAL COLLEGE OF PHYSICIANS (RCP)

Dit brutalistische gebouw in Regent's Park werd in 1964 in gebruik genomen en is net als vele andere in de Britse hoofdstad ontworpen door Denys Lasdun.

ROWLEY WAY

Dit woonproject van Neave Brown in Camden dateert uit de jaren 70.

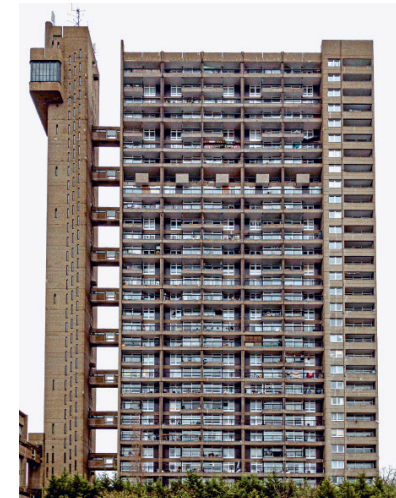
CENTREPOINT

In New Oxford Street is deze wolkenkrabber, ontworpen door George Marsh (R. Seifert and Partners) in de jaren 60, onlangs getransformeerd tot luxeappartementen.

THE STANDARD LONDON

Dit hotel van Archer Humphryes, tegenover St. Pancras, werd in 2019 geopend.

TRELICK TOWER

De toren in Cheltenham Estate, sinds 1972 een beeldmerk voor Kensal Green, is van architect Ernő Goldfinger.

BARBICAN ESTATE

Het Barbican-complex, een brutalistisch symbool dat niet over het hoofd gezien kan worden, is ook een toonaangevend cultureel instituut.

IOE

De verhoudingen van dit instituut zijn typerend voor het brutalisme.

ELEPHANT ARCADE

Deze voormalige parkeergarage aan de voet van Perronet House is sinds 2020 een winkelpassage en werd ontworpen door Turner Works Architects.

NATIONAL THEATRE

In dit gebouw uit 1976, ontworpen door Denys Lasdun, zijn drie theaters en meerdere restaurants te vinden.

Cadogan Square in Knightsbridge is een van de exclusiefste pleinen van de hoofdstad.

KUNST

SAATCHI GALLERY

EIGENTIJDSE DURF

De galerie werd in 1985 door zakenman Charles Saatchi geopend en veroverde een unieke plek in het hedendaagse kunstlandschap. Vlak bij King's Road in Chelsea viert de Saatchi Gallery nu veertig jaar vrijpostigheid, in het hart van een van de exclusiefste wijken van Londen.

‘Hoe meer je van kunst houdt, hoe meer de kunst van jou houdt’, zegt de in 1943 geboren Iraaks-Britse verzamelaar en medeoprichter van reclamebureau Saatchi & Saatchi. Gedreven door het verlangen om de werken van de grote namen van de toekomst voor iedereen toegankelijk te maken, begon hij in 1985 zijn eigen galerie. ‘Zijn handelsmerken? Stoutmoedigheid en onverschrokkenheid’, vertelt Amelia Okell, hoofd communicatie van de galerie. Op de grens tussen kunst en popcultuur richt deze zich op een breed publiek en is nooit bang om grenzen te verleggen, integendeel zelfs.

Er waren baanbrekende tentoonstellingen, zoals die gewijd aan Young British Artists in de jaren 90. Door Damien Hirsts in formaldehyde drijvende haai (*The Physical Impossibility Of Death In the Mind Of Someone Living*, 1991) in het collectieve bewustzijn op te nemen, stuwde Charles Saatchi ook veel kunstenaars zoals Tracey Emin, Marcus Harvey, Cy Twombly en Brice Marden naar de voorgrond.

De galerie was oorspronkelijk gevestigd in St. John's Wood en daarna op de Southbank, maar verhuisde in 2008 naar Sloane Square. Groene ruimten, restaurants, boetiekjes, een groene markt en culturele evenementen. Mondaine gezinnen en veeleisende toeristen flaneren in het weekend over Duke of

York Square. Achter de strakke neoklassieke gevel zijn de dertien tentoonstellingsruimten, opnieuw ingericht door Allford Hall Monaghan Morris, minimalistisch en laten de werken voor zichzelf spreken. Saatchi Gallery is verankerd in de buurt en volgt de kalender van plaatselijke evenementen. Zo geeft de galerie tijdens de RHS Chelsea Flower Show (een prestigieuze tuinententoonstelling) multidisciplinaire kunstenaars carte blanche om haar tuinen te versieren.

In 2019 werd de galerie een vereniging. Die steunt toekomstige generaties en lokale groepen via haar missie om kunst te democratiseren. Hoewel de galerie niet langer de persoonlijke collectie van Charles Saatchi tentoonstelt, zijn de basisprincipes niet veranderd. Om bezoekers te verrassen, biedt het programma ruimte aan ‘kunstenaars met verschillende achtergronden, disciplines en stijlen, maar die met elkaar gemeen hebben dat ze altijd experimenteren’, zegt Amelia. Zo was er de expositie *Homelessness: Reframed*, opgezet in samenwerking met de liefdadigheidsinstelling Homewards van Prins William. Met het werk van gevestigde kunstenaars en onbekenden van alle leeftijden brengt de Saatchi Gallery de verhalen van de daklozen van het land in het museum en herstelt hun waardigheid. En de galerie blijft natuurlijk buiten de gebaande paden lopen.

AMELIA OKELL

Hoofd communicatie Amelia Okell poseert omringd door kunstwerken op de eerste verdieping van de galerie.

EEN GROENE OMGEVING

De locatie van de galerie op het Duke of York Square nodigt uit tot een wandeling.

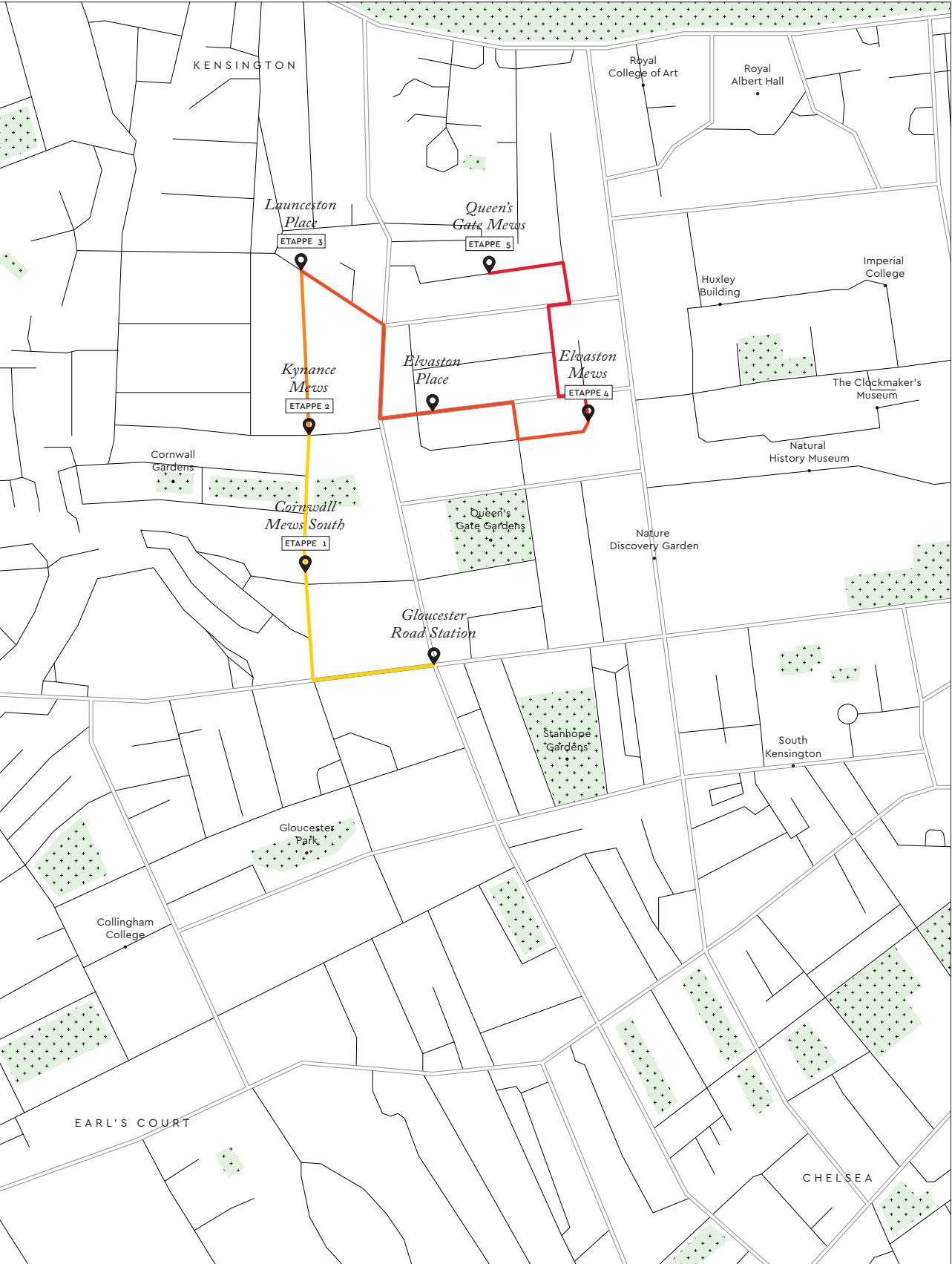
BOVEN

Het art-decointerieur van het Regency Café is met zijn betegelde muren typerend voor de Londense cafés uit de jaren 40. Het staat nu op de monumentenlijst.

RECHTS

In de wijk Pimlico maken de uitstraling en de traditionele Britse keuken van deze greasy spoon het tot een echte Londense klassieker.

WANDELING

DE MEWS VAN SOUTH KENSINGTON

Als je door South Kensington wandelt, raak je gemakkelijk in de ban van de zijstraatjes met kinderkopjes. Vroeger waren de *mews* de stallen, koetshuizen en dienstvertrekken van imposante herenhuizen uit de 17e tot 19e eeuw. Nu zijn ze omgevormd tot gewilde en luxe woningen.

ETAPPE 1: CORNWALL MEWS SOUTH

Ga vanaf het groen betegelde station Gloucester Road linksaf, Cromwell Road in, en vervolgens rechtsaf Grenville Place op. De begroeiing van Cornwall Mews South is verdeeld in twee delen en wordt steeds dichter naarmate je door het westelijke deel loopt, dat bij nummer 12 behoorlijk groen is. Aan de oostkant lijkt de groene voorgevel van nummer 7 uit een ander tijdperk, met de zinken sierrandjes en baksteenrode boogvensters. De rust die hier heerst, is verrassend voor het hart van een wereldstad.

ETAPPE 2: KYNANCE MEWS

Iets verderop, langs Launceston Place voorbij Cornwall Gardens, is Kynance Mews zeker een van de fotogeniekste – wees in verband met de privacy van de bewoners discreet. Dit straatje dateert uit de jaren 60 van de 19e eeuw en voldoet aan alle verwachtingen van deze victoriaanse

steegjes: pastelkleurige gevels, oude *cottages*, sierlijk ijzerwerk en flarden klassieke muziek uit het raam. Foto's van de toegangsboog, overladen met bonte wingerd, zijn in de herfst online alomtegenwoordig. Neem ook even de tijd om de groentetuin bij de nabijgelegen Christ Church te ontdekken.

ETAPPE 3: LAUNCESTON PLACE

Ga tussen twee *mews* door naar het charmante Launceston Place aan het einde van de gelijknamige straat. Met een patisserie, een bloemist, een gastronomisch restaurant en een kunstgalerie straalt het een chique rust uit, die typisch is voor South Kensington.

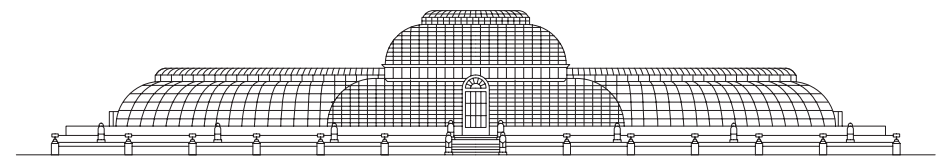
ETAPPE 4: ELVASTON MEWS

Elvaston Place en Elvaston Mews liggen op slechts enkele minuten afstand. Ze dateren uit de jaren 30 van de 19e eeuw en zijn een goed voorbeeld van de typerende architectuur van deze steegjes: stallen

op de begane grond, dienstvertrekken erboven en brede deuren om koetsen door te laten. Ertegenover is een mooie amandelgroene gevel. Het verhaal gaat dat de stal op nummer 11 tot in het begin van deze eeuw zijn oorspronkelijke functie heeft behouden. Bewonder tot slot de smeedijzeren loopbrug van het imposante gebouw van rode baksteen met witte sierlijsten aan het einde van de straat.

ETAPPE 5: QUEEN'S GATE MEWS

De laatste halte is Queen's Gate Mews, een van de grootste in de wijk. Het is ook een van de weinige die een pub huisvest. Het traditionele decor van de Queen's Arms is een welkome tussenstop voordat je Hyde Park ver kent.

GREENWICH, HACKNEY, HIGHGATE, RICHMOND UPON THAMES, STRATFORD

GREATER LONDON

Het is niet mogelijk om de metropool te beperken tot de centrale zones 1 en 2. Nog lastiger is het om de immense diversiteit van deze uitgestrekte stad, verspreid over zes zones en 1572 vierkante kilometer te beschrijven. Van de uitgestrekte groene gebieden in Richmond tot de stedelijke herontwikkeling in Stratford, heeft Greater London vele gezichten.

P. 224

*Vanaf de heuvel van het Royal Observatory
in Greenwich kun je de hele stad overzien.*

RECHTS

*In de hoofdstraat van Highgate vind je veel winkeltjes met
typisch Londense gevels.*

In het zuidwesten zijn de dorps aandoende gebieden aan de oevers van de Theems, zoals die in de *borough* Richmond upon Thames, populair bij welgestelde gezinnen die op zoek zijn naar rust, groen en gerenommeerde scholen. Richmond upon Thames is beroemd om zijn park, een toevluchtsoord voor loslopende herten, en om de beroemde Royal Botanic Gardens in Kew Gardens. Vanaf Richmond Hill inspireerde het panoramische uitzicht over de Theemsvallei kunstenaars als William Turner. Het is moeilijk te geloven dat je hier nog steeds in de stad bent. Vlakbij wordt in de rustige woonwijk Wimbledon elke zomer het oudste tennistoernooi ter wereld gehouden. Tot slot sluit Hampton Court Palace aan bij de koninklijke *borough* Kingston upon Thames, dat populair is bij roeiliefhebbers. De Coronation Stone, die in de 10e eeuw door Saksische koningen werd gebruikt, is in het centrum van Kingston te zien.

In het zuidoosten, aan de andere kant van Isle of Dogs, ligt de *borough* Greenwich, die bekend staat om het wetenschappelijke, maritieme en architectonische erfgoed. Het Royal Observatory at Greenwich ligt op de nulmeridiaan en op de heuvel in het Royal Park met dezelfde naam. Het biedt een adembenemend uitzicht over Canary Wharf en de Theems. Vlak bij de oevers van de rivier herinnert de beroemde theeklipper *Cutty Sark* aan de macht van de Britse maritieme handel. Vooraanstaand architect Christopher Wren (1632-1723) ontwierp de belangrijkste gebouwen, zoals het observatorium en het Old Royal Naval College, in de Engelse barokstijl. Deze groep gebouwen staat op de Werelderfgoedlijst van Unesco.

Highgate grenst aan het park Hampstead Heath en trok van oudsher kunstenaars en literaire figuren aan, zoals de dichter John Keats. Dit vredige, lommerrijke gebied is een geweldige plek om te wonen. Het beroemde kerkhof is in zijn soort een gotisch meesterwerk.

In het oosten biedt Hackney Wick ruimte aan microbrouwerijen, kunstenaarsateliers en streetart. Iets verder naar het noorden bieden de uitgestrekte moerasgebieden van de Hackney Marshes, waar de rivier de Lea doorheen stroomt, een rustgevende omgeving voor een wandeling.

Tot slot is er in het noordoosten altijd wel iets nieuws te vinden, vooral in de *boroughs* Waltham Forest en Haringey. Leyton bijvoorbeeld, onlangs door het tijdschrift *Time Out* tot 'een van de coolste buurten ter wereld' uitgeroepen, wordt steeds populairder. Dankzij de nabijheid van Stratford werd deze wijk voor de Olympische Spelen van 2012 gerenoveerd. Ten noorden van Hackney trekt het creatieve gemeenschappen aan die door de stijgende huren daar vertrekken. De stad breidt zich voortdurend uit.

GREATER LONDON

HOOGTEPUNTEN

85

MARITIEM GREENWICH

Deze gebouwen in het zuidoosten van Londen zijn de weerslag van het artistieke en wetenschappelijke engagement van de Engelsen in de 17e en 18e eeuw.

86

RICHMOND PARK

Dit koninklijke park van bijna 10 vierkante kilometer is de parel in de kroon van het chique Richmond upon Thames.

87

CANARY WHARF

Dit zakendistrict beslaat zo'n 40 hectare langs de Theems.

88

HACKNEY WICK

In Hackney Wick bliezen ateliers en creatieve projecten deze vroegere industriële wijk langs de Lea nieuw leven in.

89

STRATFORD

De wijk Stratford in het East End kreeg door de herontwikkeling ten behoeve van de Olympische Spelen in 2012 een nieuw leven.

90

HIGHGATE

De groene heuvel Highgate ten noordwesten van Londen heeft wel wat weg van het Engelse platteland.

91

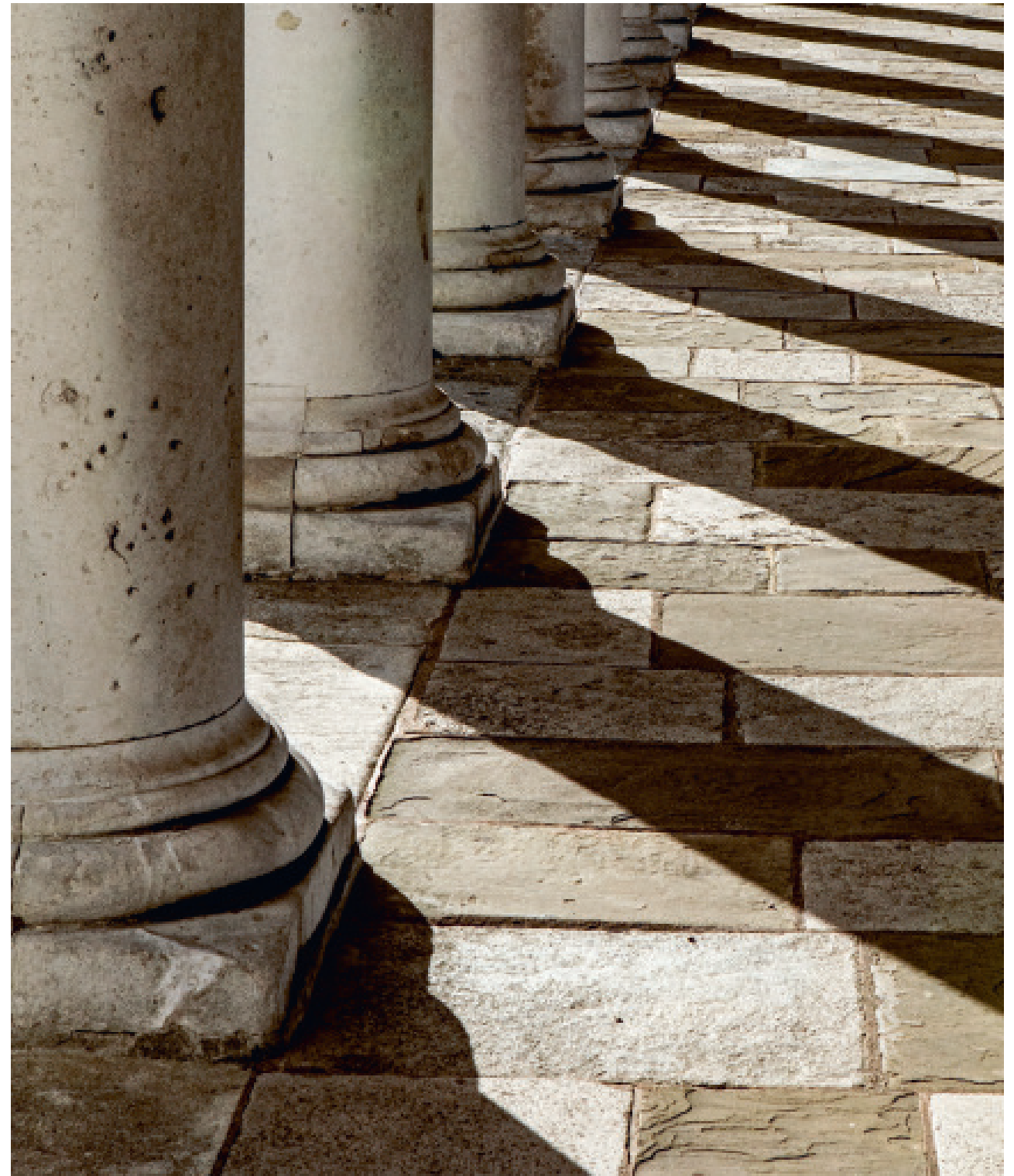

KEW GARDENS

De Royal Botanic Gardens in het zuidwesten van Greater Londen beslaan 121 hectare en zijn een wereld op zichzelf.

Limehouse Basin, een voormalig dok dat de Theems met de Londense kanalen verbindt, is nu een jachthaven waar je heerlijk kunt wandelen.

BOVEN

De neoklassieke zuilengangen aan weerszijden van Queen's House werden in de 19e eeuw aangebracht.

LINKS

In Greenwich kun je onderdelen van het door Christopher Wren ontworpen Old Royal Naval College bezoeken, de voormalige officiersopleiding van de Royal Navy.

FOOD

NORMAN'S

GREASY SPOON 2.0

In Tufnell Park hebben Elliott Kaye en Richie Hayes sinds 2020 de *greasy spoon* met stijl herontdekt. Reis terug in de tijd in dit *old school* café voor een nostalgische ontmoeting met klassiekers uit de Britse keuken.

Norman's, met zijn roodgeruite gordijnen, lijkt er altijd al geweest te zijn. Een rustig café in een rustige wijk in het noorden van Islington, vlak bij metrohalte Archway. Maar pas sinds 2020 zag dit eerbetoon van chef-koks Elliott Kaye en Richie Hayes aan de *fry-up* (een typisch Engels ontbijt) het daglicht om 'de essentie van de *greasy spoon* te eren', vertelt Elliott.

Deze no-nonsense cafés kwamen voor het eerst op aan het begin van de industriële revolutie en serveerden stevige, betaalbare en vaak vette maaltijden (vandaar de bijnaam) aan de opkomende arbeidersklasse aan het eind van de 19e eeuw. In de jaren 50 kwamen er steeds meer *greasy spoons* en ze werden een geliefd Brits symbool. Met hun eenvoudige, warme inrichting en pretentieloze, weinig verrassende eten doen ze vertrouwd en charmant aan, vooral sinds ze massaal zijn verdrongen door zelloze ketens. In deze lokale cafés komen alle lagen van de bevolking samen voor een *full English* of *builder's tea*, de zwarte thee met melk en suiker die bouwvakkers met liters tegelijk drinken. In het dagelijks taalgebruik worden deze vaak liefkozend *caffs* genoemd.

Al sinds ze elkaar in de keuken ontmoetten, wisten deze twee jonge chef-koks met 'altijd al dat ze op een dag hun eigen echte *caff* zouden openen', vertelt Elliott. In 2020 was het zover. De twee partners hebben geen enkel detail aan het toeval overgelaten:

formicatafels, roodgeruite gordijnen, linoleumvloer met noppen. Hun retroverbeeldingskracht met een vleugje minimalisme is een schot in de roos. Norman's is vernoemd naar Richies overgrootvader en wil 'warm en toegankelijk voor iedereen' zijn. Nostalgie is het handelsmerk en 'een mengelmoes van arbeiders, gepensioneerden, muzikanten, filmmakers en restauranthouders komt hier langs', vertelt Elliott.

Op het bord brengt het duo het repertoire van het genre opnieuw tot leven met zorgvuldig gekozen ingrediënten. De worstjes bij de *full English* komen van de boerderij, de *brown sauce* wordt ter plekke gemaakt, de filterkoffie is van Rosslyn. Ga 's middags voor de *Welsh rarebit* (geroosterd brood met gesmolten Welshe kaas) of de klassieke *ham, egg and chips*, een royaal bord dikke frieten en een plak geroosterde ham, belegd met een gebakken ei. 's Avonds verandert de sfeer en wordt het menu aangepast, zodat ze hun creativiteit kunnen verkennen met 'Norman's *by night*', zoals Richie zegt. Een briljant uitgevoerde prestatie, die verklaart waarom hun adres een plek veroverd heeft in de culinaire scène van Londen, ondersteund door een enorm succes op sociale netwerken. Pop-ups door bevriende chef-koks, samenwerkingen met nationale instituten zoals Burberry. Tegenwoordig gaat hun visie veel verder dan alleen een eenvoudig buurtcafé. Norman's is nog maar net begonnen.

1/ EEN CAFÉ ALS GEEN ANDER

De gevel van Norman's tussen een kleermaker en een drankwinkel in valt op in Junction Road en zet meteen de toon.

2/ EEN DUO IN OPKOMST

Deze twee opkomende chef-koks droomden altijd al van een eigen zaak.

3/ ENGLISH BREAKFAST VOLGENS HET BOEKJE

Op de ontbijttafel staan Engelse klassiekers naast een kop *builder's tea*, natuurlijk met melk en suiker.

4/ À LA CARTE

De ingrediënten van de *full English*, de standaard op het menu van *caffs*, zijn hier van onberispelijke herkomst.

5/ UITGEWERKTE ESTHETIEK

Van het meubilair tot de foto's van het Engelse voetbalteam, dit minicafé is tot in het kleinste detail vormgegeven.

BOVEN

In de koepel van het beroemde Greenwich Observatory staat de Great Equatorial Telescope.

LINKS

De nulmeridiaan van Greenwich is het internationale ijkpunt voor de lengtegraad en loopt door het Astronomic Observatory dat uitkijkt over het park.

A M B A C H T

FLORIAN GADSBY

ANGLO-JAPANESE KERAMIEK

Aan de voorhoede van een nieuwe generatie stedelijke ambachtslieden staat Florian Gadsby, keramist met miljoenen volgers op social media, cultiveert zijn smaak voor functionele keramische werken met een zorgvuldig overwogen eenvoud.

Zijn studio was voorheen een stomerij en staat aan het einde van een steegje in deze rustige, lommerrijke buitenwijk van Noord-Londen, bij het eindpunt van de Northern Line. In de voormalige industriële gebouwen ernaast hebben zich een Italiaanse rockband, een fotostudio en een operazangeres gevestigd. Onder de zichtbare balken baadt de beschilderde bakstenen ruimte in het licht, maar het is er vooral heel opgeruimd, en dezelfde indruk geeft de keramist. Aan het plafond hangt een fotogeniek droogrek, een verwijzing naar het vroegere gebruik van het pand. Aan onze voeten begeleidt Miso, zijn Shiba Inu, Florian bij zijn dagelijkse bezigheden.

Op de Vrije School maakte Florian Gadsby al op jonge leeftijd kennis met pottenbakken. Het was geen liefde op het eerste gezicht, maar een verlangen om door te zetten, omdat hij eindelijk ergens goed in was. Na een stage bij de gerenommeerde school en werkplaats Leach Pottery in St. Ives (Cornwall) trok hij naar Ierland en vervolgens naar de werkplaats van pottenbakker Lisa Hammond (Maze Hill Pottery) in Greenwich, waar hij zijn opleiding afrondde. Na zijn terugkeer van zes maanden in Japan bij de beroemde meester Ken Matsuzaki, lanceerde hij in 2017 zijn eerste online artikelen, die meteen een groot succes waren. Sindsdien zijn meer dan 15.000 mensen op zijn *drops* afgekomen. De snelsten onder hen slagen erin om een vaas, schaal of mok te kopen met strakke lijnen en scherpe

hoeken, waar op gebrand email unieke patronen staan. Er is zelfs een parallelmarkt op Ebay ontstaan, waar de prijzen de pan uit rijzen. De ervaren keramist is ook een ster op sociale netwerken. Miljoenen volgen dagelijks zijn werk achter de schermen en zijn tutorials.

In het kielzog van de *studios potters*, die pleitten voor een terugkeer naar traditionele ambachtelijke waarden, belichaamt Florian de hedendaagse versie van deze beweging uit het midden van de 20e eeuw. Geleid door inmiddels bekende figuren als Bernard Leach, Lucie Rie en Hans Coper, gaven deze toegewijde ambachtslieden de voorkeur aan de productie van functionele maar unieke stukken, waarbij de grenzen tussen kunst en ambacht vervaagden als reactie op de industrialisatie. 'Tegenwoordig heb ik dankzij netwerken het gevoel dat ik deel uitmaak van een grote internationale gemeenschap van stedelijke ambachtslieden', vertelt hij.

De discrete Florian is een kunstenaar die met zijn tijd meegaat en graag ruimte laat voor interpretatie. Zijn fraaie, Japans-Britse stukken zijn praktisch en 'kunnen ook als beeldhouwwerken worden tentoongesteld'. Bewijs daarvoor zijn de planken in zijn atelier, waar hij tableaux samenstelt op basis van vorm en hoogte. Zijn doel: 'Vormen creëren die zo gemakkelijk herkenbaar zijn [dat hij] het scala aan mogelijkheden in klei en email kan verkennen.' En dat doel heeft hij bereikt.

STILLEVEN

Op de planken staan onvoltooide werken in een weloverwogen harmonie zij aan zij met voltooide stukken.

VEELEISEND

Met zeldzame precisie weerspiegelen de stukken van Florian Gadsby zijn zoektocht naar perfectie.

BOVEN

*In het centrum van Richmond nodigen bospaden
uit om te ontsnappen aan de stadse drukte.*

LINKS

*In Richmond voert Cholmondeley Walk langs de Theems.
Boothuizen en chique woningen wisselen elkaar af.*

BOVEN

In Richmond gaven de eenden hun naam aan wandelpad Duck's Walk.

RECHTS

In de buurt van Richmond Bridge kun je van maart tot oktober een boot huren voor een rustige vaartocht over de Theems.

ACHTERGROND

VAN A NAAR B IN LONDEN

‘*The world is your oyster*’, zoals William Shakespeare in 1602 zei in *The Merry Wives of Windsor*. De Oyster Card opent de deuren naar het uitgestrekte transportnetwerk van Transport for London (TfL). Dit is de beste manier om elke hoek en elk gaatje van de uitgestrekte hoofdstad te verkennen.

De London Underground werd in 1863 geopend en was de eerste metro ter wereld, waarbij de allereerste lijn Paddington verbond met Farringdon. Hij heeft de bijnaam *tube* gekregen vanwege de cilindrische vorm van de tunnels. Sommige stations zijn diep onder de stad uitgegraven. In Hampstead bijvoorbeeld, stappen de passagiers 58,5 meter onder de grond in en uit. Met 402 kilometer spoor op elf lijnen is de metro ook een van de uitgebreidste netwerken ter wereld, en het is gemakkelijk te herkennen aan het bekende rood-blauwe logo. De Elizabeth Line, de nieuwste lijn, werd in 2022 geopend.

Als graag alles overziet, is er niets beter dan een ritje met een van de beroemde rode dubbeldekkerbussen. Deze iconen werden in 1910 geïntroduceerd. Met meer dan 9000 voertuigen, zevenhonderd routes die op elk moment van de dag of nacht open zijn met een betaalbaarder tarief dan de metro, zijn ze het favoriete vervoermiddel van veel Londenaren. Gezeten op de voorste rij boven en dan de Theems oversteken is al een avontuur op zich.

Fietzers vormen ook steeds meer een integraal onderdeel van het stadslandschap. In het spitsverkeer is het, bij regen en zonneschijn, druk op de zeven *cycle superhighways*, die speciaal voor fietsers zijn aangelegd. Het gebruik van fietsen nam in

2010 een grote vlucht, toen TfL zijn fietsen in gebruik nam, indertijd gratis. Die werden *Boris bikes* gedoopt, met een knipoog naar Boris Johnson, de toenmalige burgemeester van Londen en initiatiefnemer. Na de pandemie steeg het aantal fietsers explosief, wat burgemeester Sadiq Khan ertoe aanzette om te verklaren dat ‘fietsen een integraal onderdeel is van onze visie op een leefbaardere stad.’ Sindsdien wordt het netwerk voortdurend verbeterd, met de ontwikkeling van nieuwe infrastructuur, zoals vrijliggende fietspaden, speciale fietsparkeerplaatsen en zones met beperkte snelheid.

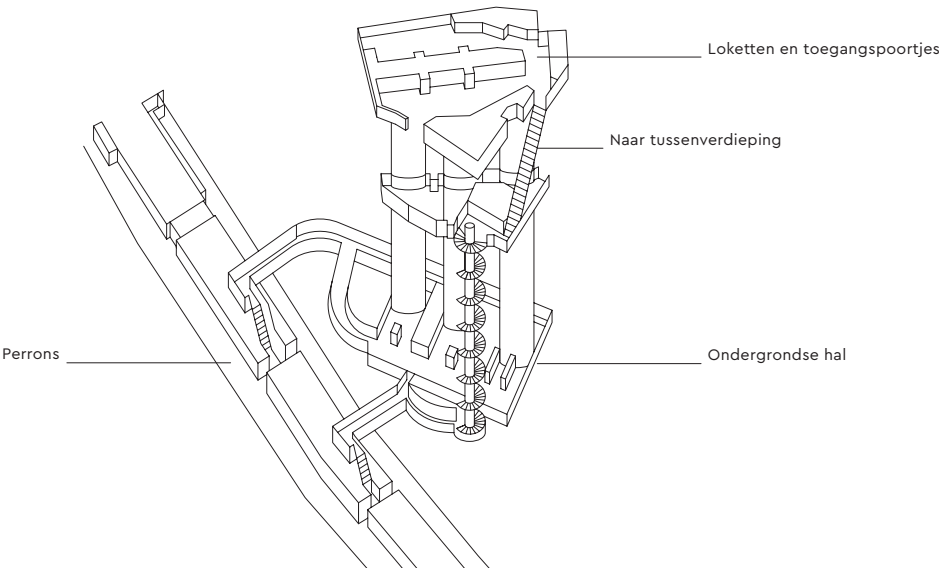
In sommige oostelijke en zuidelijke *boroughs*, waar nauwelijks aansluitingen op het metronet zijn, is het gemakkelijker om op de fiets te stappen. Om de toegankelijkheid in deze gebieden te verbeteren, zijn de Overground en de DLR (Docklands Light Railway) toegevoegd. Deze lichte treinen spelen een belangrijke rol in de mobiliteit van de plaatselijke bewoners.

Hoewel reizen met het openbaar vervoer soms eindeloos lang kan lijken te duren door de omvang van de stad, is het vaak efficiënter dan een ritje in een *black cab*. Benut een ritje in een van deze karakteristieke taxi’s om een gesprek aan te knopen met de chauffeur. De vaak kleurrijke *cabbies* kennen de stad op hun duimpje.

LONDON UNDERGROUND

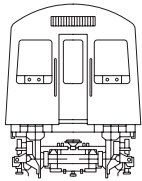
1/ HET DIEPST GELEGEN STATION VAN DE LONDENSE METRO

Met een diepte van 58,5 meter is station Hampstead op de Northern Line het diepst gelegen van het netwerk. De wenteltrap naar de perrons heeft 320 treden.

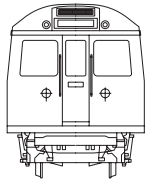

2/ EVOLUTIE VAN HET ONTWERP VAN DE METROSTELLEN

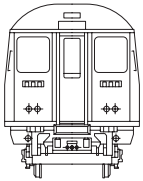
Van de eerste houten wagons in 1863 tot de huidige geautomatiseerde treinen is het ontwerp van metrostellen met zijn tijd meegegaan. In het Transport Museum in Covent Garden zijn oude stellingen te zien.

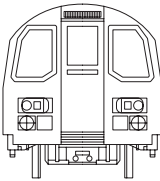
D78-STOCK

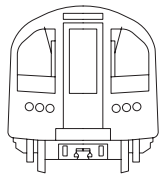
C69- EN C77-STOCK

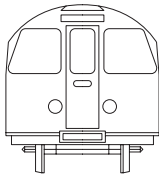
A60- EN A62-STOCK

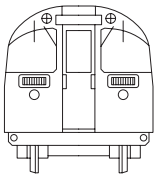
1995-STOCK

1992-STOCK

1967-TUBE STOCK

1973-STOCK

BOVEN

Petersham Nurseries, een in onbruik geraakte kwekerij, is nu een klassieker voor liefhebbers van planten en antiek.

RECHTS

Twedehands meubels, Italiaanse gerechten voor fijnproevers en aardewerk: Petersham Nurseries in Richmond bleek een succes.

NATUUR

KEW GARDENS

THE BOTANICAL BRASSERIE

In het oorspronkelijke in 1857 gebouwde museum kunnen bezoekers genieten van een lunch of *afternoon tea* met een prachtig uitzicht op de vijver en het Palm House.

PRINCESS OF WALES CONSERVATORY

Deze kas uit 1980 is vernoemd naar prinses Diana en toont ecosystemen van over de hele wereld.

OVERZICHT

Het beste uitzichtpunt is natuurlijk het balkon, zo'n tien meter boven de palmbomen.

PALM HOUSE

Deze victoriaanse kas is in 1848 gebouwd en herbergt de tropische soorten in de botanische tuin.

TEMPERATE HOUSE

De majestueuze victoriaanse kas is ideaal voor soorten uit een gematigd klimaat.

HOOGSEIZOEN

In de zomer kun je de *Victoria Boliviana* bewonderen in Waterlily House; een prachtig moment.

WATERLILY HOUSE

Op het glazen dak van de kas is een collectie klimplanten te bewonderen.

CACTUSSEN

In de Princess of Wales Conservatory staan cactussen en planten uit alle windstreken.

WATERLILY HOUSE

Reusachtige waterlelies maken van deze prachtige kleine vierkante kas een lustoord voor waterplanten.

BOVEN

Varens gedijen in de wetlands van het park, dat ook bekend staat om zijn duizenden eeuwenoude bomen.

LINKS

Door grazen geven de herten van Richmond Park vorm aan de weiden van het 955 hectare grote park.

BOVEN

*Van de vijftientig vijvers in Richmond Park is Pen Ponds de bekendste.
Hij trekt met regelmaat stern en, meeuwen en zeemeeuwen aan.*

RECHTS

*Paden slingeren door het 955 hectare grote Richmond Park,
het grootste koninklijke park van de stad.*

W A N D E L I N G

KEW GARDENS

Kew Gardens is in 1759 in het zuidwesten van Londen geopend en staat op de Werelderfgoedlijst van Unesco. Dit 134 hectare grote park is een van de soortenrijkste botanische tuinen ter wereld en herbergt ongeveer 50.000 planten en bomen uit alle windstreken. Het is een korte trip met de District Line of Overground.

ETAPPE 1: PALM HOUSE

Eenmaal voorbij de ingang van Victoria Gate loop je zo de natuur in. Je eerste bezoek is aan het legendarische Palm House, een prachtige victoriaanse kas. Onder de glazen en metalen constructie heerst altijd een tropische atmosfeer: 35 graden en 80% luchtvochtigheid, soms zelfs meer. Het is een paradijs voor exotische planten zoals bananenbomen, varens en vleesetende planten. Sommige palmbomen kunnen wel zestien meter hoog worden. Boven aan een wenteltrap, op meer dan tien meter hoogte, biedt het balkon overzicht over het tropische bladerdak, met licht dat door het palmdek wordt getemperd.

ETAPPE 2: WATERLILY HOUSE

Terug naar meer Britse temperaturen. De victoriaanse kas Waterlily House biedt een drastische omgevingsverandering. Deze kas is gewijd aan waterplanten en

staat bekend om zijn gigantische waterlelies, waarvan sommige wel 1,50 meter in doorsnee zijn. Kijk in de zomer hoe hun bloemen zich ontvouwen als het licht erop valt.

ETAPPE 3: THE PRINCESS OF WALES CONSERVATORY

Volg het pad naar deze modernere kas, die in 1987 door Lady Diana werd geopend. Elk van de doolhofachtige afdelingen is aan een ander ecosysteem gewijd. Je verkent een grote verscheidenheid aan klimaten en soorten van over de hele wereld, van droge woestijn-cactussen tot weelderige nevelwouden. Vervolg je ontdekkingstocht naar de moestuin en de bergrotstuin aan de achterzijde.

ETAPPE 4: THE HIVE ET KEW PALACE

Terug op het hoofdpad stuit je op *The Hive*. Deze artistieke installatie van architect en ontwerper Wolfgang Buttress is zeventien meter hoog en

vestigt de aandacht van het publiek op de essentiële rol van bijen in ons ecosysteem. De in 2016 in gebruik genomen constructie brengt bijen en bijenkorven onder de aandacht en bestaat uit 170.000 aluminium onderdelen. Wandel vervolgens langs het 18e-eeuwse Kew Palace, de bakstenen zomerresidentie van koning George III.

ETAPPE 5: TEMPERATE HOUSE

De laatste stop is het imposante Temperate House, aan het einde van een lange wandeling over de rustige, met bomen omgeven Love Lane. Onderweg tref je misschien wel openlucht-tekenlessen. Het is de grootste victoriaanse kas ter wereld, is maar liefst 50 meter lang en 16 meter hoog en is in 2018 volledig gerenoveerd. Reuzensequoia's, boomvarens, acacia's, bamboe, cycaden: hier leven 1500 soorten uit de gematigde zones in harmonie.

LONDEN
KLEINE ATLAS VOOR HEDONISTEN

Auteur

Valentine Benoist

Fotografie

Laura Jalbert

Vormgeving

Sabine Houplain; Bureau Berger;
Nathalie Kapagiannidi

© 2025, Éditions du Chêne

Oorspronkelijke titel: *Londres Petit Atlas Hédoniste*

© Nederlandse vertaling: uitgeverij mo'media

Vertaling: Tom Feinl voor Fontline

Redactie, zetwerk en productie: Fontline

Eindredactie en correcties: Ezra van Wilgenburg

ISBN 978 94 9333 888 3

NUR 500, 510, 512

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch databestand, in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande schriftelijk toestemming van de uitgever.

Londen – Kleine atlas voor hedonisten is een uitgave van mo'media BV, momedia.nl, info@momedia.nl. Het boek en de vertaling zijn met de grootst mogelijke zorg en aandacht samengesteld. Uitgeverij mo'media is niet aansprakelijk voor onjuistheden in de tekst. Eventuele op- en aanmerkingen kun je richten aan bovenstaand adres.

Meer weten over de uitgaven van mo'media? Volg ons dan op Instagram (@uitgeverijmomedia) of schrijf je via de website in voor onze nieuwsbrief.

In de reeks *Kleine atlas voor hedonisten* verschenen de volgende delen: Berlijn, Bretagne, Corsica, IJsland, New York, Noorwegen, Parijs, Provence, Tokio en Venetië. Jaarlijks komen er nieuwe bestemmingen bij.

OVER DE MAKERS

Valentine Benoist, parttime journaliste en parttime keramiste, zwerft al bijna vijftien jaar door Londen, op zoek naar het beste en het mooiste van haar nieuwe thuisstad. Ze verdeelt haar tijd tegenwoordig tussen de Britse hoofdstad en Bretagne. Dit boek laat een bepaalde Londense levensstijl zien, gestoeld op inspirerende ontmoetingen buiten de geijkte paden.

myhungryvalentine.com /
Instagram @myhungryvalentine

Dankwoord: aan mijn favoriete Londenaren, Chach, Cecil en Camille, en aan Ale en Charlie voor hun niet aflatende steun. Dank aan Laura voor haar foto's, die de kiem vormden voor dit nieuwe gezamenlijke project, en aan Faris voor de kans de we kregen om ons verhaal over Londen samen te vertellen.

Food- en lifestylefotograaf **Laura Jalbert** woont en werkt afwisselend in Londen en Sète. Ze komt oorspronkelijk uit Nîmes, maar verhuisde in 2018 vanwege de liefde naar de Britse hoofdstad, waar ze uiteindelijk ook verliefd op werd. Via haar foto's strijdt ze op haar eigen manier tegen datgene dat maar al te vaak geassocieerd worden met de culinaire scene van Londen, een van de boeiendste ter wereld.

jajafoodstudio.com / Instagram @jajafoodstudio

Dankwoord: aan Hugo voor de kennismaking met Londen en nog veel meer, aan mijn ouders Dominique en Jean voor hun onvoorwaardelijke steun, aan Valentine – mijn veelzijdige partner en vriendin – en aan Faris, Sabine en het team van Le Chêne voor dit tweede prachtige project

FOTOVERANTWOORDING

Alle foto's in dit boek zijn van Laura Jalbert, met uitzondering van: © Barbara Muller / Alamy Stock Photos: 119; © Better.org: 95; © Charlie Harris / Unsplash: 189; © House of Hackney: 181; © Jack Hobhouse / Alamy Stock Photos: 119; © The Ned, Morris: 22-23; © Tj Holowaychuk / Unsplash: 189; © The City of London Corporation: 95; © UrbanImages / Alamy Stock Photos: 118; © Young Jeffrey / Unsplash: 189.